

Planavimo organizatorius	PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS
Plano pavadinimas	PLUNGĖS RAJONO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
Planavimo proceso etapas	RENGIMO ETAPAS
Planavimo proceso stadija	BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita
Teritorijų planavimo lygmuo	SAVIVALDYBĖS
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	KOMPLEKSINIO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS
Objekto numeris	AT-22T-1935
Bylos (segtumo) žymuo	BP-04
TPDRIS dokumento numeris	K-RJ-68-22-16

ATESTATO NR.	PAREIGOS	VARDAS PAVARDĖ	PARAŠAS
Nr. TPV 0081	TERITORIJŲ PLANAVIMO PADALINIO VADOVĖ	ELEONORA GRABLEVSKIENĖ	
Nr. ATP 1682	PROJEKTO VADOVĖ	ANDŽELIKA KAŽIENĖ	

Plano rengėjai:	
	<p>UAB „Atamis“ Žirmūnų g. 139-319, LT 09120 Vilnius Įm. kodas 300564438</p> <p><i>Projekto vadovė</i> <i>Andželika Kažienė</i> <i>El. paštas: a.kaziene@atamis.lt</i> <i>Tel.: +370 68674252</i></p>

Dokumentą parengusių specialistų sąrašas:

Eil. Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
1.	Projekto vadovas	Andželika Kažienė (ATP1682)	
2.	SPAV ataskaitos rengėja, PDV	Dalia Bagdonaitė	
3.	Grafinės dalies rengėja, PDV	Nijolė Kučinskienė (TPV 0080)	

TURINYS

ĮVADAS	4
1. INFORMACIJA APIE PLANO RENGIMO ORGANIZATORIŲ IR RENGĖJĄ.....	6
2. PLANO TURINYS, PAGRINDINIAI TIKSLAI IR SĄSAJA SU KITAIS PLANAIS IR PROGRAMOMIS	7
2.1. Plano pagrindiniai tikslai ir uždaviniai.....	7
2.2. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo turinys	10
2.3. Plano sąsaja su kitais planais ir programomis	24
3. ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEIGU PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS	26
3.1. Erdvinės ir funkcinės struktūros vertinimas.....	26
3.2. Socialinės ir ekonominės aplinkos vertinimas.....	31
3.3. Susisiekimo sistemos vertinimas	33
3.4. Inžinerinės infrastruktūros vertinimas	34
3.5. Gamtinės aplinkos būklės vertinimas.....	36
3.6. Aplinkos būklės pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendintas	60
4. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS	61
4.1. Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbios teritorijos.....	61
4.1.1. Saugomos gamtinės teritorijos ir gamtos paveldo objektai	61
4.1.2. „Natura 2000“ teritorijos	68
4.1.3. Kitos biologinės įvairovės išsaugojimui svarbios teritorijos	72
4.1.4. Gamtinio kraštovaizdžio kompleksų ir vizualinio estetinio potencialo išsaugojimui svarbios teritorijos.....	80
4.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės	88
5. SU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS, YPAČ ATKREIPIANT DĖMESĮ Į PROBLEMAS SUSIJUSIAS SU APLINKOS APSAUGAI SVARBIOMIS TERITORIJOMIS.....	91
6. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU PLANU	95
7. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI.....	98
8. PRIEMONĖS PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI.....	108
9. VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS, SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ, APRAŠYMAS.....	110
10. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	111
11. SANTRAUKA	112
PRIEDAI	115
GRAFINĖ DALIS	146

1. Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva. SPAV M 1:50 000 (brėžinys Nr. 1).
2. Bendrųjų sprendinių formavimas. II alternatyva. SPAV M 1:50 000 (brėžinys Nr. 2).
3. Kurortinės teritorijos ribų schema. I alternatyva.
4. Kurortinės teritorijos ribų schema. II alternatyva.
5. Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys. M 1:50000

ĮVADAS

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrieji sprendiniai (konceptija) parengti vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. sausio 05 d. įsakymu Nr. DE-5 patvirtinta Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programa, planavimo sąlygomis bei remiantis Lietuvos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą.

Bendrujų sprendinių formavimo stadijoje formuojama apibendrinta Plungės rajono savivaldybės teritorijos vystymo koncepcija, parengiamos dvi bendrujų sprendinių (konceptijos) alternatyvos. Bendrojo plano Bendrujų sprendinių alternatyvos rengiamos 30 metų laikotarpiui. Patvirtintos alternatyvos pagrindu bus rengiamas Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių konkretizavimas, kuris rengiamas ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui.

Rengiant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosius sprendinius remiamasi Europos Sąjungoje visuotinai priimta tvaraus vystymosi ideologija. Tvarus (darnus) vystymasis suprantamas kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinėms ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų. Tam, kad būtų nustatytos, apibūdintos ir įvertintos galimos reikšmingos Plungės rajono savivaldybės teritorijos vystymo koncepcijos įgyvendinimo pasekmės aplinkai, rengiamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas - planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, per kurį rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, konsultuojama, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) tikslai:

- nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
- užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su tam tikromis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus;
- užtikrinti, kad bendrojo plano rengimo organizatoriai turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

SPAV ataskaita rengiama bendrujų sprendinių formavimo stadijoje, remiantis atliktu Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu ir SPAV apimties nustatymo dokumento vertinimo subjektų pastabomis ir vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo reikalavimais.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo proceso dalyviai pagal savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimo reikalavimus yra:

- Plano organizatorius – Plungės rajono savivaldybės administracijos direktorius;
- Visuomenė;
- SPAV subjektai:
  - Saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;

- Aplinkos apsaugos agentūra;
- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
- Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos;
- Plungės rajono savivaldybės administracija;
- Su planuojama teritorija besiribojančios savivaldybės: Rietavo, Skuodo raj., Mažeikių raj., Telšių raj., Klaipėdos raj., Kretingos raj..

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas yra rengiamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemoje (TPDRIS). Rengiamo dokumento numeris: **K-RJ-68-22-16**.

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūros vykdomos per TPDRIS: strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita (toliau – SPAV ataskaita), informaciniai pranešimai apie galimybę susipažinti su parengta SPAV ataskaita ir viešą svarstymą, visuomenės pasiūlymai, visuomenės pasiūlymų registracijos žurnalas, vertinimo subjektų išvados, SPAV ataskaitos tvirtinimo dokumentas ir kiti Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše nurodyti privalomieji dokumentai bus įkelti į TPDRIS planavimo procesui tęsti.

Visuomenė dalyvauja vertinant rengiamą teritorijų planavimo dokumentą Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme ir LR Vyriausybės 2013-12-18 nutarime Nr. 1267 „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka (su vėlesniais pakeitimais).

1. INFORMACIJA APIE PLANO RENGIMO ORGANIZATORIŲ IR RENGĖJĄ

Duomenys apie plano rengimo organizatorių:

Įmonės pavadinimas	Plungės rajono savivaldybės administracijos direktorius
Adresas, telefonas, el. paštas	Vytauto g. 12. LT-90123 Plungė Tel.: (8 448) 73 166 El. paštas: <i>savivaldybe@plunge.lt</i>

Duomenys apie Bendrojo plano rengėją:

Įmonės pavadinimas	UAB „Atamis“
Įmonės adresas, telefonas, el. paštas	Žirmūnų g. 139A, LT-09120 Vilnius Tel.: (+370) 5 2728334 El. paštas: <i>info@atamis.lt</i>

Duomenys apie strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumento rengėją:

Įmonės pavadinimas	UAB „Atamis“
Įmonės adresas, telefonas, el. paštas	Žirmūnų g. 139A, LT-09120 Vilnius Tel.: (+370) 5 2728334 El. paštas: <i>info@atamis.lt</i>
Kontaktinio asmens vardas, pavardė, pareigos	Andželika Kažienė, projekto vadovė
Kontaktinio asmens adresas, telefonas, el. paštas	Žirmūnų g. 139A, LT-09120 Vilnius Tel.: (+370) 686 74252 El. paštas: <i>a.kaziene@atamis.lt</i>
Kontaktinio asmens vardas, pavardė, pareigos	Dalia Bagdonaitė, SPAV apimties nustatymo dokumento rengėja
Kontaktinio asmens telefonas, el. paštas	Tel.: (+370) 652 97337 El. paštas: <i>dalia.bagdonaitė59@gmail.com</i>

2. PLANO TURINYS, PAGRINDINIAI TIKSLAI IR ŠĄSAJA SU KITAIS PLANAIS IR PROGRAMOMIS

2.1. Plano pagrindiniai tikslai ir uždaviniai

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) keitimas.

Planuojama teritorija: Plungės rajono savivaldybės teritorija, plotas 110548,7 ha.

Teritorijų planavimo dokumento rūšis: kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas – savivaldybės bendrasis planas.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo pagrindas:

- 1) Plungės rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimas Nr. T1-264 „Dėl Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų“.

Planavimo tikslai ir uždaviniai:

Planavimo tikslai:

1. Sudaryti sąlygas darniai Plungės rajono savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius ir su klimato kaitos padariniais susijusius uždavinius;
2. nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų Plungės rajono savivaldybės teritorijai svarbių socialinės, ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
3. sudaryti sąlygas racionaliam gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
4. numatyti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologinei pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
5. kurti sveiką, saugią, darnią, klimato kaitos padariniams atsparią gyvenamąją aplinką ir visavertės gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
6. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas, skatinančioms alternatyvių energijos šaltinių ir technologijų plėtrą, didinančioms energijos vartojimo efektyvumą;
7. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
8. sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti.

Planavimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
3. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, klimato kaitos poveikio švelninimo, gamtinio karkaso formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones, optimalią kraštovaizdžio struktūrą;

4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
5. nustatyti savivaldybės ir jos urbanistinių centrų socialinės infrastruktūros sistemos vystymo reikalavimus, detalizuojant valstybės lygmens bendrųjų planų privalomąsias teritorijos naudojimo nuostatas;
6. numatyti urbanistinių struktūrų formavimo ir pertvarkymo principus;
7. numatyti savivaldybės urbanistinių centrų sistemą;
8. numatyti urbanizuotų ir/ar urbanizuojamų teritorijų prioritetinės plėtos teritorijas, pagrindžiant jų ribas urbanistinės analizės išvadomis, teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis;
9. numatyti urbanizuojamų teritorijų plotą, išdėstymą bei reglamentavimą;
10. numatyti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų naudojimo, taip pat ir statybų jose, privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus, nustatyti jų apsaugos prioritetus ir principus, atsižvelgiant į šių teritorijų pobūdį;
11. numatyti socialinės savivaldybės infrastruktūros bei inžinerinės savivaldybės infrastruktūros vystymo prioritetinėse plėtos teritorijose ir urbanistiniuose centruose reikalavimus, įvertinant demografinius duomenis ir jų kitimo tendencijas;
12. išanalizuoti poreikį prioritetinei savivaldybės infrastruktūrai, kuri nepatenka į nustatytas prioritetinės plėtos teritorijas, ir teritorijas, kurių vystymui ši infrastruktūra skirta;
13. numatyti neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros vystymo reikalavimus;
14. numatyti viešųjų erdvių urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose išdėstymo principus ir reikalavimus;
15. numatyti rekreacinio pobūdžio teritorijų ir objektų naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus, nustatyti jų apsaugos prioritetus ir principus;
16. numatyti svarbių objektų išdėstymą ir jiems rezervuotinas teritorijas;
17. numatyti 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių ir atsinaujinančių išteklių energetikos objektų, išskyrus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytus atvejus, išdėstymo reikalavimus, reglamentus, privalomąsias nuostatas, įvertinti esamus ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius;
18. numatyti tylių zonų, triukšmo prevencijos zonų išdėstymą.

Papildomi planavimo uždaviniai

1. numatyti kraštovaizdžio, miškų, kitų ekologiškai svarbių gamtinės aplinkos objektų, saugomų teritorijų, gamtos paveldo objektų apsaugos reikalavimus ir principus, naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus ir jų įtakos aplinkinėms teritorijoms zonas, į kurias būtų reikalinga atsižvelgti, numatant aplinkinių teritorijų naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus;
2. nustatyti gamtinio karkaso teritorijas, apsaugos prioritetus ir principus, naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus;
3. nustatyti kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, vaizdingus kelių ruožus, gamtinių ir estetinių požiūriu vertingą kraštovaizdį reprezentuojančias apžvalgos vietas ir iš jų atsiveriančias panoramas, numatyti panoramų, vaizdingų kelių ruožų ir vertingų apžvelgiamų antropogeninių ir gamtinių elementų vizualinę apsaugą;
4. nustatyti kultūros paveldo vietovių, teritorijų ir objektų kraštovaizdinės įtakos aplinkinėms teritorijoms zonas, į kurias būtų reikalinga atsižvelgti, numatant teritorijų naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus;

5. atlikti Platelių miestelio ir susietos teritorijos analizę, vertinimą (atlikti pagal Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo reikalavimus) ir nustatyti ribas, kuriai pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą numatytas prioritetas, siekiant kurortinės teritorijos statuso. Nustatytas ribas pažymėti bendrajame plane;
6. nustatyti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo ir formavimo kryptis, naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus, apsaugos prioritetus ir principus;
7. numatyti pavienių, ūkininkų sodybų ir ūkininkų ūkių pastatų ar jų nedidelių grupių neurbanizuojamose teritorijose išsidėstymo ir pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimo principus;
8. numatyti miško įveisimo ir naudojimo reikalavimus, miškų pritaikymą visuomenės poreikiams, įvertinti poreikį tokiose teritorijose keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, esant poreikiui, numatyti teritorijas, kurios miško žemė turėtų būti paverčiama kitomis naudmenomis ir (arba) nustatyti principus, kada miško žemė paverčiama kitomis naudmenomis.

Planavimo sąlygos

2.1.1 lentelė. Teritorijų planavimo sąlygų sąrašas

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas	Planavimo sąlygų Nr.	Pastabos
1.	AB "Energijos skirstymo operatorius"	REG206931 2022-01-08	-
2.	Rietavo savivaldybės administracija	REG206985 2022-01-13	-
3.	Valstybinė miškų tarnyba	-	Atsisakymas nagrinėti klaidingą prašymą REG207043
4.	Telia Lietuva, AB	REG207090 2022-01-11	-
5.	Klaipėdos rajono savivaldybės administracija	REG207159 2022-01-21	-
6.	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos	REG207185 2022-01-11	-
7.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	REG207224 2022-01-11	-
8.	Kretingos rajono savivaldybės administracija	REG207359 2022-01-12	-
9.	Aplinkos apsaugos agentūra	REG207369 2022-01-12	-
10.	Telšių rajono savivaldybės administracija	REG207478 2022-01-13	-
11.	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos	REG207511 2022-01-14	-
12.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	REG207645 2022-01-13	-
13.	Lietuvos transporto saugos administracija	-	Atsisakymas nagrinėti klaidingą prašymą REG207848
14.	Salantų regioninio parko direkcija	REG207885 2022-01-14	-
15.	Lietuvos kariuomenė	REG207940 2022-01-17	-
16.	LITGRID AB	REG207995 2022-01-17	-
17.	Skuodo rajono savivaldybės administracija	REG208071 2022-01-20	-
18.	Valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija	REG208083 2022-01-17	-
19.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	REG208092 2022-01-17	-
20.	Uždaroji akcinė bendrovė "Plungės vandenys"	REG208170 2022-01-18	-
21.	Akcinė bendrovė "Lietuvos geležinkeliai"	REG208366 2022-01-19	-
22.	AB "Amber Grid"	REG208388 2022-01-19	-

23.	Viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra	REG208404 2022-01-19	-
24.	Plungės rajono savivaldybės administracija	REG208544 2022-01-20	-
25.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	-	Pranešimas apie teritorijų planavimo sąlygų neišdavimą laiku REG208812
26.	Žemaitijos nacionalinio parko direkcija	-	Pranešimas apie teritorijų planavimo sąlygų neišdavimą laiku REG208813
27.	Uždaroji akcinė bendrovė "Plungės šilumos tinklai"	REG209567 2022-01-27	-
28.	Žemaitijos nacionalinio parko direkcija	REG209589 2022-01-27	-
29.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	REG209899 2022-02-04	-

2.2. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo turinys

Bendrujų sprendinių formavimo stadijoje, atsižvelgiant į konkrečius visuomenės poreikius, socialinius, ekonominius savivaldybės teritorijos ypatumus ir jai taikomas strateginio planavimo dokumentų nuostatas, nustatomos planuojamos teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys, naudojimo ir apsaugos principai, parengiama bendrojo plano koncepcija, kurioje yra teikiamos dvi plėtros alternatyvos:

- I ALTERNATYVA – MAKSIMALIOS PLĖTROS
- II ALTERNATYVA – OPTIMALIOS PLĖTROS

Parengtą Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrujų sprendinių (koncepcijos) medžiagą sudaro aiškinamasis raštas (tekstinė dalis) ir brėžiniai (grafinė dalis). Tekstinė dalis yra suskirstyta į devynis skyrius. Grafinę dalį sudaro Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos bendrujų sprendinių formavimo brėžiniai: Bendrieji sprendiniai. I alternatyva; II alternatyva (rengiami mastelyje M 1:50000). Žemiau yra pateikiamas Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos turinys.

Turinys

	IVADAS
	BENDROJI DALIS
	BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMO STADIJOS RENGIMO IR SPRENDINIŲ TAIKYMO REIKALAVIMAI
1.	ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS
1.1.	Erdvinės struktūros vystymo kryptys
1.2.	Funkcinės struktūros vystymo kryptys
2.	GAMTINĖS APLINKOS IR KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGOS KRYPTYS
2.1.	Kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimas
2.2.	Gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas
2.3.	Kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijos ir kryptys
3.	NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS
3.1	Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos kryptys
4.	SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS APLINKOS VYSTYMO KRYPTYS
4.1	Demografinė prognozė

4.2.	Gyvenamasis fondas
4.3	Socialinės aplinkos vystymo kryptys
4.4.	Ekonominės aplinkos vystymo kryptys
5.	SUSISIEKIMO SISTEMOS VYSTYMO KRYPTYS
6.	INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO KRYPTYS
7.	TURIZMO IR REKREACIJOS VYSTYMO KRYPTYS
7.1.	Turizmo ir rekreacijos vystymo nuostatos
7.2.	Kurortinė teritorija
8.	BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ ALTERNATYVŲ SANTRAUKA
9.	BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ ALTERNATYVŲ PASIRINKIMAS

Plungės savivaldybės teritorijos funkcinės struktūros modelis formuojamas tęstinumo pagrindu iš dalies keičiant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavime (T00082228) suplanuotas funkcinės struktūros sprendinius. Nepalanki demografinė situacija ir nuolat mažėjantis gyventojų skaičius sąlygoja žymiai mažesnius urbanizacijos tempus nei buvo prognozuota. Konstatuota, kad galiojančiame Bendrajame plane suplanuota decentralizuota perteklinė teritorinė plėtra, kuriai nėra realaus poreikio. Esminiai sprendinių pokyčiai susisieti su urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinių zonų teritoriniu išdėstymu ir apimties mažinimu.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007), sprendiniuose Plateliai priskirti prioritetinei gyvenamajai vietai, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso. Bendrųjų sprendinių alternatyvose nagrinėjami du kurortinės teritorijos variantai: I-oje alternatyvoje 3229 ha plotas, II-oje alternatyvoje – 4264 ha plotas. Pagal naudmenų struktūrą kurortinės teritorijos ribose dominuoja miškai ir rekreaciniai vandenys.

Apibendrinantis Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių alternatyvų (I, II) sprendinių aprašymas, atkreipiant dėmesį į alternatyvų panašumus ar skirtumus, pateikiamas 2.2.1 lentelėje.

2.2.1 lentelė. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvos¹

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
Erdvinės struktūros vystymas	
<p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje formuojami šalies nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybės lygmeniu veikiančys vidiniai ir išoriniai funkciniai ryšiai, kurie formuojami esamų transporto koridorių pagrindu, kuriais realizuojamas susisiekimas tarp Plungės miesto - lokalinio centro su pagrindiniais vietiniais centrais, sukuriama ryšiai tarp jų ir su regioniniu lygmeniu veikiančiais funkciniais ryšiais. Funkcinių ryšių vystymo kryptys I-oje ir II-oje alternatyvoje išlieka tokios pačios.</p> <p>Savivaldybės teritorijoje išskiriami žemesnio lygmens palaikomojo tipo vietiniai urbanistiniai centrai, kurie kartu su Plungės miestu – savivaldybės lokaliniu centru, formuoja savivaldybės urbanistinį karkasą. Urbanistinį karkasą I-oje ir I-oje alternatyvose analogiškai formuoja tolygiai savivaldybės</p>	

¹ Pilnos apimties Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių aiškinamasis raštas įkeltas į teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinę sistemą (TPDRIS). Rengiamo dokumento numeris: **K-RJ-68-22-16**.

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
teritorijoje pasklidę 8 urbanistiniai centrai: Plungė, Alsėdžiai, Kuliai, Plateliai, Žemaičių Kalvarija, Grumbliai, Žlibinai ir Stalgėnai (2.2.1 pav.).	
Funkcinės struktūros vystymas	
<p>Plungės savivaldybės teritorijos funkcinės struktūros modelis formuojamas tęstinumo pagrindu iš dalies keičiant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavime (T00082228) suplanuotas funkcinės struktūros sprendinius. Nepalanki demografinė situacija ir nuolat mažėjantis gyventojų skaičius sąlygoja žymiai mažesnius urbanizacijos tempus nei buvo prognozuota. Konstatuota, kad galiojančiame Bendrajame plane suplanuota decentralizuota perteklinė teritorinė plėtra, kuriai nėra realaus poreikio. Esminiai sprendinių pokyčiai susisieti su urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinė zonų teritoriniu išdėstymu ir apimties mažinimu.</p>	
<p><i>Funkcinės struktūros plėtojimo kryptys:</i> 1) išlaikomas neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų principinis funkcinis zonavimas; 2) ribojama urbanistinė plėtra ir užstatomų teritorijų skaida. I-oje ir II-oje alternatyvose urbanistinė plėtra orientuota į esamų užstatytų teritorijų vidinių resursų panaudojimą, fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimą: regeneravimą, modernizavimą, tankinimą ir konversiją; 3) prioritetas teikiamas urbanistinių centrų - Plungės miesto ir su juo susijusios teritorijos, Kulių, Platelių, Žemaičių Kalvarijos ir Alsėdžių miestelių teritorijų vystymui pagal šių teritorijų vietovės lygmens bendruosius planus; 3) kitos neprioritetinio vystymo kompaktiškai užstatytų teritorijų ribos konkretizuojamos vėlesnėse planavimo stadijose; 4) saugomų teritorijų funkcinės zonos ir jų ribos nustatytos šių teritorijų specialiaisiais planais ir tvarkomos pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus. Saugomų teritorijų buferinių zonų ribos, plotas ir tvarkymo režimas tikslinami šių teritorijų specialiaisiais planais; 5) siekiant optimizuoti urbanistinės plėtros poveikį, numatoma kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros ir biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus integruoti į urbanistinės ir technogeninės plėtros, susisiekimo, žemės ir miškų ūkio plėtros programas ir strategijas.</p>	
<p>Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose nustatoma, kad Plungės rajono savivaldybės teritorijoje nėra prioritetinių plėtros teritorijų, atitinkamai ir prioritetinės savivaldybės infrastruktūros išskyrus atvejus, kai prioritetinės plėtros teritorijos ir/ar prioritetinė savivaldybės infrastruktūra yra nustatytos/nustatomos vietovės lygmens bendruosiuose planuose.</p>	
<p>I-oje ir II-oje alternatyvose optimizuojamas neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų bei urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinė zonų teritorinis išdėstymas. II-oji alternatyva yra palankesnė dėl urbanizuotų struktūrų plėtros racionalumo, kompaktiškumo, integralumo, funkcinės struktūros efektyvumo, įgyvendinimo realumo ir didesnio ekonominio efektyvumo.</p>	
<p>I-oje alternatyvoje urbanistinį karkasą formuoja 5 intensyvios ir 10 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos, kurios užima 4863,16 ha plotą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos: Plungės miesto ir su juo susijusios teritorijos, Kulių, Platelių, Žemaičių Kalvarijos ir Alsėdžių miestelių teritorijos; 2) ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos: Aleksandravo, Šateikių, Gegrėnų, Grumbių, Stanelių, Kantaučių, Žlibinų, Stalgėnų, Milašaičių ir 	<p>II-oje alternatyvoje urbanistinį karkasą formuoja 5 intensyvios ir 6 ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos, kurios užima 4527,53 ha plotą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) intensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos: Plungės miesto ir su juo susijusios teritorijos, Kulių, Platelių, Žemaičių Kalvarijos ir Alsėdžių miestelių teritorijos; 2) ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos zonos: Aleksandravo, Šateikių, Grumbių, Žlibinų, Stalgėnų, ir Prūsalių kaimų funkcinės zonos.

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>Prūsalių kaimų funkcinės zonos. Prūsalių funkcinėje zonoje esančios sodininkų bendrijų teritorijos konvertuojamos į gyvenamuosius kvartalus. Privalomas reikalavimas – paukštyno sanitarinės zonos sumažinimas;</p> <p>3) esamos kompaktiškai užstatytos zonos – 17 teritorijų.</p>	<p>Prūsalių funkcinėje zonoje esančios sodininkų bendrijų teritorijos nekonvertuojamos;</p> <p>3) esamos kompaktiškai užstatytos zonos – 13 teritorijų.</p>
Gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio apsaugos vystymas	
<p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje nustatomos gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio apsaugos vystymo kryptys: 1) <i>kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimas</i>; 2) <i>gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas</i>; 3) <i>kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas</i>.</p> <p>1) <i>kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimas</i> - bendrąją Plungės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų tinklas: konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių) – <i>draustiniai, paveldo objektai / paminklai</i> bei kompleksinių - <i>valstybiniai parkai, biosferos poligonai</i>. Biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių „Natura 2000“ teritorijų tinklas. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrieji sprendiniai (I, II alternatyvos) yra formuojami įvertinant kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės išsaugojimo interesus ir galioja tiek, kiek neprieštarauja veiklą ypač saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.</p> <p>Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (NKTP), kurio sprendiniai yra integruoti į naują LR bendrąjį planą, Plungės ir Telšių rajonų savivaldybių teritorijoje yra rekomenduojama įsteigti <i>Germanto -Vilkaičių</i> rekreacinį parką (žr. grafines dalies brėžiniuose). Tose pačiose ribose Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (2008 m.) yra numatytas <i>Germanto</i> regioninio parko steigimas. Telšių rajono savivaldybės taryba 2022 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T1-379 „Dėl <i>Germanto</i> regioninio parko steigimo“ pritarė siūlymui steigti parką, kurio dalis patektų ir į Plungės rajono savivaldybės teritoriją. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas bus rengiamas įvertinant Parko steigimo procesą ir pasiūlymus integruojant į bendrojo plano keitimo sprendinius.</p> <p>2) <i>gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas</i>. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje nustatyta GK teritorinę sudėtį formuoja <i>geoekologinės takoskyros (T)</i>, <i>geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (S)</i> ir <i>migraciniai koridoriai (M)</i>, kurie, įvertinant jų svarbą, skirstomi į <i>nacionalines (TI, SI, MI)</i>, <i>regionines (T, S, M)</i> ir <i>vietines (s, m)</i> svarbos. Plungės rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje išskiriamos GK teritorijos užima 61,9% teritorijos ploto. Gamtinio karkaso teritorijose numatoma: saugoti natūralų kraštovaizdžio pobūdį; palaikyti ir didinti gamtinę įvairovę; pagrindus būtinybę vykdyti rekultivacijos bei renatūralizacijos darbus, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas.</p> <p>3) <i>kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas</i>. Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje nustatytų teritorijos naudojimo strategijų ir reglamentavimo krypčių arealų sklaidos</p>	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>ypatumus lemia rajono teritorijos kraštovaizdžio struktūra, gamtinių išteklių pobūdis, gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų lokalizavimas, esamo žemės naudojimo tradicijos. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos sekančios kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys: 1 a – <i>išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (A strategija)</i>; 2 - <i>konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (B strategija)</i>; 3a - <i>rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos bei 3b</i> - <i>rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptys (C strategija)</i>; 4a - <i>tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų</i>, 4c - <i>tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų</i>, 4d - <i>bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų (D strategija)</i>; 5 - <i>Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų (E strategija)</i>; 6 - <i>urbanizacijos reglamentų</i>, tame tarpe: <i>intensyvios kompaktiškos urbanizacijos ir ekstensyvios kompaktiškos urbanizacijos (F strategija)</i>.</p> <p>Parengtų rajono teritorijos tvarkymo alternatyvų (I, II) skirtingumą lemia urbanistinio vystymo pasiūlymai, o konservacinės apsaugos, rekreacinio naudojimo ir bioprodukcinio (tiek tausojančio, tiek intensyvaus) vystymo kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių lokalizacija iš esmės nesikeičia (žr. brėžiniuose „Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrieji sprendiniai. I alternatyva; II alternatyva“).</p> <p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje formuojamose alternatyvose pateikiamas kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių zonų teritorinio diferencijavimo modelis tenkina būtinuosius minimalius reikalavimus kraštotvarkinės (funkcinės ekologinės) struktūros optimalumui ir sudaro sąlygas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti.</p>	
<p>Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga</p>	
<p>I-oje ir II-oje alternatyvose numatomos analogiškos kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo kryptys, kurios užtikrina kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio apsaugą ir tvarkymą bei nykimo prevenciją. Abi alternatyvos yra palankios kultūros paveldo apsaugai. Prioritetas teikiamas kultūros vertybių naudojimui viešai paskirčiai, kultūros, rekreacijos ir turizmo reikmėms, savivaldybės teritorijos savitumo raiškos, kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio integralumo užtikrinimui.</p> <p>Išlaikant sąsajas su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais ir siekiant nustatyti kultūros vertybių apsaugos prioritetus, savivaldybės teritorijoje išskirti ryškiausio dominuojančio kultūros paveldo arealai: 1) <i>nacionalinio reikšmingumo paveldo arealų zona</i>, 2) <i>valstybės istorijai reikšmingo paveldo arealai</i>; 3) <i>dominuojančio archeologinio paveldo arealas</i>.</p> <p><i>Tvarkybos ir naudojimo kryptys</i>: 1) kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais; 2) kultūros paveldo objektams, esantiems Žemaitijos nacionalinio parko teritorijoje, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato šio parko apsaugos reglamentas, planavimo schema, teritorijos ir zonų ribų bei tvarkymo specialieji planai ir šių objektų apsaugos reglamentai bei kitais aktais nustatyti paveldosauginiai reikalavimai; 3) archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis); 4) archeologinio paveldo sankaupos arealas tvarkomas išryškinant archeologinio paveldo sąveiką su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka; 5) neveikiančių kapinių teritorijoms nustatoma konservacinė žemės naudojimo paskirtis; 6) į kultūros vertybių registrą</p>	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>įrašytos laidojimo vietos naudojamos viešam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai; 7) rengiami nekilnojamojo kultūros vertybių projektai ir kultūros paveldo specialieji planai; 8) krašto pažinimo tikslais į turizmo maršrutus įtraukta 18 nekilnojamo kultūros paveldo vertybių, pasižyminčių didžiausiu kultūriniu potencialu: 11 kompleksų, 3 pavieniai objektai ir 4 vietovės.</p>	
<p>Demografinė prognozė</p>	
<p>Labiausiai tikėtino realistinio scenarijaus atveju, gyventojų skaičius Plungės rajono savivaldybėje pasieks 31243 gyventojus 2052 m. pradžioje. Per artimiausius 13 metų neigiamos gyventojų skaičiaus kaitos tendencijos artės prie pusiausvyros taško, kuriame išvykstančių ir mirstančių gyventojų skaičius taps lygus atvykstančių ir gimstančių gyventojų skaičiui, o nuo 2036 m. įgaus teigiamą reikšmę, t. y. gyventojų skaičius pradės augti.</p> <p>Demografinės tendencijos laikytinos esminiu faktoriumi, lemsiančiu visų svarbiausių Plungės rajono savivaldybės socialinės sferos elementų (nuo būsto iki kultūrinių poreikių tenkinimo), nenumato poreikio apčiuopiamai kiekybinei ekstensyviai plėtrai ir, atitinkamai, teritorinio vystymosi intensyvumui.</p>	
<p>Gyvenamojo fondo plėtra</p>	
<p>Atsižvelgiant į tikėtiną (realistinio scenarijaus) Plungės rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus pokytį, poreikis ekstensyviai būsto plėtrai gali atsirasti bendrųjų sprendinių laikotarpio paskutiniame trečdalyje, t. y. tikėtina penktame dešimtmetyje, bet ne anksčiau kaip 2043 m. Iki to laiko Plungės rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus kaita nulems kiekybinės paklausos minimalumą, ir orientaciją į kokybės aspektą, reiškiantį, kad rinkoje, tikėtina, bus siūloma daugiau būsto nei bus norima įsigyti.</p> <p>Suderinant prognostinius duomenis su realistiniu gyventojų skaičiaus scenarijumi, Plungės rajono savivaldybėje numatomas 1406 tūkst. m² gyvenamasis fondas 2052 m. Tai yra 16,1 proc. daugiau nei 2022 m. pradžioje. Būsto plėtra prasidės 2033 – 2037 m. laikotarpiu, kai išvykstančiųjų skaičius taps apčiuopiamai mažesnis nei atvykstančiųjų.</p> <p>Abi bendrųjų sprendinių alternatyvos numato pakankamas teritorines prielaidas tikslingai būsto plėtrai ir minimizuoja potencialius kaštus, susijusius su teritorijų funkcionalumu, susisiekimo ir inžinerine infrastruktūra.</p>	
<p>Socialinės aplinkos vystymas</p>	
<p>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniuose Plungės rajono savivaldybės socialinė aplinka ir paslaugos nėra išskiriamos kaip aktyviai vystytina sritis. Poreikis viešosioms (pusiau viešosioms) gėrybėms yra formuojamas dabartinės socialinės infrastuktūros kokybinės ir kiekybinės pasiūlos ir aprėpties bei perspektyvinių demografinių rodiklių (šiuo atveju svarbus ne tiek bendras gyventojų skaičius, kiek atskirų demografinių grupių narių skaičius, t. y. struktūra).</p> <p>Socialinių paslaugų infrastruktūros vystymo kryptys I-oje ir II – oje alternatyvoje analogiškos, numatoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> – išlaikyti esamą švietimo ir ugdymo įstaigų tinklą užtikrinant įvairiapusišką infrastruktūros išnaudojimą; – nenumatyti viešųjų sveikatos priežiūros subjektų tinklo kiekybinio ir teritorinio plėtojimo, vystant sveikatos priežiūrą remiantis objektyviomis sąlygomis ir tendencijomis bei gerąją praktika; 	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<ul style="list-style-type: none"> – išsaugoti esamą socialinių paslaugų teikimo pajėgumą ir kokybiškai vystyti socialinių paslaugų teikimą ir diversifikuoti paslaugas tiek esamos infrastruktūros ribose, tiek vystant naujus objektus; – nenumatyti naujų viešųjų konvencinių kultūros objektų sukūrimo, transformuojant esamus objektus į platesnio profilio objektus; – vystyti skirtingo dydžio, funkcionalumo ir aprėpties aktyvaus laisvalaikio, fizinio aktyvumo, sporto, jaunimo ir kultūros viešąsias erdves ir objektus. 	
Ekonominės aplinkos vystymas	
<p>Plungės rajono savivaldybė pasižymi nusistovėjusia verslo struktūra, stabilium ekonominiu vystymusi, geromis objektyviomis sąlygomis ekonominės veiklos vykdymui ir investicijų pritraukimui.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lietuvos bendrajame teritorijos plane Plungės miestas yra išskiriamas kaip A kategorijos lokalinis centras (plėtojamo tipo), kuriam priskirtas pramonės ir gamybos veiklos prioritetas. Esminis tikslas yra išsaugoti ir sustiprinti per ilgą laikotarpį susiformavusį ekonominės plėtros pagrindą – pramoninę orientaciją ir identifikaciją. Tam privalu formuoti teritorines ir infrastruktūrines prielaidas ūkinei veiklai pritaikytoms teritorijoms ir sudaryti sąlygas naujų subjektų steigimuisi ir esamų plėtrai; – Paslaugų sektorius Plungės rajono savivaldybėje yra nepakankamai išvystytas ir turi būti plėtojamas, ypatingai vystant su turizmo ir rekreacijos sektoriumi susijusias ekonomines veiklas. Ypatingai tokia plėtra aktuali Platelių ir Plungės miesto atveju; – Žemės ūkio sektoriui išliekant svarbia Plungės rajono savivaldybės ekonominės aplinkos dalimi, privalu tikslingai palaikyti esamą žemės ūkio konjunktūrą, skatinti smulkių ūkių veiklą, derinant žemės ūkio veiklą su kitomis veiklomis ir formuojant atitinkamas ekonomines grandines. 	
<p>I-os alternatyvos įgyvendinimas laikytinas mažiau tikslingu dėl pernelyg didelio teritorijų, kuriose galimas steigimasis ir verslo plėtra išsibarstymo bei ploto, t. y. dekoncentracijos, kurios tikslingumas kvestionuotinas. Tai mažina ekonominės veiklos rezultatų prognozuojamumą, atitinkamai ir investavimo tikslingumą.</p>	<p>II-os alternatyvos įgyvendinimas laikytinas tikslingu. Alternatyvoje numatoma galimybė koncentruotai vystyti ekonomikos ir verslo plėtrai reikalingas teritorijas, kurios yra tikslingai numatytos ir formuoja prielaidas ekonominiam apibrėžtumui bei didesnei atskirų plėtros iniciatyvų geografinei aprėpčiai. Taip pat tikėtina netiesioginė nauda Savivaldybei, sąlygojama konkurencijos dėl steigimosi augimo.</p>
Susisiekimo infrastruktūros vystymas	
<p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje I-oje ir II-oje alternatyvose susisiekimo infrastruktūros vystymo kryptys analogiškos:</p> <p>1) <i>Susisiekimo sistemos vystymo kryptys:</i> vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos arba studijos, kurioje būtų pateikta sisteminga informacija apie kelių būklę, remonto ir investicijų poreikį, darbų atlikimo etapus/prioritetus, parengimas; susisiekimo tinklo modernizavimo eiliškumas sietinas su atskirų teritorijų užstatymo prioritetais; užtikrinti, kad esama susisiekimo infrastruktūra atitiktų minimalius techninių reglamentų reikalavimus; elektromobilių įkrovos prieigų taškų šalia valstybinės reikšmės kelių sankirtų, seniūnijų centruose, rekreacinėse teritorijose įrengimas.</p> <p>2) <i>Viešojo transporto vystymo kryptys:</i> viešojo transporto priemonių atnaujinimas; viešojo transporto stotelių infrastruktūros modernizavimas; naujos viešojo transporto jungties Plungės stotis - Nacionalinis parkas (Šaltojo karo muziejus) įrengimas; viešojo transporto maršrutų pritaikymas prie realių gyventojų poreikių.</p>	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>3) <i>Bemotorio transporto vystymo kryptys:</i> esamų ir planuojamų dviračių ir pėsčiųjų trasų sujungimas į vieningą bevariklio transporto sistemą ir saugių susisiekimo sąlygų su pagrindiniais traukos objektais užtikrinimas; esamos pėsčiųjų ir dviračių takų, šaligatvių infrastruktūros atnaujinimas, dviračių aptarnavimo infrastruktūros (dviračių stovų, saugojimo aikštelių, techninio aptarnavimo stotelių) įrengimas, pėsčiųjų takų pritaikymas neįgaliesiems.</p>	
<p>Inžinerinė infrastruktūros vystymas</p>	
<p>Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys I-oje ir II-oje alternatyvose analogiškos.</p>	
<p>1) <i>Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymas:</i> vandens gerinimo įrenginių Alksnėnų, Dovainių, Gilaičių, Gintališkės, Grumblių, Kadaičių, Keturakių, Merkelių, Papievių, Purvaičių viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijose įrengimas; Plungės aglomeracijos teritorijoje, užtikrinti, kad ne mažiau kaip 98 proc. nuotekų nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio būtų surenkama centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis; centralizuoto geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros Juodeikių k., Papievių k., Rotinėnų k., Virkšų k., Alsėdžių mstl., Milašaičių k., Plungės aglomeracijoje įrengimas ir/ar išplėtimas; Plungės miesto nuotekų valymo įrenginių ir dumblo sausinimo/kaupimo aikštelės rekonstrukcija; nuotekų valymo įrenginių, kuriuose nėra valomas bendras azotas ir fosforas, rekonstrukcija; centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Juodeikių k. (Nausodžio sen.), Papievių k., Virkšų k., Alsėdžių k., Gegrėnų k., Milašaičių k., Narvaišių k., Plantelių mstl., Žlibinų k., Plungės aglomeracijoje įrengimas ir/ar išplėtimas; nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių inventorizacijos atlikimas; lietaus nuotekų tvarkymo sistemos plėtra.</p>	
<p>2) <i>Elektros energijos tiekimo vystymo kryptys:</i> esamo elektros energijos skirstomojo tinklo modernizavimas, gatvių apšvietimo tinklo modernizavimas, rekonstrukcija ir plėtra; susidėvėjusių elektros oro linijų keitimas naujomis kabelinėmis linijomis.</p>	
<p>3) <i>Centralizuoto šilumos tiekimo vystymo kryptys:</i> Lentpjūvės katilinėje papildomų biokuro vandens šildymo katilų įrengimas; V. Mačernio katilinėje papildomų gamtinėmis dujomis kūrenamų katilų įrengimas; miestelių ir kaimų (Alsėdžių mstl., Šateikių k., Kalvarijos mstl., Stalgėnų k., Kurių k., Stanelių k., Prūsalių k., Platelių mstl., Gegrėnų k.) katilinių infrastruktūros atnaujinimas arba perėjimas prie alternatyvaus šildymo būdo, įrengiant šilumos siurblius.</p>	
<p>4) <i>Gamtinių dujų tiekimo vystymo kryptys:</i> skatinti gyvenamųjų teritorijų dujų fiksavimą bei vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų savininkus, kurie naudoja skystą ir kietą neatsinaujinantį kurą, jungtis prie dujotiekio tinklų ir patalpas šildyti naudojant dujinius katilus; plėtojant inžinerinę infrastuktūrą rezervuoti teritorijas gamtinių dujų tinklų įrengimui, apsaugos zonoms bei jų aptarnavimui.</p>	
<p>5) <i>Ryšių infrastruktūros vystymo kryptys:</i> plėsti viešojo interneto prieigos taškų skaičių gyvenamosiose vietovėse ir sudaryti sąlygas gyventojams naudotis internetu; sudaryti sąlygas naujų telekomunikacinių paslaugų diegimui ir tiekiamų paslaugų kokybės gerinimui; plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą ir galimybę naudotis plačiajuosčio duomenų perdavimo prieiga; išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą.</p>	
<p>6) <i>Atliekų tvarkymo vystymo kryptys:</i> aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančio komunalinių atliekų tvarkymo užtikrinimas.</p>	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>7) <i>Atsinaujinančių energijos išteklių (toliau AEI) naudojimo vystymo kryptys</i>: pagrindinės AEI vystymo kryptys siejamos su biokuro naudojimu centralizuotos šilumos tiekimo sistemose, saulės šviesos energijos elektrinių (toliau – saulės elektrinė/parkas) ir vėjo elektrinių plėtra. AEI plėtros vystymo kryptys, Plungės rajone:</p> <p>1. Centralizuotos šilumos tiekimo sistemose siekti, kad sunaudojamo kuro balanse, biokuras sudarytų nemažiau kaip 80 proc. Mažo galingumo katilinėse, šilumos energija išaugti iš alternatyvių energijos šaltinių (pvz. įrengiant šilumos siurblius);</p> <p>2. <u>Saulės šviesos energijos elektrinių plėtra vystoma</u> atsižvelgianti į kraštovaizdžio, gamtinę ir kultūrinę aplinką:</p> <p>2.1. neurbanizuojamų, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonos, neribotos galios saulės elektrinės gali būti įrengiamos ant esamų pastatų (elektrinės integruotos į pastatus);</p> <p>2.2. neurbanizuojamų, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonos, antžeminės iki 100 kW suminės įrengtos galios saulės elektrinės gali būti įrengiamos tik žemės sklypuose, kuriuose yra įregistruoti pastatai;</p> <p>2.3. neurbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonos neužstatytuose žemės sklypuose antžeminės iki 100 kW suminės įrengtos galios saulės elektrinės gali būti įrengiamos ne mažesniu kaip 1 km atstumu tarp žemės sklypų, kuriuose numatoma statyti ar įrengti elektrinę;</p> <p>2.4. didesnės nei 100 kW suminės įrengtosios galios antžeminės saulės elektrinės gali būti įrengiamos tik potencialaus vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealuose numatytuose žemiau pateiktoje schemoje;</p> <p>2.5. saulės elektrinių/parkų statybos draudžiamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1 km atstumu iki Plungės rajono savivaldybės ribos; – siekiant išsaugoti kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą, ant žemės 1 km atstumu nuo kultūrinės infrastruktūros (piligriminių takų, autoturizmo trasų); – saugomų teritorijų, nekilnojamo kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose, išskyrus atvejus kai jų įrengimą leidžia saugomų teritorijų, kultūros paveldo objektų ar teritorijų apsaugą reglamentuojantys teisės aktais, apsaugos reglamentai, tvarkymo planai/dokumentai; – Žemaitijos NP ir Salantų RP buferinės apsaugos zonos, draudžiama įrengti didesnes kaip 100 kW suminės įrengtosios galios saulės elektrines. Atstumas tarp žemės sklypų, kuriuose numatoma įrengti saulės elektrines turi būti ne mažesnis kaip – 1 km; – EB svarbos natūralių pievų, pelkių ir vandenų buveinėse/teritorijose; – gamtinio karkaso teritorijose – migracijos koridoriuose; – miškuose, pelkėse, šaltinyuose; – paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose; – didelės tikimybės sniego tirpsmo ir liūčių potvynių teritorijose; – naudingų iškasenų telkinių teritorijose; – ne arčiau kaip 3 km atstumu nuo Lietuvos kraštovaizdžio panoraminių apžvalgos taškų/teritorijų; <p>2.6. Vieta 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 punktuose reglamentuotų inžinerinių statinių (įrenginių) statybai parenkama kiekvienu atveju taip, kad nebūtų matoma nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų. Infrastruktūrą dėstyti vidinėse sklypo dalyse, neužgožiant gatvės išklotinių ir panoramų nuo pagrindinių kelių, išlaikant architektūros kokybės kriterijus – estetiką ir urbanistinį integralumą. Siekiant sumažinti planuojamos infrastruktūros neigiamą poveikį miestovaizdžiui ir kraštovaizdžiui būtina projektavimo metu įvertinti ir numatyti vizualinę taršą mažinančias priemones.</p> <p>3. <u>Vėjo energijos elektrinių plėtros kryptys Plungės rajone</u>:</p> <p>3.1. teritorijos, kuriose vėjo ir hibridinių elektrinių/parkų planavimas nenumatomas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saugomose teritorijose, gamtos paveldo objektuose ir jų apsaugos zonos, geotopuose: <ul style="list-style-type: none"> – 1 km atstumu nuo Plungės rajono savivaldybės ribos; – 1 km atstumu nuo kraštovaizdžio draustinių; 	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<ul style="list-style-type: none"> – 0,5 km atstumu nuo kitų draustinių; – 0,1 km atstumu nuo gamtos paveldo objektų; – 3 km atstumu nuo Žemaitijos NP ir Salantų RP; – 0,5 km atstumu nuo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST); – „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbių teritorijų (PAST): <ul style="list-style-type: none"> – 0,5 km atstumu nuo <u>Reiskių tyro pelkės</u>; – 1 km atstumu nuo Plinkšių miško; – 0,5 km atstumu nuo Aukštojo tyro pelkės; – 0,5 km atstumu nuo Minijos upės slėnio; – EB svarbos natūralių pievų buveinėse, natūraliose pievose ir ganyklose; – gamtinio karkaso teritorijose – migraciniuose koridoriuose, kuriuose yra potencialios vandens paukščių telkimosi ir migracijos vietos; – valstybės istorijai reikšmingo paveldo arealuose; – archeologinio paveldo arealuose; – 0,5 km atstumu nuo Kultūros paveldo objektų teritorijų ir jų apsaugos zonų; – ypač saugotino estetinio potencialo arealuose/vietovėse. Vėjo energijos elektrinės nuo šių teritorijų gali būti statomos: <ul style="list-style-type: none"> – 3,5 km atstumu, kai vėjo elektrinės aukštis iki 200 metrų; – 4,5 km atstumu, kai vėjo elektrinės aukštis iki 220 metrų; – 5,5 km atstumu, kai vėjo elektrinės aukštis iki 240 metrų; – 6,5 km atstumu, kai vėjo elektrinės aukštis iki 260 metrų; – tam tikro gamtinio pobūdžio kraštovaizdžio kompleksuose: smėlingas fluvio-glacialinis kalvynas/kopynas (K); upės slėnis (S), ežerotas duburys (E), ežerynas (E'), morenininis/fluvio-glacialinis gūbrys /kalvyngūbris (G); – 0,2 km atstumu nuo miškų; – pelkėse ir šaltinyuose; – paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose ir didelės tikimybės sniego tirpsmo ir liūčių potvynių teritorijose; – naudingų iškasenų telkinių teritorijose; – aerodromų apsaugos zonose; – 0,3 km atstumu nuo sodo namų, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatų, švietimo įstaigų pastatų, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatų, specialiosios paskirties pastatų, kitos paskirties statiniuose, rekreacinių teritorijų aplinkos; – 6,5 km atstumu nuo Lietuvos kraštovaizdžio panoraminių apžvalgos taškų; – kelių, geležinkelių, inžinerinių tinklų apsaugos zonose. <p>3.2. teritorijose, kurios nepatenka į 3.1 punktą, vėjo energijos elektrinės/parkai įrengiami vadovaujantis teisės aktais. Pavienės vėjo energijos elektrinės ar jų parkai, neturi daryti neigiamo poveikio kraštovaizdžiui bei vizualinei aplinkai. Potencialūs vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealai pateikti koncepcijos alternatyvų brėžiniuose.</p> <p>4. Kitų energijos iš atsinaujinančių neiškastinių išteklių (hidroenergija, biomasė, biodujos) gavyba, vykdoma vadovaujantis teisės aktais ir nustatoma žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais ar techniniais projektais.</p> <p>8. Bendrųjų sprendinių I-oje ir II-oje alternatyvose savivaldybės teritorijoje išskiriami 2 potencialūs arealai (žr. brėžiniuose „Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrieji sprendiniai. I alternatyva; II alternatyva“ bei 2.2.2 pav.), kuriuose galimas vėjo ir hibridinių elektrinių</p>	

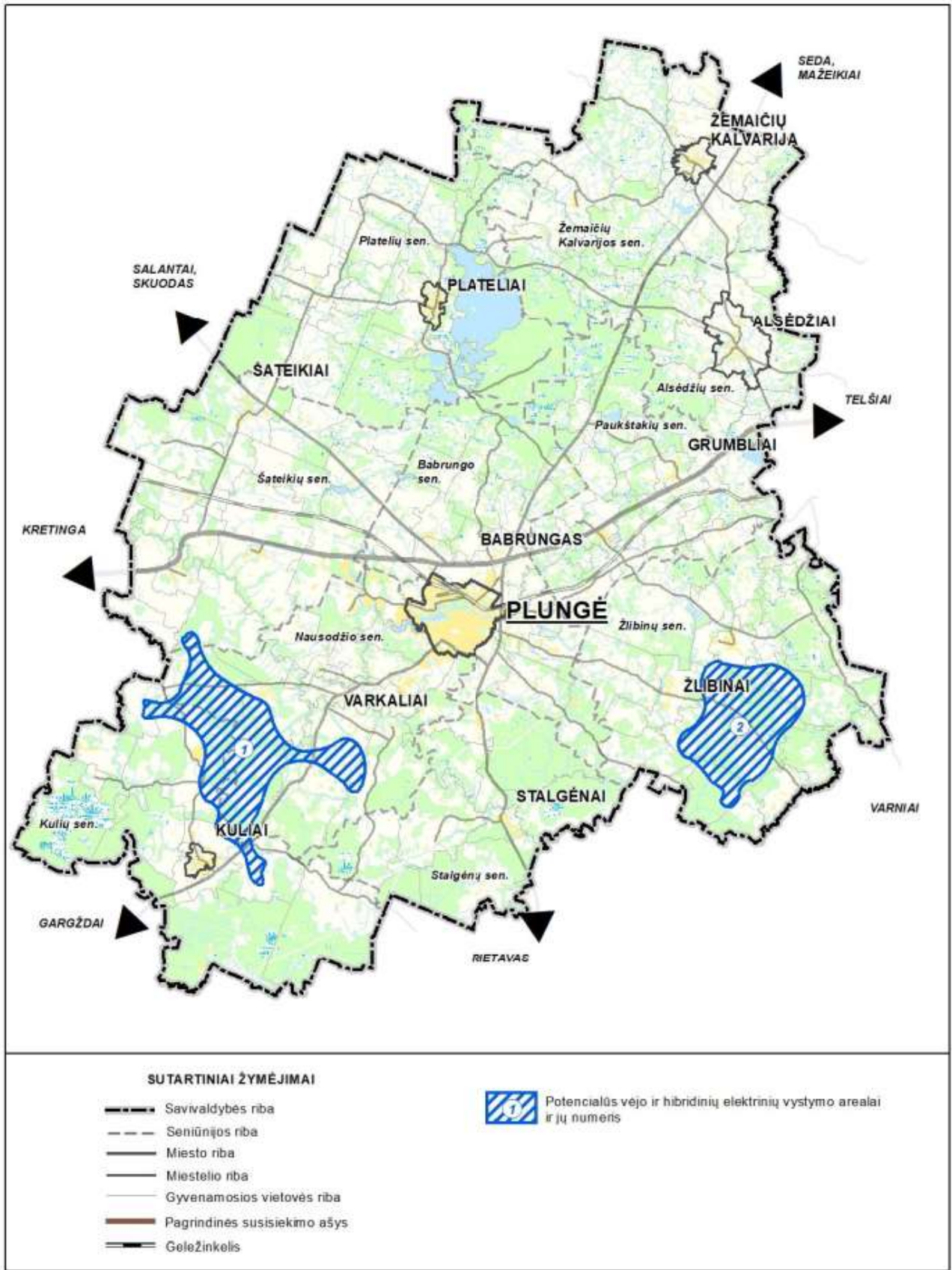
I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>plėtojimas. Arealus formuoja atskiros elektrinių išdėstymo zonos, kurios bus nustatytos sprendinių konkretizavimo stadijoje.</p> <p>9. Nustatytos inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys įgyvendinamos ne tiesiogiai, o per žemesnio lygmens planus – miestų, miestelių ir kitų gyvenamųjų vietovių bendruosius ir detaliuosius bei specialiuosius planus, rengiamus žymiai stambesniame mastelyje ir labiau konkretizuojamus, kuriuose turi būti įvertintas poveikis kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbioms teritorijoms ir objektams (vertybėms), išnagrinėta ir įvertinta potvynių grėsmės rizika, esant poreikiui numatytos priemonės apsaugai nuo potvynių.</p> <p>10. Nauji linijiniai inžinerinės infrastruktūros objektai Plungės rajono savivaldybės teritorijoje pagal planavimo lymenį neplanuojami ir nedetalizuojami.</p>	
<p>Turizmo ir rekreacijos vystymas</p>	
<p>Turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys detalizuojamos įvertinant savivaldybės gamtinės ir kultūrinės aplinkos identitetą. Ir yra analogiškos I-oje ir I-oje alternatyvose.</p> <p><i>Turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys:</i> 1) rekreacinių struktūrų plėtojimas didelio rekreacinio potencialo areale esamų rekreacinių struktūrų pagrindu ir formuojant naujas; 2) savivaldybės rekreacijos aptarnavimo centro ir 4 vietinių rekreacijos aptarnavimo centrų vystymas; 3) pažintinio turizmo sistemos plėtojimas siekiant eksponuoti gamtinius bei kultūrinius krašto savitumus, jo kraštovaizdžio vertybes; 4) Žemaitijos nacionalinio ir Salantų regioninio parkų rekreacijos ir turizmo be jų infrastruktūros vystymo programų įgyvendinimas pagal parkų specialius tvarkymo planus; 5) Germanto -Vilkaičių rekreacinio parko steigimas; 6) Minijos upės slėnio zonos įveiklinimas rekreacinio-turistinio naudojimo tikslais; 7) kultūrinės infrastruktūros plėtra numatant plėtoti Šv. Jokūbo keliuose – Žemaitijos / Karaliaučiaus ir Šv. Jokūbo žiedo ir Jono Pauliaus II piligrimų takus; 8) Kurortinės teritorijos statuso suteikimas Platelių miesteliui ir su juo susijusiai teritorijai (I-oje alternatyvoje kurortinės teritorijos plotas 3229 ha, II-oje alternatyvoje – 4264 ha).</p>	
<p>Kurortinės teritorijos vystymas</p>	
<p>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007), sprendiniuose Plateliai priskirti prioritetinei gyvenamajai vietai, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso.</p> <p>Vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programa, atlikus Platelių miestelio ir susietos teritorijos analizę (vertinimas atliktas pagal Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo reikalavimus), Plungės rajono savivaldybės teritorijos <u>bendrojo plano keitimo alternatyvose teikiama pasiūlymai dėl Platelių kurortinės teritorijos ribų nustatymo</u>. Kurortinės teritorijos vystymo ir tvarkymo klausimai šiame planavimo dokumente nesprendžiami.</p> <p>Kurortinės teritorijos statusas suteikiamas gyvenamosioms vietovėms vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 350 „Dėl kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo, kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo ir kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas). Platelių miestelis ir jo apylinkės atitinka kurortinės teritorijos statusą pagal Nutarime nurodytų kriterijų sąrašą. Bendrųjų sprendinių</p>	

I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
<p>alternatyvose nagrinėjami du kurortinės teritorijos ribų nustatymo variantai (žr. grafinę dalį - „Kurortinės teritorijos ribų schema. I alternatyva, II alternatyva“).</p>	
<p>Siūlomai kurortinei teritorijai taip pat taikomi Saugomų teritorijų ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymų reikalavimai, siūlomoje kurortinėje teritorijoje ir artimoje jai aplinkoje galiojančių saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai. Kurortinės teritorijos ribų nustatymo sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių teisės aktų ir specialiojo saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams.</p>	
<p>Abiejose alternatyvose į kurortinę teritoriją patenka 20 nekilnojamųjų kultūros vertybių, iš kurių 4 vertybės pasižymi didžiausių kultūrinių potencialu ir yra įtrauktos į turizmo maršrutus: Platelių Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčios statinių kompleksas (1548), Beržoro Šv. Stanislovo bažnyčios pastatų kompleksas (1545), Platelių piliavietė, vad. Pilies sala (5483) ir Beržoro etnoarchitektūrinis kaimas (21324).</p>	
<p>1) Kurortinės teritorijos plotas 3229 ha. 2) Į kurortinės teritorijos ribas pilnai ar dalinai įjungiamos 12 gyvenamųjų vietovių teritorijos, Platelių, Akiežerio, Žiedėlio ir Bevardžio ežerų akvatorijos. 3) Kurortinės teritorijos 3190 ha plotas (98,48%) patenka į Žemaitijos nacionalinį parką ir jame esančius Juodupio botaninio draustinio, Platelių kraštovaizdžio, Laumalenku kraštovaizdžio, Ilgio botaninio, Beržoro kraštovaizdžio, Siberijos telmologinio ir Platelių urbanistinio draustinius. 4) Į kurortinės teritorijos struktūrą įjungiamos 7 rekreacinio prioriteto zonos, kurios sujungiamos į vieningą rekreacinę sistemą esamais ir planuojamais dviračių ir pėsčiųjų takais.</p>	<p>1) Kurortinės teritorijos plotas 4264 ha. 2) Į kurortinės teritorijos ribas pilnai ar dalinai įjungiamos 16 gyvenamųjų vietovių teritorijos, Platelių, Akiežerio, Žiedėlio, Bevardžio, Beržoro, Ilgio ir Žiedėlio ežerų akvatorijos. 3) Kurortinės teritorijos 4170 ha plotas (97,79%) patenka į Žemaitijos nacionalinį parką ir jame esančias Pakastuvos telmologinio draustinio, Juodupio botaninio draustinio Platelių kraštovaizdžio, Laumalenku kraštovaizdžio, Ilgio botaninio, Beržoro kraštovaizdžio, Siberijos telmologinio ir Platelių urbanistinio draustinių teritorijas. 4) Į kurortinės teritorijos struktūrą įjungiamos 7 rekreacinio prioriteto zonos. II -oje alternatyvoje sudaromos palankesnės sąlygos rekreacinių paslaugų kiekybinei ir kokybinei plėtrai: numatomos didesnės galimybės plėtoti pėsčiųjų, dviračių, pažintinių takų sistemą, naudoti vandens akvatorijas, organizuoti poilsį gamtoje, formuoti rekreacijai ir turizmui skirtą teritorijų sistemą.</p>

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI		URBANISTINIAI CENTRAI	REKREACINIAI CENTRAI
	ADMINISTRACINIAI CENTRAI Savivaldybės centras		
	Seniūnijų centrai		
	FUNKCINIAI RYŠIAI Šalies nacionaliniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai		
	Regioniniu lygmeniu veikiantys funkciniai ryšiai		
	Savivaldybės vidiniai funkciniai ryšiai		
	Savivaldybės išoriniai funkciniai ryšiai		

2.2.1 pav. Erdvinės struktūros schema

2.2.2 pav.. Potencialių vėjo ir hibridinių elektrinių arealų schema

Plungės rajono savivaldybės teritorijos Bendrųjų sprendinių alternatyvų sprendiniai sudaro sąlygas rajono teritorijos darniam vystymuisi, užtikrinant prielaidas teigiamai ekonomikos ir socialinei raidai, inžinerinės infrastruktūros įgyvendinimui kartu nepadarant žalos aplinkai.

2.3. Plano sąsaja su kitais planais ir programomis

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas rengiamas įvertinant ir atsižvelgiant į jo sąsajas su šalyje bei Telšių regione parengtomis strategijomis, programomis ir planais, nurodytais bendrojo plano keitimo planavimo darbų programoje ir institucijų išduotose planavimo sąlygose. Planuojamai teritorijai taikomi galiojančių aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir kitų strateginių dokumentų bei programų (projektų) nuostatų reikalavimai (2.2.1 lentelė).

2.2.1 lentelė. Planavimo dokumentai, programos

Eil. Nr.	Planavimo dokumento pavadinimas ir registracijos numeris
	Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai
1.	Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789, T00087007
2.	Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, T00079381
3.	Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimas, T00082228
4.	Plungės miesto teritorijos bendrasis planas, T00083841
5.	Platelių miestelio teritorijos bendrasis planas, T00074601
6.	Kulių miestelio teritorijos bendrasis planas, T00074606
	Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai
1.	Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, T00077225
2.	Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2009 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 4-68, T00053906 (100002000239)
3.	Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2009 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 4-67, T00053907 (100002000240)
4.	Telšių apskrities nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, T00053910 (100002000243)
5.	Plungės rajono savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, T00053918 (100002000251)
6.	Telšių apskrities miškų tvarkymo schema, T00084204
7.	Telšių apskrities (Mažeikių, Plungės, Telšių rajonų ir Rietavo savivaldybių) miškų tvarkymo schema, T00052661 (100002000317)
8.	Plungės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, T00085221
9.	Magistralinio dujotiekio Klaipėda - Kuršėnai specialusis planas, T00072150
10.	Plungės rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimas, T00087373
11.	Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), T00073785

Eil. Nr.	Planavimo dokumento pavadinimas ir registracijos numeris
12.	Žemaitijos nacionalinio parko konservacinio prioriteto zonos (Plokštinės gamtinio rezervato) ribų planas, T00053465
13.	Žemaičių Kalvarių statinių komplekso (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 1558) teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas bei paveldotvarkos projektas, T00053019 (100002000359)
14.	Salantų regioninio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), T00083539
15.	Minijos valstybinio ichtiologinio draustinio ribų planas, T00079545
16.	Reisų tyro valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribų planas, T00084750
17.	Vainaičių tyro valstybinio telmologinio draustinio ribų planas, T00075841
18.	Tilvikų miško juodalksnio valstybinio genetinio draustinio ribų planas, T00074479
19.	Milašaičių miško pušies valstybinio genetinio draustinio ribų planas, T00074382
20.	Telšių apskrities Plungės rajono savivaldybės Žemaičių Kalvarijos seniūnijos Žemaičių Kalvarijos kadastro vietovės dalies žemės konsolidacijos projektas Nr. 1IG-KE-12-2-013544-PR001, T00075290
21.	Plungės rajono vandenviečių sanitarinės apsaugos zonų nustatymo specialusis planas, T00065544 (000682000107)
22.	Turizmo trasų aplink Platelių ežerą ir jų jungties iki Plungės miesto specialusis planas, T00032595 (000682000025)
23.	Plungės dujų skirstymo stoties sanitarinės apsaugos zonos nustatymo specialusis planas, T00033804 (000682000003)
24.	Specialusis susisiekimo komunikacijų, reikalingų sunkiasvoriams ir didžiagabaričiams bei kitiems kroviniams vežti naujos atominės elektrinės statybai, planas, T00074907
25.	Plungės rajono savivaldybės vietinių kelių išdėstymo schema, T000682000171
26.	Plungės rajono savivaldybės kaimų ir Plungės miesto ribų pakoregavimo (nustatymo) specialiuoju planas, T00033427 (000682000079)
27.	Plungės miesto ir jo prieigų transporto srautų ir infrastruktūros specialusis planas
Strateginiai dokumentai, programos, galimybių studijos	
1.	Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LRV 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160
2.	Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta LRS 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626
3.	Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija, patvirtinta LRS 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr.XI-2375
4.	Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksnių planas 2021 -2030 m.
5.	Plungės rajono savivaldybės 2021 – 2030 metų strateginis plėtros planas
6.	Plungės rajono sveikatos ir socialinių paslaugų plėtros galimybių studija
7.	Turizmo plėtra Plungės rajone. Galimybių studija
8.	Turizmo infrastruktūros plėtojimas Plungės rajono savivaldybėje. Tyrimų studija (2010 m.)

3. ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEIGU PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS

Vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programa (patvirtinta Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. sausio 05 d. įsakymu Nr. DE-5), esamos būklės analizės stadijoje buvo surinkti ir analizuoti duomenys galintys įtakoti bendrojo plano sprendinius. Duomenys buvo renkami iš įvairių šaltinių: Statistikos departamento prie LRV, VĮ „Registru centras“, Valstybinės miškų tarnybos, Geologijos tarnybos, Saugomų teritorijų tarnybos ir kt. duomenų bankų.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos esamos aplinkos būklės apžvalga teikiama atlikta remiantis Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo esamos būklės analizės stadijos medžiaga (UAB „Atamis“, 2022) ir apima sekančias sritis:

- *erdvinės ir funkcinės struktūros vertinimas;*
- *socialinės ir ekonominės aplinkos vertinimas;*
- *susisiekimo sistemos vertinimas;*
- *inžinerinės infrastruktūros vertinimas*
- *gamtinės aplinkos būklės vertinimas.*

Esamos būklės analizės duomenys, pagal aukščiau įvardintas sritis, leidžia ne tik suformuoti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendruosius sprendinius (konceptiją), bet ir pagrįsti SPAV ataskaitoje teikiamų alternatyvų (I, II) vertinimo rezultatus.

3.1. Erdvinės ir funkcinės struktūros vertinimas

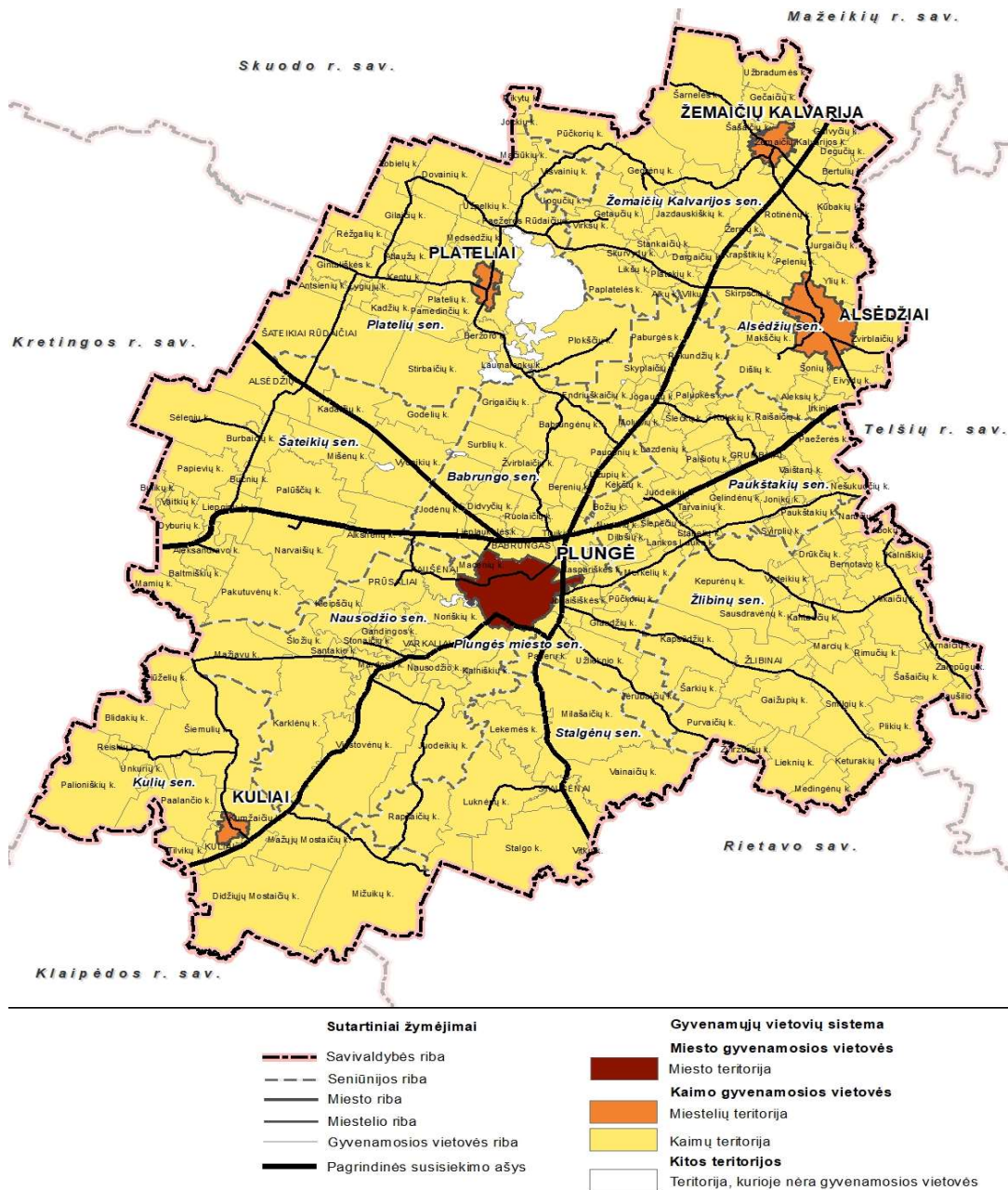
Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas atliekamas Plungės rajono savivaldybės teritorijai, kurios plotas 1105 kv.km., kas sudaro 25% Telšių apskrities teritorijos ir 1,7% Lietuvos Respublikos teritorijos. Savivaldybės teritorija suskirstyta į 11 seniūnijų: Alsėdžių, Babrungo, Kulių, Nausodžio, Paukštakių, Platelių, Plungės miesto, Stalgėnų, Šateikių, Žemaičių Kalvarijos ir Žlibinų. Seniūnijų teritorinis išsidėstymas yra optimalus, todėl seniūnijų plotų optimizavimas ir seniūnijų skaičiaus mažinimas yra neaktualus.

Gyvenamosios vietovės. Plungės rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių administracinis suskirstymas atliktas vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės kaimų ir Plungės miesto ribų pakoregavimo (nustatymo) specialiuoju planu (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 07 30 nutarimas Nr.763)

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinta 201 gyvenamoji vietovė, kurioje 2022 metų pradžioje gyveno 33665 gyventojai, iš kurių – 16609 (49 proc.) gyveno Plungės rajono savivaldybės teritorijoje, 17252 (52 proc.) gyveno Plungės mieste.

- *1 miestas:* Plungė, rajono ir seniūnijos centras, miesto plotas – 1178 ha, gyventojų skaičius 17252 gyv.;
- *4 miesteliai:* Alsėdžių mstl., seniūnijos centras, miestelio plotas – 814,76 ha, gyventojų skaičius 749 gyv.; Kulių mstl., seniūnijos centras, miestelio plotas – 134,29 ha, gyventojų skaičius 526 gyv.; Platelių mstl., seniūnijos centras, miestelio plotas – 183,19 kv.km., gyventojų skaičius 713 gyv.; Žemaičių Kalvarijos mstl., seniūnijos centras, plotas – 26,42 ha, gyventojų skaičius 598 gyv.;
- *196 kaimai.*

Plungės rajono savivaldybėje gyvenamosioms vietovėms nepriskirtas 1435,15 ha plotas, kas sudaro 10,24 proc. savivaldybės teritorijos. Didžiausias nepriskirtų gyvenamosioms vietovėms plotas yra Platielių seniūnijoje, kuris užima 1346,87 ha, kas sudaro 9,51 proc. seniūnijos ploto. Didžiąją dalį gyvenamosioms vietovėms nepriskirto ploto užima vandenys (3.1.1 pav.).

3.1.1 pav. Gyvenamųjų vietovių sistema (Duomenų šaltinis: VĮ Registrų centras)

Žemės naudojimas. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje plėtojamos konservacinės paskirties, miškų ūkio, vandens ūkio, žemės ūkio ir kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties teritorijos. Savivaldybės teritorijos struktūroje dominuoja neužstatytos teritorijos, kurios užima 96,69 proc., t. y. 106881,33 ha savivaldybės teritorijos. Susiklosčiusi teritorijos struktūra ir jose plėtojama funkcinė struktūra atitinka agrarinės savivaldybės plėtojimo kryptį ir sąlygas, kurios nustatytos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano keitimo nuostatuose.

Pagal žemės naudojimo funkciją Plungės rajono savivaldybės teritorijoje vyrauja neurbanizuotos teritorijos, kurios bendrai užima 106845,82 ha, kas sudaro 96,66 proc. savivaldybės teritorijos. Neurbanizuotų teritorijų grupėje absoliučiai dominuoja žemės ūkio teritorijos, kurios užima 58351,47 ha (52,77 proc.). Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka miškų teritorijoms (valstybinės reikšmės miškams ir kitiems miškams), kurios užima apie 40248,17 ha plotą, kas sudaro 36,41 proc. savivaldybės teritorijos. Kitos neurbanizuotos teritorijos (naudingųjų iškasenų teritorijos (durpynai ir karjerai), vandenys ir pelkės), kiti žalieji plotai užima apie 7,44 proc. savivaldybės teritorijos.

Urbanizuotos teritorijos bendrai užima 3702,89 ha plotą, kas sudaro 3,34 proc. savivaldybės teritorijos. Užstatytos teritorijos (gyvenamosios, komercinės paskirties, visuomeninės paskirties, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, rekreacinės, krašto apsaugos tikslams skirtos teritorijos, specializuotų kompleksų, sodininkų bendrijų, pramonės ir sandėliavimo, atliekų saugojimo teritorijos) užima 3667,38 ha plotą, kas sudaro 3,31 proc. savivaldybės teritorijos.

Kompaktiškai užstatytos teritorijos². Plungės rajono savivaldybėje išskiriamos 60 kompaktiškai užstatytų teritorijų, kurios išsidėsto 10-tyje savivaldybės seniūnijų. Pagal teritorijos užstatymo intensyvumą skirstomos į kompaktiškai užstatytas teritorijas miestuose ir miesteliuose bei kompaktiškai užstatytas teritorijas kaimų teritorijose. Kompaktiškai užstatytoms teritorijoms priskirtos 1 miesto ir 4 miestelių teritorijos, 55 teritorijos lokalizuojasi 33 kaimų teritorijose (3.1.2 pav.)

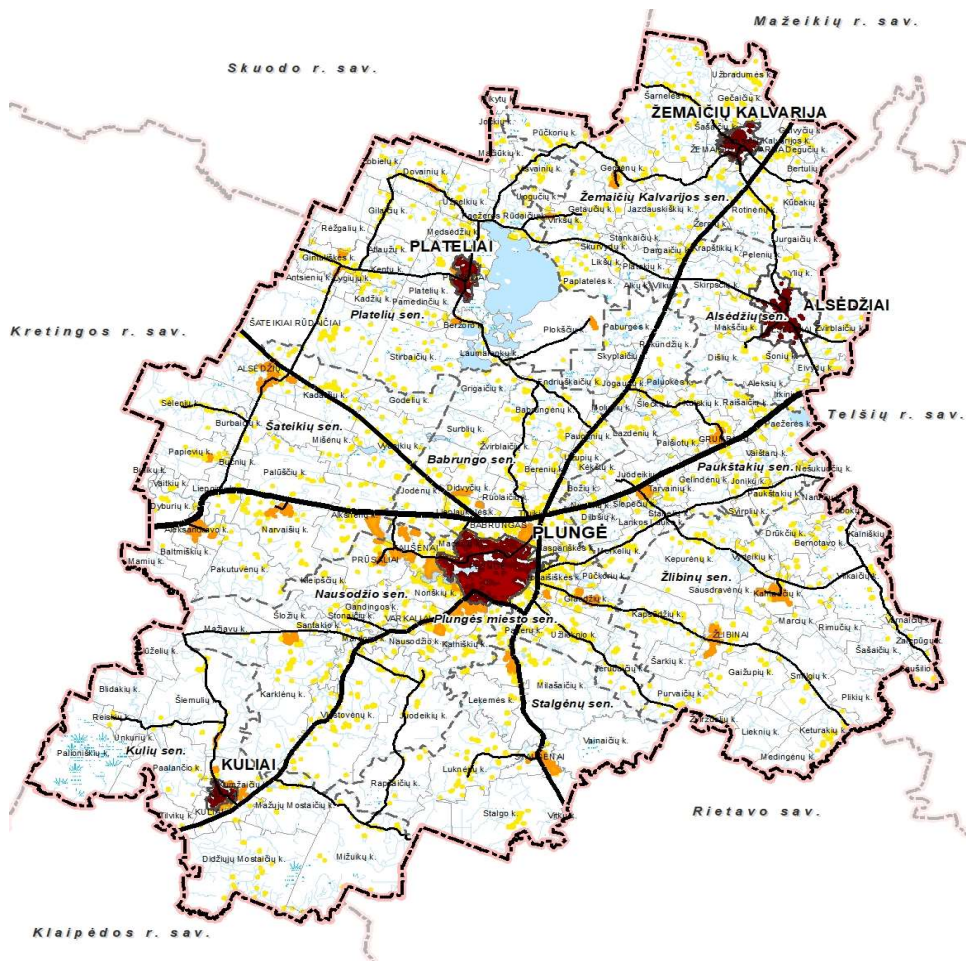
Daugiausia kompaktiškai užstatytų teritorijų (14) išsidėsto Nausodžio seniūnijoje, nes seniūnijos teritorija veikiama Plungės miesto aglomeruojančio poveikio ir yra rajoniniu ir regioniniu lygmeniu veikiančių ryšių poveikio zonose.

Išsklaidyto užstatymo teritorijos. Išsklaidyto užstatymo teritorijoms priskiriamos pavienės gyvenamųjų pastatų, negyvenamųjų pastatų, inžinerinių statinių teritorijos kaimų teritorijose ir ūkininkų sodybos, kurių Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre registruota 3183 vnt. Išsklaidytų teritorijų išdėstymo analizė rodo, kad savivaldybės teritorijoje išsklaidytas užstatymas pasižymi koncentruota sklaida aplink urbanistinius centrus: Plungė, Alsėdžius, Platelius ir Žemaičių Kalvarija ir juos jungiančių rajoniniu ir regioniniu lygmeniu veikiančių funkcinių ryšių poveikio zonose (3.1.2 pav.)

Gyventojų pasiskirstymas gyvenamosiose vietovėse. Gyventojų pasiskirstymas gyvenamosiose vietovėse tiesiogiai susietas su užstatytų teritorijų lokalizacija savivaldybės teritorijoje. Esamos būklės įvertinimo metu įvertinus statybos leidimų (2010-2017 metų periodu) ir žemės paskirčių keitimo (2014-2017 metų periodu) tendencijas, nustatyta, kad Plungės rajono savivaldybėje aktyviausia statybos veikla vykdoma Plungės mieste ir jo gretimybėse. Likusioje rajono savivaldybės teritorijoje plėtra vyksta fragmentiškai kiek ženkliu kaip kuriuose seniūnijų centruose ir prie Platelių ežero.

---

² Kompaktiškai užstatytai teritorijai priskiriama didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų (Teritorijų planavimo įstatymas, Pirmas skirsnis, 2 str., 7 p.).

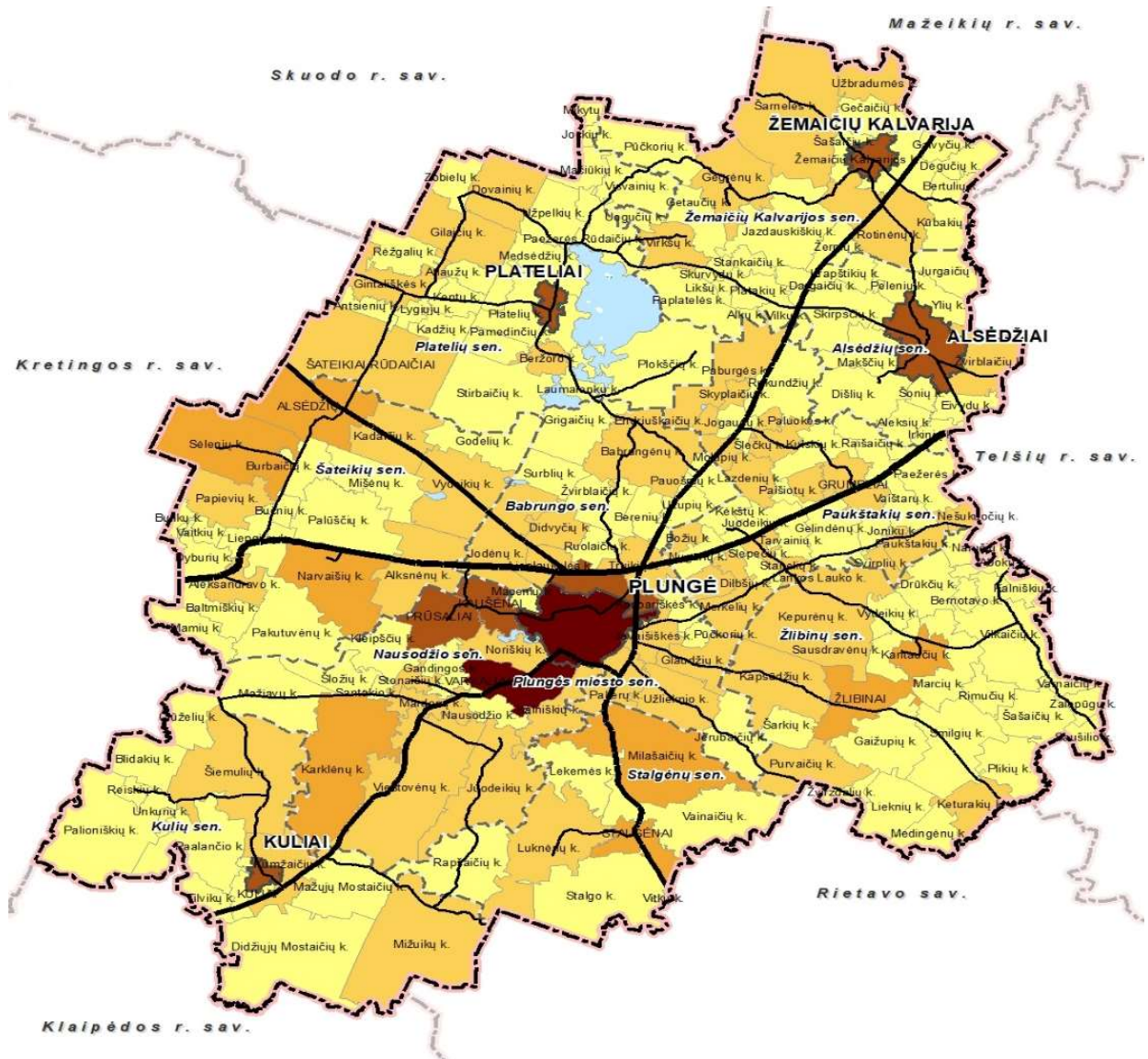

Sutartiniai žymėjimai		Užstatytų teritorijų charakteristika	
	Savivaldybės riba		Kompaktiškai užstatytos teritorijos miestuose ir miesteliuose
	Seniūnijos riba		Kompaktiškai užstatytos teritorijos kaimo gyvenamosiose vietovėse (užstatytas plotas 5 ha ir daugiau)
	Miesto riba		Išsklaidyto užstatymo teritorijos kaimo gyvenamosiose vietovėse
	Miestelio riba		
	Gyvenamosios vietovės riba		
	Pagrindinės susisiekimo ašys		

3.2.1 pav. Užstatytų teritorijų schema (Duomenų šaltinis: Valstybinis georeferencinių erdviųjų duomenų rinkinys, www.geoportal.lt)

Savivaldybės teritorijoje dominuoja gyvenamosios vietovės, kuriose gyventojų skaičius nuo 51 iki 300. Didžiausias gyventojų skaičius konstatuojamas urbanistinėse centruose: Plungės mieste – virš 17 000 gyventojų; Platelių, Žemaičių Kalvarijos, Kulių ir Alsėdžių miesteliuose - iki 1000 gyventojų. Pagal gyventojų pasiskirstymą gyvenamosiose teritorijose galima išskirti intensyviausiai apgyvendintą teritoriją žiedą centrinėje savivaldybės dalyje, aplink Plungės miestą ir Žemaičių Kalvarijos miestelį bei ruožus, kurie sutampa su savivaldybės teritorijoje regioniniu ir rajoniniu lygmeniu veikiančiais funkciniais ryšiais: Plungė – Kretinga, Plungė – Skuodas (3.1.3 pav.).

Nagrinėjant Plungės rajono savivaldybės urbanistinės plėtros tendencijas ir perspektyvas buvo įvertintos šalies strateginės vystymo kryptys, nustatytos strateginiuose bei valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentuose. Atlikto vertinimo ir analizės išdavoje suformuluotos sekančios išvados:

Sutartiniai žymėjimai		Gyventojų skaičius gyvenamosiose vietovėse	
	Savivaldybės riba		6 - 50
	Seniūnijos riba		51 - 300
	Miesto riba		301 - 500
	Miestelio riba		501 - 1000
	Gyvenamosios vietovės riba		1001 - 17543
	Pagrindinės susisiekimo ašys		

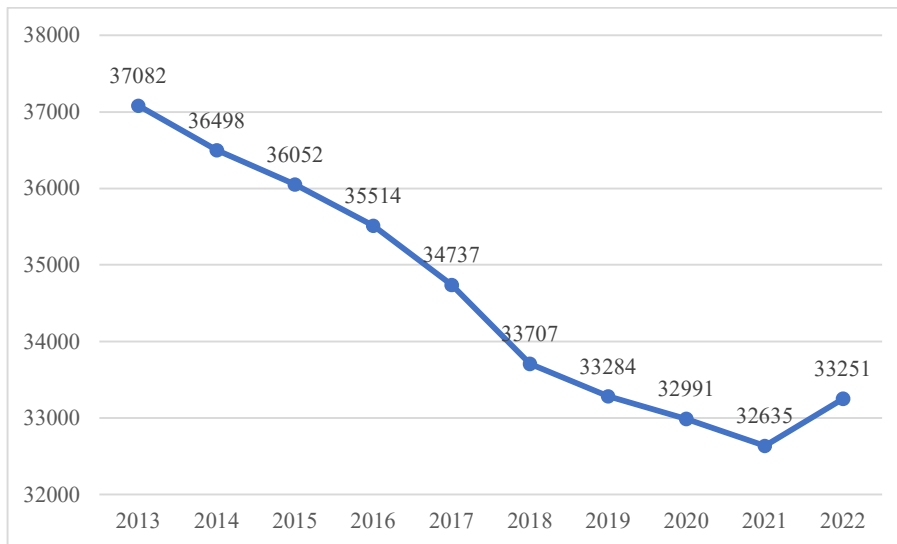
3.1.3 pav. Gyventojų pasiskirstymas gyvenamosiose vietovėse.

- 2016 metais parengtas ir patvirtintas bendrasis planas bei jo koregavimas planuojamu laikotarpiu teigiamai valdė investicijas ir dalis sprendinių yra įgyvendinta. Nuolat rengiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai, žemėtvarkos ir techniniai projektai.
- Lietuvos Respublikos bendrajame plane (T00087007) suformuotos Plungės rajono savivaldybės teritorijos funkcinės ir erdvinės struktūros formavimo kryptys nesąlygoja naujos urbanistinės struktūros vystymo tendencijų valstybės mastu. Bendrojo plano koregavime suformuoti urbanistinio karkaso sprendiniai nebus keičiami iš esmės, o tik patikslinami.

- Lietuvos Respublikos bendrajame plane (T00087007) suformuotos Plungės rajono savivaldybės erdvinį vystymą silpninančios kryptys: šalies urbanizacija, lemianti didesnes investicijas į didžiuosius šalies miestus ir Plungės miestui lokalaus centro statuso suteikimas.
- Lietuvos Respublikos bendrajame plane (T00087007) suformuotos Plungės rajono savivaldybės funkcinį ir socioekonominių vystymą stiprinančios kryptys: skiriamas prioritetas, siekiant kurortinės teritorijos statuso Platelių miesteliui, Plungės miestui pramonės ir gamybos ekonominės veiklos prioriteto nustatymas.
- Atsižvelgiant į bendras demografinės kaitos procesus ir siekiant optimizuoti tiek finansinius resursus skiriamus urbanistinės struktūros vystymui, tiek pačią urbanistinę struktūrą, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas teritorijų modernizavimui - urbanizuotų teritorijų fizinės ir/ar funkcinės struktūros atnaujinimui, kai plėtra vykdoma išnaudojant vidinius teritorijos resursus.
- Plungės miestas išliks pagrindiniu rajono gyventojų, darbo vietų ir paslaugų koncentracijos ir rekreacijos aptarnavimo centru, todėl būtina plėtoti susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, kompleksiška modernizuoti miesto dalis, tvarkyti visuomenių pastatų ir gyvenamųjų kvartalų aplinką, kelius, gatves ir šaligatvius;
- Bendrojo plano koregavimo sprendiniai turi būti detalizuoti ir konkretizuoti įvertinant kraštovaizdžio tvarkymo kryptis ir gamtinio karkaso apsaugos ir tvarkymo priemonės, vadovaujantis Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, (T00077225);
- Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nustatyti įgyvendinimo prioritetai, kurie turi būti tikslinami pagal 2020 m. gegužės 7 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo (Nr.XIII-2895) reikalavimus. Įgyvendinimo prioritetų nustatymą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos, Teritorijų planavimo normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 „Dėl teritorijų planavimo normų patvirtinimo“ ir Teritorijų planavimo erdvinį duomenų specifikacija, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr.D1-1009 „Dėl teritorijų planavimo erdvinį duomenų specifikacijos patvirtinimo“.
- 2020 m. gegužės 7 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas Nr.XIII-2895, kuriame nustatyti inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo etapų, infrastruktūros plėtros įmokos zonų, infrastruktūros eksploataavimo tarifo zonų nustatymo reikalavimai. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo etapai, savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos zonos ir savivaldybės infrastruktūros eksploataavimo tarifo zonos nenustatytos.

3.2. Socialinės ir ekonominės aplinkos vertinimas

Statistikos departamento duomenimis Plungės rajone 2022 metų pradžioje gyveno 33251 gyventojas (Plungės mieste apie 17,3 tūkst. gyv.), iš kurių apie 52 proc. gyveno mieste ir apie 48 proc. kaime. Per pastaruosius 10 metų rajone gyventojų sumažėjo apie 11 proc. (gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos pateiktos 3.2.1 pav.). Gyventojų skaičiaus mažėjimą lemia gyventojų migracija, socialiniai bei ekonominiai veiksniai.

3.2.1 pav. Plungės rajono gyventojų skaičiaus kaita (*Duomenų šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*)

- Gyventojų tankis rajono teritorijoje 2022 metais buvo apie 30,1 gyv./km². Tai ganėtinai mažas gyventojų tankis palyginus su Lietuvos vidurkiu (43 gyv./km²). Rajone gyventojų tankis yra netolygus, vienas iš požymių – gyventojų koncentracija Plungės mieste (1465 gyv./km²).
- Plungės rajono savivaldybei būdingas neigiamas ir tendencingai mažėjantis gyventojų skaičius. Nuo 2013 iki 2022 metų gyventojų skaičius sumažėjo apie 10,33 proc.
- Gyventojų amžiaus grupių rodikliai yra artimi šalies vidurkiui: darbingo amžiaus gyventojai sudaro 62,5 proc., pensinio apie 22 proc., iki 15 metų apie 15,5 proc.
- Per analizuojamą paskutinių 10 m. laikotarpį iš Plungės rajono savivaldybės daugiau išvykdavo nei atvykdavo gyventojų, tokia situacija sąlygoja neigiamus migracijos rodiklius, kurie nėra palankūs rajono socialinei ir ekonominei plėtrai.
- Bendrame būstų skaičiuje, savivaldybės būstų dalis yra labai maža (0,91 proc.), todėl savivaldybė turi ribotas galimybes padėti apsirūpinti socialiniu būstu gyventojams, turintiems mokumo ar kitų problemų, benamiams ir pan.
- Vidutiniškai vienam gyventojui tenka 36,4 m² naudingojo ploto, tai 1,8 m² mažiau už šalies vidutinį dydį. Plungės miesto gyventojui tenka apie 33,3 m², kaimo 39,8 m² naudingojo ploto, kai šalies miestuose vienam žmogui vidutiniškai tenka 33,8 m², kaime – 47,7 m² naudingojo ploto.
- Pastaraisiais metais fiksuojamas registruotų bedarbių skaičiaus augimas. Nuo 2012 m. registruotų bedarbių skaičius tendencingai mažėjo iki 2019 m., tačiau per 2020 m. jų skaičius išaugo daugiau nei 1 tūkt. (1036 asm.) asm., o per 2021 m. padidėjo dar 110 asm.
- 2022 m. pradžioje Plungės rajono savivaldybėje veikė 934 ūkio subjektai. Daugiausia buvo didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto įmonės (223 vnt.).
- Per paskutinius 5 m. savivaldybėje veikiančių įmonių skaičius padidėjo 8,48 proc. 2022 m. pradžioje 62,28 proc. veikiančių įmonių turėjo iki keturių darbuotojų, 19,46 proc. – nuo 5 iki 9 darbuotojų, tik trys įmonės turėjo daugiau kaip 250 darbuotojų. 2021 m. Plungės rajono savivaldybėje apgyvendinimo paslaugas teikė 59 įstaigos.
- Vidutinis mėnesinis bruto (iki mokesčių) darbo užmokestis Plungės rajono savivaldybės įmonėse, įstaigose ir organizacijose, įskaitant individualiąsias įmones, 2021 m. sudarė 1369,2 EUR ir buvo 13,31 proc. mažesnis nei vidutiniškai šalyje (1579,4 EUR).

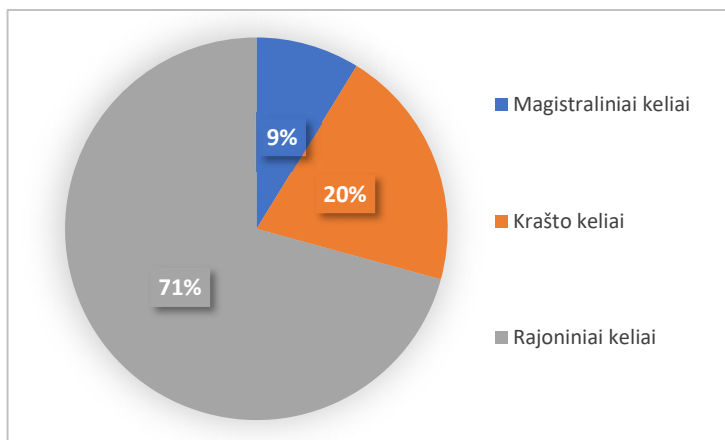

- Palyginti su 2016–2017 mokslo metais, bendrojo ugdymo mokyklų skaičius sumažėjo 5 mokyklomis, mokinių sumažėjo 11,07 proc., mokytojų – 19,74 proc.
- Plungės rajone, tiek tiesioginės užsienio, tiek materialinės investicijos tenkančios vienam gyventojui yra mažesnės už Telsių apskrities bei šalies vidurkį.

3.3. Susisiekimo sistemos vertinimas

Plungės rajonas, esantis šiaurės vakarinėje Lietuvos dalyje, pagrindinius transporto ryšius su kitais regionais realizuoja automobilių keliais ir geležinkeliu. Per Plungės rajoną praeina transeuropinio tinklo kelias E272 „Klaipėda-Palanga-Telšiai-Šiauliai-Panevėžys-Vilnius“. Šis kelias yra viena iš svarbiausių Europos kelių tinklo I A koridoriaus (Talinas-Ryga-Šiauliai-Tauragė-Kaliningradas) integracijos ašių. Šiuo keliu atliekami pagrindiniai keleivių ir krovinių pervežimai per šiaurinę Lietuvos teritoriją. Plungės rajonas krašto keliu Nr. 164 „Mažeikiai-Plungė-Tauragė“ sujungiamas su kitu Europos kelių tinklo koridoriumi IX B (Kijevas-Minskas-Vilnius-Klaipėda). Šie koridoriai formuoja pagrindines jungtis tarp didžiausių Lietuvos miestų bei užtikrina transportinius ryšius su vakarų ir rytų šalimis.

- Rajone valstybinės reikšmės kelių tinklas yra pakankamai tankus ir gerai išvystytas, kad būtų užtikrinti transportiniai ryšiai tarp gyvenamųjų vietovių ir gretimų rajonų. Valstybinės reikšmės kelių struktūroje vyrauja rajoninės reikšmės keliai, kurie sudaro apie 71 proc. viso valstybinės reikšmės kelių tinklo, magistraliniai keliai sudaro 9 proc., krašto – 20 proc (3.3.1 pav.).
- Vietinės reikšmės kelių ilgis savivaldybėje yra apie 1425 km., tai sudaro apie 80 proc. viso rajono kelių. Vietinės reikšmės keliai su danga sudaro apie 68 proc. visų vietinės reikšmės kelių, iš jų apie 89 proc. turi žvyro dangą. Bendrojo kelių struktūroje keliai be dangos (grunto keliai) sudaro apie 32 proc.;

3.3.1 pav. Plungės rajono valstybinės reikšmės kelių tinklo struktūra

- 2009 metais Plungės rajono savivaldybės Tarybos sprendimu buvo patvirtinta Vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema, kuri nevisiškai atsitinka šių dienų aktualijas. Perspektyvoje rekomenduojama atnaujinti vietinės reikšmės kelių planą arba parengti galimybių studiją, kurioje būtų atnaujinta informacija apie vietinės reikšmės kelius, jų būklę, techninius parametrus, remonto poreikį, apsaugos zonas bei sukurta vietinės reikšmės kelių duomenų bazė leisianti kryptingai vykdyti kelių plėtrą bei dangos atnaujinimą;

- Per Plungės rajoną eina Europos transporto IX geležinkelių koridoriaus atšaka IX B – linija nuo valstybės sienos su Lenkija per Vilnių, Kaišiadoris, Šiaulius, Telšius į Klaipėdą, kurio bendras ilgis 412,4 km (Plungės rajone, įskaitant geležinkelio išsišakojimus ties šios vėžės aptarnavimo punktais Plungės mieste – 50,1 km). AB „Lietuvos geležinkeliai“ duomenimis geležinkelio infrastruktūros plėtra rajono teritorijoje nenumatoma;
- Augantis automobilizacijos lygis Plungės rajono savivaldybėje, kuris 2021 m. siekė 556 lengvųjų automobilių 1 tūkstančiui gyventojų, rodo, kad vis didesnė gyventojų dalis keliones vykdo asmeniniais lengvaisiais automobiliais;
- Transporto kompetencijų agentūros duomenimis, rajono savivaldybės keliuose yra išskirta viena juodoji dėmė, t.y. krašto kelio Nr. 164 ir rajoninio kelio Nr. 3202 sankirta, kurioje 2018-2021 metais įvyko 6 eismo įvykiai, kurių metu žuvo 2 ir buvo sužeisti 9 asmenys;
- Plungės rajone yra įrengtos 4 elektromobilių įkrovimo stotelių vietos (Plungėje, Platelių apylinkėse ir Žemaičių Kalvarijoje). Siekiant skatinti alternatyvių energijos šaltinių naudojimą, būtina ir toliau plėtoti elektromobilių įkrovimo prieigų tinklą. Nauji elektromobilių įkrovimo prieigų taškai turėtų atsirasti ir šalia valstybinės reikšmės kelių (miesto periferijoje). Įrengiant naujas ar rekonstruojant esamas degalines, rekomenduojama įrengti ir elektromobilių įkrovos taškus;
- Plungės autobusų parkas aptarnauja 22 maršrutus: 6 miesto ir 16 priemiestinių. Dalis priemiestinių autobusų tvarkaraščių yra pritaikyti moksleivių vežimui į mokyklas, todėl moksleivių atostogų metų maršrutų tvarkaraščiai yra keičiami ir pritaikomi prie pasikeitusio keleivių srauto. Plungės autobusų parkas eksploatuoja 27 autobusus, kurių vidutinis amžiaus apie 15 metų. Nuo 2021 m. gruodžio 17 d. autobusuose įdiegtas belaidis interneto ryšis. Lietuvos statistikos departamento duomenimis nuo 2017 metų yra fiksuojamas nuolatinis, vienam gyventojui tenkančių kelionių autobusais skaičiaus, mažėjimas
- Esami pėsčiųjų ir dviračių takai yra įrengti epizodiškai ir nesukuria rišlios bemotorio transporto susisiekimo sistemos, t.y. Plungės rajonas neturi suformuoto rišlaus dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo.

Svarbiausi Plungės rajono savivaldybės susisiekimo sistemos plėtros tikslai:

- susisiekimo sistemą vystyti darnaus judumo linkme;
- modernizuoti/rekonstruoti esamų kelių ir gatvių dangas, keičiant žvyruotas dangas asfaltuotomis;
- skatinti alternatyviais degalais varomų transporto priemonių naudojimą, plėsti elektromobilių įkrovos stotelių tinklą;
- plėsti bemotorio transporto infrastruktūrą;
- skatinti naudotis viešuoju transportu.

3.4. Inžinerinės infrastruktūros vertinimas

Vandentvarka

- Vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendiniais, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra numatyta 37 teritorijose, kuriose numatoma nutiesti apie 38,2 km geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo tinklų;
- Rajono vandens tiekimo sistemą sudaro 36 vandenvietės, kuriose įrengti 56 gavybos gręžiniai, 5 vandens pakėlimo stotys ir 18 vandens gerinimo įrenginių;

- Plungės rajone įrengta apie 240 km vandentiekio tinklų. Apie 80 km tinklų nėra inventorizuoti ir neįregistruoti, todėl juos reikia inventorizuoti, įregistruoti;
- Centralizuotomis geriamojo vandens tiekimo sistemomis naudojasi apie 12232 vartotojų ir apie 450 abonentų, t.y. apie 79 proc. Plungės rajono teritorijos gyventojų;
- Rajone eksploatuojama 16 nuotekų surinkimo sistemų ir yra įrengta apie 216 km nuotekų tinklų. Apie 57 km nuotekų tinklų nėra inventorizuoti, įregistruoti;
- Vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamento 29 punkto nuostatomis, į gamtinę aplinką išleidžiamų buitinių ir komunalinių nuotekų užterštumas negali viršyti didžiausių leidžiamų koncentracijų (toliau – DLK). Pagal nuotekų tvarkymo apskaitos metinės ataskaitas (2020 m.): Aleksandravo, Gegrėnų, Kontaučių, Karklėnų, Milašaičių, Narvaičių, Stalgėnų, Stanelių, Stonaičių, Žlibinų NVĮ, kuriuose nenumatytas azoto ir fosforo valymas nuo 2027 metų neatitiks teisės Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytų reikalavimų, todėl juos būtina rekonstruoti.

Elektros energijos tiekimas

- Plungės rajonas elektros energiją gauna iš 330 kV ir 110 kV perdavimo tinklo per atitinkamos galios transformatorių pastotes. Rajono įrengta apie 46 km 330 kV elektros linijų ir apie 40 km 110 kV;
- AB „Litgrid“ Plungės rajono savivaldybėje statyti naujų aukštos įtampos elektros energijos perdavimo linijų ir naujų 110 kV pastočių savo iniciatyva neplanuoja;
- Siekiant pagerinti elektros energijos tiekimo patikimumą, svarbu tęsti elektros tinklų oro linijų keitimą požeminėmis, prioritetą teikiant dažnai atsijungiančių ir avaringų linijų keitimui, miškingoms teritorijoms. Naujai įrengiamos elektros linijos turi būti kabelių linijos.
- Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) naudojimo Plungės rajone pagrindiniai tikslai turi būti siejami su visos šalies koncepcija – plėtoti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą. AEI įdiegimas susijęs su darnia energetikos plėtra, kuri remiasi dviem pagrindiniais principais – energijos poreikių mažinimu, didinant jos vartojimo efektyvumą ir iškasamo kuro pakeitimą atsinaujinančiais energijos ištekliais. AEI plėtra neturi stabdyti savivaldybės ekonominės plėtros, bet turi padėti siekti ekonominių rodiklių, gaminant centralizuotai tiekiamą šilumą, didinant gyventojų užimtumą ir siekiant, kad kuo didesnė išlaidų energetiniams poreikiams dalis liktų savivaldybės ribose.
- Geoportal.lt duomenimis, Plungės rajone yra registruota 13 saulės fotoelektrinių. Vėjo elektrinių rajone registruota nėra.

Šilumos ūkis

- Plungės rajono savivaldybėje šilumos ūkio plėtra vykdoma vadovaujantis Plungės rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniais.
- Centralizuota šiluma vartotojams tiekama iš 14 katilinių, kuriose instaliuota 38,43 MW galia. Biokuras kuro balanse sudaro apie 63,3 proc., gamtinės dujos apie 34,9 proc., kitas kuras apie 1,8 proc. Didžiausia centralizuotos šilumos tiekimo sistema yra įrengta Plungės mieste;
- Vadovaujantis šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniais, numatoma: Lentpjūvės katilinėje įrengti papildomus biokuro vandens šildymo katilus, kad būtų galima užtikrinti „žalią energijos“ tiekimą ne tik Lentpjūvės katilinės vartotojams, bet ir V. Mačernio gatvės katilinės vartotojams. V. Mačernio katilinėje įrengti papildomus gamtinėmis dujomis kūrenamus katilus, kurie užtikrintų patikimą šilumos tiekimą savos katilinės vartotojams, o taip pat galėtų pasitarnauti kaip rezerviniai katilai, sutrikus Lentpjūvės katilinės darbui. Alsėdžių mstl., Šateikių k., Kalvarijos mstl., Stalgėnų k., Kurių k., Stanelių k., Prūsalių k., Platelių mstl., Gegrėnų k. katilinėse numatyti katilų keitimą arba pereiti prie alternatyvaus šildymo, įrengiant šilumos siurblius;

Dujotiekis

- Gamtinės dujos tiekiamos iš Plungės dujų skirstymo stoties (DSS). Esami dujų skirstymo stoties pajėgumai tenkina dujofikuotų teritorijų poreikius. Dujofikuotose teritorijose gamtinių dujų tiekimo tinklai tiesiami pagal vartotojų prašymus.

Telekomunikacijos ir ryšiai

- Stambiausios telekomunikacijų įmonės Lietuvoje yra Telia Lietuva AB, UAB Tele2, UAB „Bitė GSM“. Šios įmonės savo veiklą vykdo bei telekomunikacijų ir ryšių paslaugas teikia ir Plungės rajono gyventojams. Pagrindinis viešojo fiksuoto telefoninio ryšio operatorius rajone yra Telia Lietuva AB;
- Projektų „Kaimiškųjų vietovių informacinių technologijų plačiajuostis tinklas RAIN" (RAIN) ir „Kaimiškųjų vietovių informacinių technologijų plačiajuosčio tinklo RAIN plėtra" (RAIN-2) sukurta ir kuriama infrastruktūra, kuria teikiamos plačiajuosčio ryšio paslaugos

Atliekų tvarkymas

- Plungės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimą, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą reglamentuoja Plungės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Plungės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T1-69;
- Plungės rajono savivaldybėje yra įrengtas Telšių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, didžiųjų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelės. Atliekų tvarkymo paslauga yra teikiama visiems atliekų turėtojams.

3.5. Gamtinės aplinkos būklės vertinimas

Geologinė sąranga ir žemės gelmių ištekliai

Geologinę sąrangą apsprendžia kristalinis pamatas, pagrindinės nuosėdinės uolienos ir ledynų paliktos nuogulos – kvartero storumė. Plungės rajono savivaldybėje nuosėdinės uolienos kaupėsi per visus geologinius laikotarpius, todėl jų geologinis pjūvis beveik visur ištisinis.

Kvartero nuogulos buvo suklostytos per paskutinį pusės milijonų metų laikotarpį, kai rajono teritoriją dengė Dainavos, Žemaitijos ir Nemuno ledynai. Kvartero nuogulų storumė susideda iš penkių moreninių sluoksnių ir juos skiriančių smulkiagrūdžių sluoksniuotų nuosėdų. Du moreninius sluoksnius paliko ankstyviausias ir vidurinysis ledynai ir tris sluoksnius – paskutiniojo ledynmečio ledynai. Ypač daug medžiagos čia priklostė du paskutiniai ledynai (Žemaitijos, Nemuno), o jų palikti moreniniai priemoliai, smėlis, žvirgždas ir gargždas šiandien dengia teritorijos paviršių bei sudaro Plungės rajono reljefo pamatą, iš šių nuogulų susidarė dirvožemiai.

Žemės gelmių ištekliai – naudingosios iškasenos yra viena iš svarbių prielaidų ūkinei plėtrai. Tačiau naudingųjų iškasenų gavyba yra ne tik ekonominę raidą skatinantis, bet ir gamtinę aplinką įtakojantis veiksnys, todėl gavybos ir naudojimo plėtojimo galimybių nustatymas galimas tik remiantis kuo išsamesne informacija apie teritorijoje esančias naudingąsias iškasenas.

Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis Plungės rajono savivaldybės teritorijoje (2018 01 01) yra žvyro, smėlio, molio, durpių, naftos, sapropelio telkinių bei prognozinių plotų. Detali informacija apie

Plungės rajono savivaldybės naudingųjų iškasenų išteklius pateikiama 1-oje lentelėje (Priedai). Telkiniai ir plotai sugrupuoti pagal naudingosios iškasenos rūšis, nurodant telkinio kodą, pavadinimą, išteklių ištyrimo laipsnį, telkinio plotą ir būklę (naudojamas, nenaudojamas).

Realų naudingųjų iškasenų išteklių potencialą sudaro detalieji išžvalgyti ir parengtinieji išžvalgyti ištekliai, o prognoziniai ištekliai – tai rezervas ateičiai, kai bus sunaudoti išžvalgyti ištekliai. Pagal Lietuvos Respublikos Žemės gelmių įstatymą ir poįstatyminius teisės aktus naudoti (eksploduoti) galima tik detalieji išžvalgyti ir Lietuvos geologijos tarnybos Žemės gelmių išteklių aprobavimo komisijos posėdyje aprobuotus ištekliai. Parengtinieji išžvalgyti ir prognoziniai ištekliai prieš jų naudojimą reikia detalieji išžvalgyti.

Išžvalgytų ir aprobuotų rajono naudingųjų iškasenų ištekliai yra pakankami vietinių reikmių tenkinimui, tačiau yra svarbu išsaugoti neužstatytus prognoziniai plotus. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas nenumato jokių apribojimų parengtinieji išžvalgytuose bei prognozinuose plotuose, o tai reiškia, kad čia žemė gali būti privatizuojama bei naudojama kitoms reikmėms, dėl ko gali sumažėti naudingųjų iškasenų išteklių rezervas.

Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra dideli geoterminės energijos³ ištekliai, kurie yra surasti kambro ir apatinio-vidurinio devono hidroterminiuose horizontuose. Kambro hidroterminis horizontas slūgso 1500-1900 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Šio horizonto temperatūra šiaurinėje Plungės rajono dalyje sudaro +40 – +60°C, o piečiau Plungės jau pakyla virš +60°C. Vanduo yra stipriai mineralizuotas (iki 150-200 g/l) ir turi eilę vertingų elementų (bromo, kalio ir kt.). Arčiau žemės paviršiaus – 700-800 m gylyje – slūgso vidurinio-apatinio devono hidroterminis horizontas. Šio horizonto temperatūra sudaro +20 – +30°C. Šio horizonto vanduo yra mažiau mineralizuotas (20-30 g/l). Turimais duomenimis geoterminės energijos potencialas Plungės rajono savivaldybėje išnaudojamas labai menkai. Žemės gelmių energija gali būti panaudojama elektros energijai gaminti ir šilumai tiekti (tiesiogiai ir šilumos siurbliais), mineralizuotas geoterminis vanduo gali būti panaudojamas balneologiniais tikslais.

Lietuvos Geologijos tarnybos duomenimis Plungės rajono teritorijoje yra 107 potencialūs geologinės aplinkos taršos židiniai (TŽ)⁴. Įvertinant pavojingumo laipsnį gruntui, paviršiniam bei požeminiam vandeniui jie yra priskiriami: *vidutinio* (47), *didelio* (41) ir *ypatingai didelio* (19) pavojingumo objektų kategorijoms. Potencialių geologinės aplinkos taršos židinių lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje - „Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“. TŽ kelia grėsmę geologinės aplinkos, tame tarpe dirvožemio kokybei. Neigiamos žmogaus ūkinės veiklos įtakos geologinės aplinkos kokybei tikimybę galima vertinti pagal TŽ techninę būklę, padėtį geologinėje aplinkoje, teršiančių medžiagų šiuose objektuose savybes ir kitus požymius. Daugiausiai TŽ nagrinėjamoje teritorijoje yra Plungės mieste.

Klimatinės sąlygos

Pagal Lietuvos klimatinį rajonavimą Plungės rajono savivaldybės teritorija patenka į Žemaičių rajono Žemaičių aukštumos parajonio ribas. Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenimis šiam parajoniui būdingi sekantys klimatiniai ypatumai:

³ žemės gelmių šiluma, kurią yra sukaupusios kristalinės ir nuosėdinės uolienos bei vandeningieji horizontai.

⁴ - žmogaus ūkinės veiklos objektas, iš kurio teršiančios medžiagos gali patekti į aplinką

- *Oro temperatūra (C)*: vidutinė metų - 6,3-6,7; šilčiausias mėnuo ir jo vidutinė temperatūra – liepa 17,0-17,5; šalčiausias mėnuo ir jo vidutinė temperatūra – sausis-vasaris -3,4-2,9; absoliutūs minimumai – -32,1; absoliutūs maksimumai – 35,0;
- *Kritulių kiekis per metus*: 810-820 mm;
- *Laikotarpio su sniego danga trukmė (dienomis)* – 75-90;
- *Saulės spindėjimo trukmė (valandomis)* – 1930 (didžiausia saulė spindėjimo trukmė Lietuvoje yra Pajūrio rajone – 1900-1990);
- *Svarbiausi veiksniai ir procesai, lemiantys klimato ypatumus*: drėgnų oro masių kilimas vakariniais ir pietvakariniais aukštumų šlaitais; vietos aukščio poveikis.

Rajono klimatui didelę įtaką daro reljefas, sąlygojantis drėgno oro masių kilimą vakariniais aukštumų šlaitais, dėl ko čia visais metų laikais stebimas didesnis debesuotumas, didesnis kritulių kiekis, stipresni vėjai.

Atskirais metais stebimi žymūs nukrypimai nuo vidutinių daugiamečių klimatinių rodiklių yra susiję su vykstančiais klimato kaitos procesais. Dėl klimato kaitos yra padažnėję ekstremalūs reiškiniai (liūtys, škvalai, sausringi arba ilgi lietingi laikotarpiai ir pan.). Vienas iš bendrojo plano tikslų būtų planavimo priemonėmis prisidėti prie klimato kaitos švelninimo bei numatyti prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių priemones.

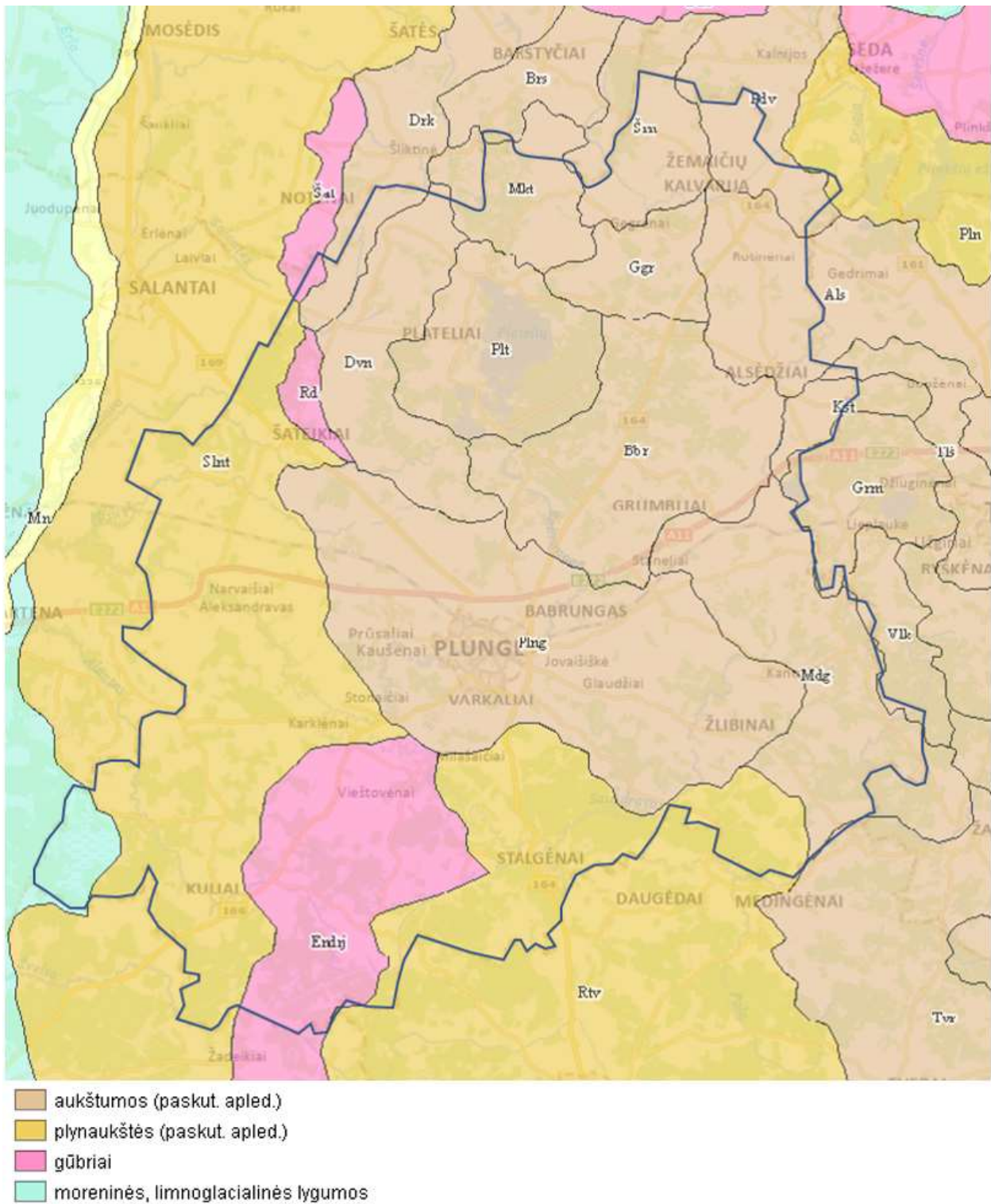
Reljefo bruožai

Lietuvos geomorfologinio rajonavimo požiūriu nagrinėjama teritorija priklauso *Žemaičių – Kuršo aukštumų srities (B) Vakarų žemaičių lygumos (BIII), Vakarų Žemaičių plynaukštės (BIV) ir Vidurio Žemaičių aukštumos (BV) rajonams*. Geomorfologiniai rajonai yra suskirstyti dar smulkiau - į mikrorajonus pagal orografines kategorijas: lygumas, pakilumas, nuolaidumas, plynaukštės, aukštumas, gūbrius, duburius, slėnius, kuriems suteikti artimiausių gyvenviečių ar vandens telkinių pavadinimai. Vien jau mikrorajonų pavadinimai suteikia daug informacijos apie tai, koks įvairus reljefas sutinkamas šiame krašte (3.5.1 pav.).

Nagrinėjamoje Plungės rajono teritorijoje didžiausiu mikrorajonų skaičiumi, atspindinčiu reljefo įvairovę, išsiskiria *Vakarų Žemaičių aukštumos rajonas (BV)*, jame skiriami sekantys geomorfologiniai mikrorajonai (pilnai ar dalinai patenkantys į nagrinėjamą teritoriją): Dovainių kalvota aukštumos pakopa (Dvn), Derkinčių kalvota moreninė aukštumos pašlaitė (Drk), Mikitų fluvio-glacialinis masyvas (Mkt), Šarnelės kalvotas moreninis duburys (Šrn), Padvarninkų kalvota moreninė pakiluma (Pdv), Alsėdžių kalvota moreninės aukštumos pašlaitė (Als), Gegrenų paralelių moreninių gūbrių ruožas (Ggr), Platelių plokščiakalvių masyvas ((Plt), Babrungėnų fluvio-glacialinis masyvas (Bbr), Plungės kalvota moreninės aukštumos pašlaitė (Plng), Medingėnų kalvotas moreninis masyvas (Mdg), Kestaičių paralelių moreninių gūbrių ruožas (Kst), Šatės moreninis gūbrys (Šat), Rudaičių moreninis gūbrys (Rd).

Vakarų Žemaičių plynaukštės rajoną (BIV) atstovauja: Endriejavo kalvotas moreninis gūbrys (Endr), Salantų gūbriuotas moreninės lygumos ruožas (Slnt), Rietavo moreninė lyguma (Rtv).

Vakarų Žemaičių lygumos rajoną (BIII) atstovauja tik vienas geomorfologinis mikrorajonas – Kretingos apskalauta moreninė lyguma (Krtg)

3.5.1 pav. Ištrauka iš Lietuvos geomorfologinio žemėlapis (šaltinis: GEOLIS).

Didžiausius plotus Plungės rajono teritorijoje užima Žemaičių aukštumos (Vidurio Žemaičių aukštumos, Vakarų Žemaičių plynaukštės) reljefas ir tik pietvakariniame pakraštyje įsiterpia moreninės lygumos. Žemaičių aukštuma kaip sala iškyla virš Pajūrio, Vidurio ir Ventos vidurupio lygumų, todėl ji dar vadinama “sališka aukštuma”, kurios vidutinis aukštis 123 m, o didžiausias - 234,6 m virš jūros lygio.

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje išsiskiria dvi nevienodų paviršių dalys: aukštesnė rytinė ir šiaurinė bei žemesnė pietinė ir vakarinė. Pietuose ir vakaruose vyrauja ledynų ir jų tirpsmo vandenių suformuota 100–120 m NN moreninė lyguma, kurios paviršių raižo Minijos ir Jūros upių bei jų intakų slėniai. Jei Minijos ir jos intakų slėniai vaizdingi – gilūs, stačiais terasiniais šlaitais, tai Jūros ir intakų slėniai lėkštesni, turintys vos kelias terasas. Čia pačios žemiausios rajono teritorijos vietos: ties Babrungo žiotimis teritorija iškilusi tik 60,5 m virš jūros lygio, o ties Kretingos savivaldybės riba vos 40 metrų. Lyguma suklostyta iš dugninės morenos priemolių, smėlio ir žvirgždo nuosėdų.

Šiaurinės ir rytinės rajono dalies reljefas daug raiškesnis. Čia vyrauja 140 – 180 m abs. a. kalvotas daubotas paviršius. Šios dalies moreniniai ruožai nusitęsia iš pietryčių į šiaurės vakarus. Kalvų grandinės ryškiai matomos Platelių – Alsėdžių apylinkėse. Tokios galinių morenų kalvų virtinės puslankiu juosia Platelių ežerą iš rytų ir vakarų. Į pietryčius nuo Platelių ežero plyti nemažas iš smėlio ir žvyro suklostytų kalvų ruožas. Tarp kalvų gausu įvairios formos pažemėjimų (lomų, klonių, termokarstinių daubų), juose dažnai telkšo ežerai arba pelkės.

Apibūdintas reljefas - Žemaičių aukštumos centrinės dalies vakarinis šlaitas, kurį Minijos, Babrungo ir kitų upių slėniai padalija į tris dalis: pietinę – Tverų, su aukščiausiu Lopaičių kalnu, iškylančiu iki 210,6 m, centrinę – Vilkaičių – Paukštakių su aukščiausiu 200,1 m viršūne ties Bernotavu ir šiaurinę - Platelių su aukščiausiu 188,3 m kalnu prie Beržoro. Tokio aukščio kalvų yra ir Platelių ežero rytinėje dalyje, Paburgės ir Gegrėnų apylinkėse.

Dirvožemiai

Plungės rajono savivaldybės teritorija patenka į vieną iš keturių Lietuvoje skiriamų dirvožemio dangos struktūros zonų – *Vakarų Lietuvos (I)* bei tris joje esančius dirvožemio rajonus (3.5.2 pav.).

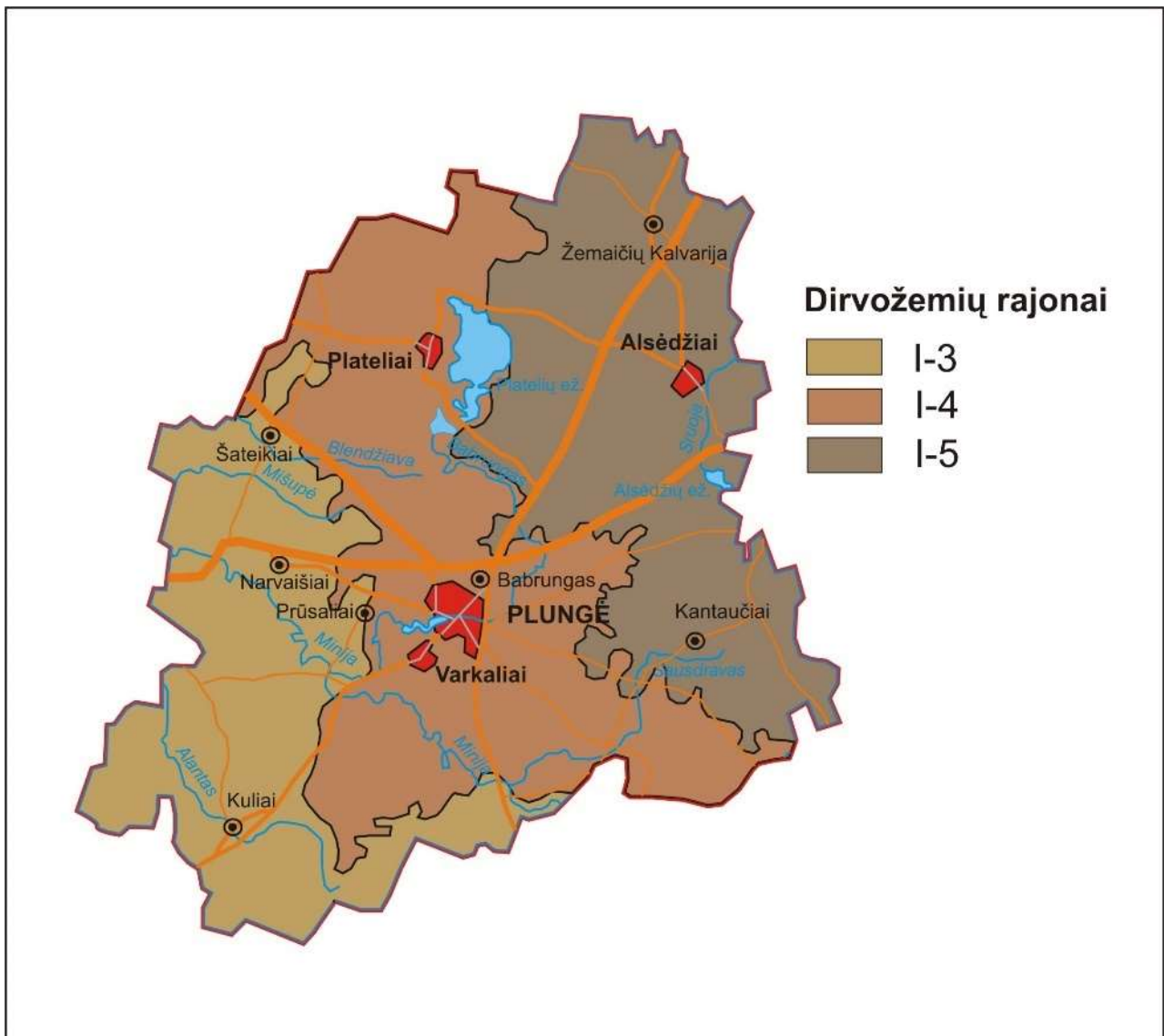
Vakarų Lietuvos zona (I):

- *Vakarų Žemaičių lygumos ir Vakarų Žemaičių plynaukštės priesmėlių ir smėlingų priemolių glėjiškų balkšvažemių rajonas (I-3);*
- *Vidurio Žemaičių aukštumos vakarinės dalies ir Vakarų Kuršo aukštumų priesmėlių ir smėlingų priemolių nepasotintųjų balkšvažemių rajonas. (I-4);*
- *Žemaičių aukštumos rytinės plynaukštės priesmėlių, smėlingų lengvų bei vidutinių priemolių pasotintųjų balkšvažemių rajonas. (I-5).*

Didžiausios įtakos Vakarų Lietuvos zonos dirvodarai turi klimatą švelninanti Baltijos jūros įtaka. Čia gausiau kritulių, ilgesnis lietingasis rudens periodas, švelnesnė žiema, vėsesnis pavasaris ir vasara. Tokios klimatinės sąlygos skatina jaurėjimo (dirvožemių išsiplovimo) procesus. Šios zonos dirvožemiai turi 0,5 – 1,0 % daugiau humuso lyginant su Baltijos aukštumų dirvožemiais.

I-3. Vakarų Žemaičių lygumos ir Vakarų Žemaičių plynaukštės priesmėlių ir smėlingų priemolių glėjiškų balkšvažemių rajonas. Pastarasis dirvožemių rajonas apima pietinį ir pietvakarinį Plungės rajono pakraštį. Šio rajono dirvožemio savybės labai veikia jūrinis klimatas Kadangi čia ilgesnė periodo be šalčio trukmė, dirvožemiai mažiau išąla. Didesnis kritulių kiekis ir kitos sąlygos lemia žymų dirvožemio išsiplovimą ir pajaurėjimą, rūgščių reakciją, nedidelį pasotinimą bazėmis.

3.5.2 pav. Plungės rajono savivaldybės teritorijos dirvožemių rajonai.

Palyginti lygus arba mažų nuolydžių reljefas, ilgi lietūs lemia, kad dauguma dirvožemių yra sekliai įmirkę ir įmirkimo požymiai yra visame dirvožemio profilyje. Dirvožemio danga daugiausia vienoda, nekontrastinga ar mažai kontrastinga. Kadangi dirvožemių savybės nėra blogos ir jie tinkami daugumai žemės ūkio augalų, todėl dauguma jų yra nusausinti drenažu. Dauguma šio rajono dirvožemių iš prigimties yra rūgščios reakcijos. Rajono dirvožemiai įvertinti 38 – 43 balais.

I-4. Vidurio Žemaičių aukštumos vakarinės dalies ir Vakarų Kuršo aukštumų priesmėlių ir smėlingų priemolių nepasotintųjų balkšvažemių rajonas. Šis dirvožemių rajonas apima vakarinę ir pietrytinę Plungės rajono dalį. Rajono dirvožemiai susiformavo kalvotame reljefe, esant didesniam nei vidutiniškai Lietuvoje kritulių kiekiui. Didesnis drėgmės kiekis prisiskandamas rūgščiame dirvožemyje intensyvina jaurėjimo ir dekarbonizacijos procesus. Dėl tos priežasties šiame rajone dirvožemiai yra daugiau išplauti, pajaurėję, mažo bazingumo. Šalia vyraujančių nepasotintų bazėmis balkšvažemių čia paplitę smėlžemiai, durpžemiai, taip pat pasotinti bazėmis balkšvažemiai. Dirvožemių danga marga arba labai marga, kontrastiška, rečiau labai kontrastiška. Šio rajono dirvožemiai agrariniu požiūriu nėra vertingi – įvertinti 27 – 32 balais. Statesniuose šlaituose reiškiasi vandens erozija. Dėl smulkaus reljefo, didelės žemės naudmenų sąskaidos,

čia nepalankios žemės dirbimo sąlygos. Dalį menkos vertės smėlžemių, taip pat eroduotų dirvožemių būtų tikslinga užleisti miškais ir arba panaudoti natūralioms ganykloms.

I–5. Žemaičių aukštumos rytinės plynaukštės priemėlių, smėlingų lengvų bei vidutinių priemolių pasotintųjų balkšvažemių rajonas. Šis rajonas apima nemažą Plungės rajono teritorijos dalį – šiaurinę, centrinę, šiaurės rytinę. Šiame rajone Baltijos jūros švelninanti įtaka mažesnė nei jai artimesniuose rajonuose. Čia iškrenta kiek mažiau kritulių nei vakarinėje Žemaičių aukštumų dalyje, todėl čia dirvožemiai yra mažiau išplauti ir mažiau nujaurėję. Kalvotame daubotame reljefe vyrauja automorfiniai su neryškiais glėjiškumo požymiais balkšvažemiai ir balkšvažemių ir glėjiškų balkšvažemių, o žemiausiose reljefo vietose – šlynžemių ir durpžemių kombinacijos. Vidurinėje rajono dalyje yra paplitę jaurazemiai bei smėlžemiai. Dirvožemių danga marga, vietomis margoka, kontrastiška, statesni kalvų šlaitai yra nuardyti ir dabar veikiami mechaninės ar vandens erozijos. Tačiau čia, kaip ir kitur Žemaičių aukštumoje, dirvožemių erozijos procesai nėra tokie intensyvūs kaip rytinėje Lietuvos dalyje. Dauguma dirvožemių yra rūgščios reakcijos, turintys mažai maisto medžiagų. Dėl didelės reljefo, žemės naudmenų sąskaidos, dirvožemio dangos margumo, kontrastingumo čia žemdirbystei sąlygos yra nepalankios, todėl ateityje turėtų didėti miško želdinių plotai. Dirvožemių našumas 33 – 37 balai.

Pagal dirvožemio defliacijos (vėjo erozijos) potencialą, didesnėje dalyje Plungės rajono teritorijoje vyrauja mažo defliacijos potencialo arealas. Ir tai pirmiausia lemia mažai raižytas, stambiai ir lėkštai kalvotas reljefas, taip pat žemės ūkio plotuose vyraujančios sunkesnės granuliometrinės sudėties grunta, kurie dėl didesnio drėgnumo sunkiau pasiduoda sausėjimui ir tuo pačiu išpustymui. Į šiaurės vakarus nuo Plungės, Žemaičių vandenskyrinio kalvagūbrio zonoje netolygiai išsidėsčiusiems arealams būdingas mažas ir vidutinis defliacijos potencialas. Dirvožemio defliacijos pavojus siejamas su mechaniškai apdirbtu dirvos paviršiumi. Bet kokia augalijos danga stabdo, o pievinė ir miško augmenija panaikina bet kokias jos raiškos prielaidas. Todėl, sąlygos realiai pasireikšti dirvožemio defliacijai yra palankiausios intensyviai agrariškai įsavitose, stambiai ir stačiai kalvoto Žemaičių vandenskyrinio kalvagūbrio apimamose Plungės rajono teritorijos dalyse.

Plungės rajono teritorija apima Vidurio Žemaičių aukštumos, bei Vakarų Žemaičių plynaukštės fizinius geografinius rajonus, kuriose yra gana raiškus reljefas ir paviršiaus gruntų granuliometrinė sudėties įvairovė. Šių paviršiaus savybių raiškumas mažėja rytų - vakarų kryptimi, iš Žemaičių aukštumų pereinant į Vakarų Žemaičių plynaukštės fizinį geografinį rajoną. Tai sąlygoja nevienodą dirvožemių erodotumo laipsnį. Vidurio Žemaičių aukštumai (Plungės raj. centrinė, šiaurinė ir šiaurės vakarinė dalis) būdingas palyginti su lygumų fiziniiais geografiniais rajonais didelis, 23,1% siekiantis žemės ūkio naudmenų erozinis pažeistumas (erodotumas). Tuo tarpu Vakarų Žemaičių plynaukštėje (Plungės raj. pietinė, pietvakarinė ir vakarinė dalis) žemės ūkio naudmenų erodotumas nepalyginamai mažesnis - 4,7%. Įvairaus laipsnio erozijos pažeistų žemės ūkio naudmenų kiekis Plungės raj. esančiuose fiziniuose geografiniuose rajonuose skiriasi priklausomai nuo dirvožemių granuliometrinės sudėties ir teritorijos kalvotumo. Plungės raj. teritorijoje esančiuose Vidurio Žemaičių aukštumos ir Vakarų Žemaičių plynaukštės dalyse skirtingo erodotumo laipsnio dirvožemių dalys sudaro atitinkamai: žemės ūkio naudmenos silpnai pažeistos erozijos 15,0% ir 2,4%; vidutiniškai pažeistos 7,1% ir 2,0%; ir stipriai pažeistos 1,0% ir 0,3%.

Paviršiniai vandenys

Plungės rajono teritorijoje paviršinių vandenų struktūrą formuoja upės, ežerai ir tvenkiniai, kurie užima apie 3,6% teritorijos ploto. Kadangi Lietuva, tame tarpe ir Plungės rajono teritorija yra drėgmės pertekliaus zonoje, kur vidutinis metinis kritulių kiekis – 800 - 1040 mm, iš kurių vidutiniškai 500 - 600

mm išgaruoja, o 300 – 440 mm paviršiumi nuteka į upes, kurios papildo stambesnes vandentėkmes ir didesnius vandens telkinius. Plungės rajono teritorija patenka į dviejų skirtingų baseinų upių nuotėkio sritis. Daugiau nei 4/5 rajono teritorijos priskirtina vieno iš pagrindinių Nemuno intakų nuotėkio sričiai (Minijos baseinui). Likusi rajono teritorijos dalis (šiaurės rytinis pakraštys) Ventos intako Varduvo nuotėkio sričiai (Ventos baseinas). Plungės rajono teritorijai nėra būdinga didelė upių tinklo tankumo teritorinė diferenciacija, išryškėjanti skirtinguose upių baseinuose ir pabaseiniuose. Didžiojoje rajono dalyje, priklausančioje Minijos baseinui, upių tinklo tankumas svyruoja nuo 0,75 iki 1,00 km/km². Plungės rajono šiaurės vakariniame pakraštyje (Varduvo baseinas), vandentėkmių tinklo tankumas yra kiek didesnis, t.y. svyruoja nuo 1,00 iki 1,25 km/km².

Plungės rajono teritorija vandentėkmių tinklo natūralumo požiūriu nėra stipriai diferencijuota. Rajono vandentėkmių tinklo natūralumas agrariškai įsavitose teritorijos dalyse svyruoja 20 – 30% ribose. O didesnę natūralumą išlaikiusiose teritorijos dalyse natūralių vandentėkmių ilgis siekia 50% ir daugiau.

Plungės rajono teritorijos upių tinklą formuoja vidutinio dydžio ir mažos upės, taip pat upokšniai. Vienintelė didesnė rajono upė (Minija) tekėdama pietryčių – šiaurės vakarų kryptimi atskiria pietvakarinę rajono dalį nuo likusios. Daugiau kaip keturis penktadalius Plungės rajono teritorijos (89%) drenuoja Minija, jos intakai: Babrungas, Alantas, Sausdravas, Didžioji Sruoja, Salantas, Mišupė, Salantas ir kiti žemesnės eilės intakai. Likusioji rajono teritorijos dalis patenka į Ventos nuotėkio sritį (Sruoja).

Vidutinė Lietuvos metinio nuotėkio norma yra 7,5 l/s km². Plungės rajono teritorijoje metinio nuotėkio norma didėja iš šiaurės rytų į pietvakarius (nuo Žemaičių aukštumų keterų, Vakarų Žemaičių plynaukštės link) nuo 10,0 iki 14,0 l/s km². Tokį didelį nuotėkio modulį ir nemažą jo pokytį sąlygoja savitas kritulių pasiskirstymas (didelis kritulių kiekis vakariniame, į jūrą atgręžtame Žemaičių aukštumos šlaite ir kiek mažesnis centrinėje Žemaičių kalvyno dalyje).

Plungės rajonas nepatenka į ežerais turtingų Lietuvos rajonų tarpą. Plungės rajono teritorijoje ežerų pasiskirstymas yra netolygus. Ežeringumo (ežerų užimamas plotas) procentinė dalis visoje rajono teritorijoje svyruoja nuo 0,5 pietvakarinėje, iki 2% šiaurinėje rajono dalyje (vidutinis ežeringumas 1%). Rajono teritorijoje priskaičiuojama apie 50 įvairaus dydžio ežerų, bet dauguma jų nedideli. Didžiausi: Platelių (1181,5 ha), Ilgio (113,8 ha), Beržoro (48,6 ha), Iešnalio (18,5 ha), Luokos (30,6 ha), Mišės (21,6 ha), Alsėdžių (90,4 ha), Burgio (11,9 ha) ežerai. Be natūralios kilmės ežerų, paviršinių vandens telkinių tinklą papildo dirbtinės kilmės vandens telkiniai (tvenkiniai), iš kurių 9 yra didesni nei 10 ha ploto – Alsėdžių I (14,4 ha), Gandingos HE (88 ha), Glaudžių (16,6 ha), Kulių III (12,5 ha), Luknėnų (11 ha), Paukštakių (18,6 ha), Prūsalių (21,4 ha), Rotinėnų (35,5 ha), Stanelių (13,3 ha).

Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių (LR aplinkos ministro 2014-08-06 įsakymas Nr. D1-655 „Dėl potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonuose patvirtinimo“ galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022 05 26) duomenimis visa Minijos upės atkarpa Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra išskiriama kaip *potvynių grėsmės upių ruožas* (žr. grafines dalies brėžiniuose). Šios upės pakrantės gali būti užtvindytos pagal sekančius scenarijus:

- a. *ekstremalių situacijų arba mažos tikimybės potvynis* – 0,1% tikimybė, kai remiantis hidrologiniais skaičiavimais tokių pačių charakteristikų potvyniai gali pasikartoti vieną kartą per tūkstantį metų. Plotas nagrinėjamoje teritorijoje - 596,4 ha (0,5% teritorijos ploto);

- b. *vidutinės tikimybės potvynis* – 1% tikimybė, kai remiantis hidrologiniais skaičiavimais tokių pačių charakteristikų potvyniai gali pasikartoti vieną kartą per šimtą metų. Plotas nagrinėjamoje teritorijoje – 477,1 ha (0,4% teritorijos ploto);
- c. *didelės tikimybės potvynis* – 10% tikimybė, kai remiantis hidrologiniais skaičiavimais tokių pačių charakteristikų potvyniai gali pasikartoti vieną kartą per dešimt metų. Plotas planuojamoje teritorijoje – 301,2 ha (0,3% teritorijos ploto);

Potvyniai sukelia visą eilę grėsmių: mažina teritorijos ekonominės plėtros, susisiekiimo galimybes, daro žalą gyventojų turtui, didina teršalų pasklidimą aplinkoje ir kt.. Informacija turi būti naudojama priimant sprendimus kokią veiklą tam tikroje teritorijoje saugu vykdyti, kokią tikslingiausia riboti, bei vertinant kur potvyniai reikšmingos žalos padaryti negali, o kur reikalinga numatyti priemones apsaugai nuo potvynių. Plungės rajono teritorijoje esanti Minijos upės atkarpa pagal užliejamų teritorijų klasifikatorių patenka į „B“ rizikos teritoriją, kurioje nėra poreikio diegti inžinerines apsaugos priemones.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo detalizacijos lygmenyje, formuojant bendruosius sprendinius, potvynių grėsmės ir rizikos teritorijos yra įvertinamos, tačiau apsaugos nuo potvynių būtinumas ir apsaugos priemonių konkretizavimas gali būti atliekamas tik rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir techninius projektus. Sprendinių konkretizavimo stadijoje ši nuostata turi būti taikoma kaip privalomasis reglamento reikalavimas (žr. 8 teksto skyrių). Potvynių grėsmės ir rizikos teritorijoms yra nustatomi Specialių žemės naudojimo sąlygų įstatymo 104 str.reikalavimai.

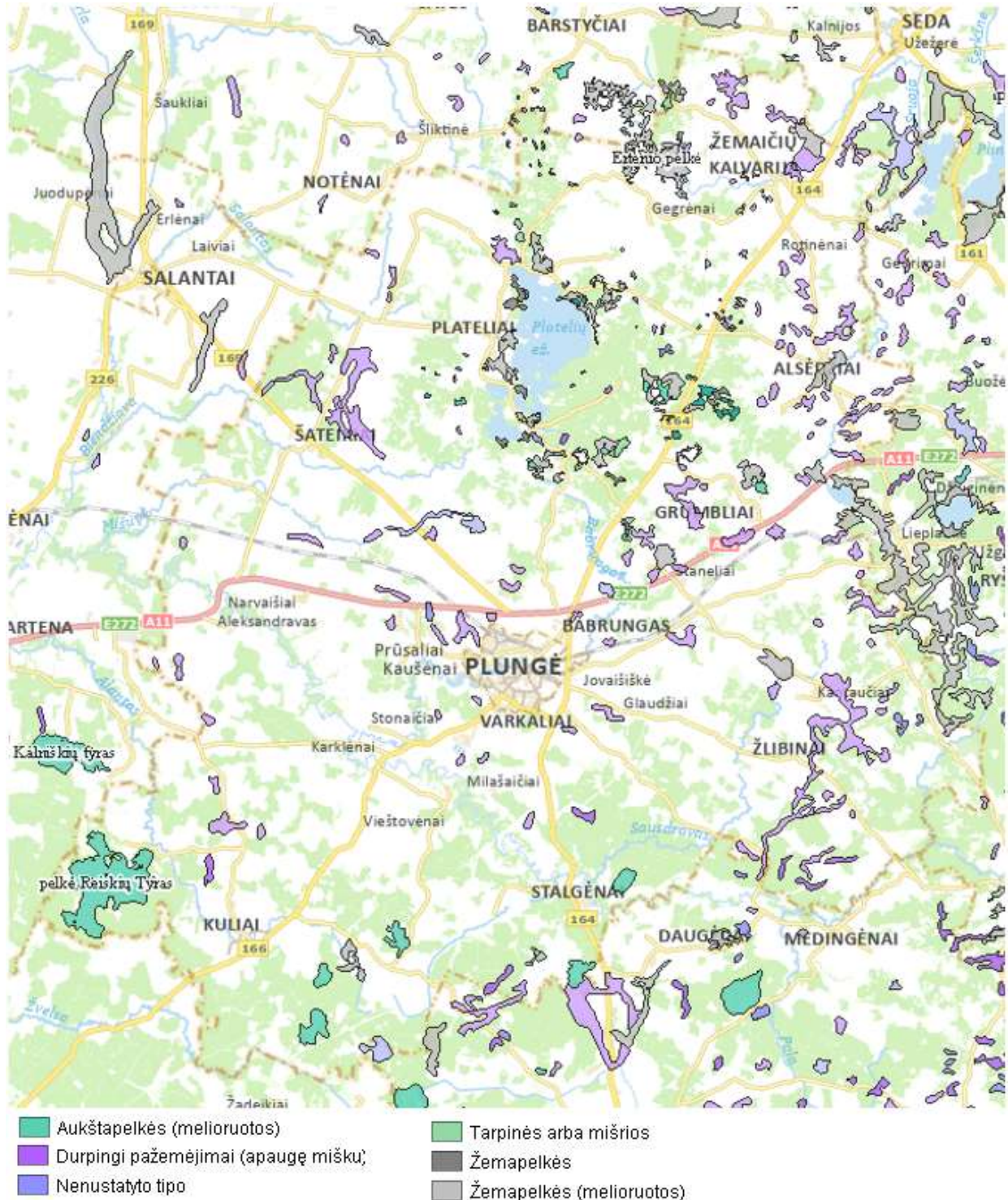
Paviršinių vandens telkinių atveju svarbus vaidmuo tenka *pakrančių apsaugos zonoms ir juostoms*. Jos yra nustatomos vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu (toliau - Tvarkos aprašas), patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (su vėlesniais pakeitimais). Paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų nustatymas, vadovaujantis Tvarkos aprašu, turi būti atliekamas rengiant žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus. Sprendinių konkretizavimo stadijoje ši nuostata turi būti taikoma kaip privalomasis reglamento reikalavimas (žr. 8 teksto skyrių).

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje nustatytų paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų plotis svyruoja nuo 5 iki 50 m, apsaugos zonų plotis nuo 200 iki 500 m (Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų erdvinį duomenų rinkinio M 1:10 000 (SŽNS_DR10LT) duomenys (neatnaujinami nuo 2018 m.)).

Pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, patvirtinto 2019 m. birželio 6 d. Nr.XIII-2166, 100 straipsnio reikalavimus, paviršinių vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje draudžiama: - atlikti darbus ir veiksmus, draudžiamus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose pagal šio įstatymo 99 straipsnio nuostatas; - dirbti žemę, naudoti trąšas, cheminius augalų apsaugos produktus, kitas chemines medžiagas ir jų mišinius, jeigu jie gali patekti į vandenį ir sukelti vandens ekosistemų pakenkimus; - vykdyti žemės darbus, keisti kranto liniją, reljefą ir žemės paviršių. Vandens telkiniai naudojami, reguliuojami, tvarkomi ir prižiūrimi Vandens įstatymo nustatyta tvarka.

LR žemės fondo duomenimis (2022 01 01) Plungės rajono savivaldybėje 2,7% teritorijos ploto užima pelkės (drėgmės pertekliaus plotai sausumoje, apaugę specifine augalija). Pelkių buveinės yra vienos iš vertingiausių ekosistemų, kurioms kyla daugiausiai grėsmių dėl hidrologinio režimo pokyčių, nutrūkusio ūkinio naudojimo ir klimato kaitos sukulto apaugimo sumedėjusiais augalais. Remiantis Lietuvos

geologijos tarnybos informacija („Lietuvos pelkių ir durpynų žemėlapis“) Plungės rajone pelkės ir durpynai telkiasi šiaurinėje, rytinėje ir pietvakarinėje rajono dalyse (3.5.3 pav.)

3.5.3 pav. Ištrauka iš pelkių ir durpynų žemėlapio (šaltinis: Lietuvos geologijos tarnyba).

Kelios rajone esančios pelkės paskelbtos telmologiniais ar kraštovaizdžio draustiniais, yra svarbios buveinių apsaugai (Aukštojo tyro ir Vainaičių tyro telmologiniai, Reiskių tyro kraštovaizdžio), kitos yra naudingųjų iškasenų išteklių balanse kaip detaliai ar parengtiniai išvalgyti durpynai (Priedai. 1 lentelė). Visais atvejais pelkės ir durpynai teikia ne tik tiesioginę ekonominę naudą, bet ir ekologines paslaugas –

reguliuoja vandens lygį aplinkinėse teritorijose, kaupia nemažus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius organinės anglies pavidalu, pelkių buveinės svarbios biologinei įvairovei išlaikyti. Siekiant, kad pelkės ir toliau teiktų ekologines paslaugas, svarbu užtikrinti žmogaus nepalietų pelkių apsaugą, tvarų durpynų naudojimą ir išekspluatuotų durpynų rekultivavimą. Pelkes ir šaltinius pažeisti ar keisti draudžia Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (102 straipsnis).

Biotos ypatumai

Miškai, pievos, pelkės, vandenys, t. y. tie plotai, kuriuose vyrauja natūrali ir pusiau natūrali augmenija užima apie 44,3% Plungės rajono savivaldybės teritorijos ploto. Iš paminėtų ekosistemų tarpo užimamais plotais, augalų rūšių įvairove, atliekamomis biologinėmis, ekologinėmis ir kitomis funkcijomis svarbiausios yra miškų ekosistemos. Valstybinės miškų tarnybos duomenimis Plungės rajono savivaldybėje miškai (miško žemė) užima daugiau nei trečdalį teritorijos ploto – 40,4 tūkst. ha, miškingumas siekia 36,5% ir yra didesnis už vidutinį šalyje (33%), tame tarpe valstybinės reikšmės miškai užima 19,38 tūkst. ha (48% viso miškų ploto).

Plungės rajono miškai priskiriami pietinės taigos krūmokšniniais eglynams (*Picea abies*). Šiaurės vakarinėje rajono dalyje paplitę plačialapių miškai su eglų priemaiša ir eglynai su plačialapių miškų medžiais. Šiaurės rytuose ir pietuose auga žaliasamaniai pušynai arba mišrūs eglų – pušų miškai. Visumoje stebima gana didelė medynų struktūros ir rūšinės sudėties įvairovė, kurią visų pirma lemia įvairios dirvožemio savybės bei ūkinės veiklos pobūdis. Vyrauja mišrūs medynai. Laikino ir perteklinio drėgnumo augavietėse pirmąjį medžių ardą formuoja paprastoji eglė vietomis su beržais, paprastoji pušis. Užmirkusiose augavietėse ir pelkėse auga pelkėti lapuočių miškai, kur medžių ardą formuoja juodalksnis. Medynų amžius teritorijoje įvairus – nuo nesenai įveistų, pribrešančių iki brandžių medynų (pastarųjų dalis pati mažiausia).

Teritorinio miškų išsidėstymo požiūriu centrinę Plungės rajono teritorijos dalį galima apibūdinti kaip mažų ir vidutinio dydžio miškų plotų gana optimalaus teritorinio pasiskirstymo zoną, visi didesnieji miškų masyvai telkiasi šiaurinėje ir pietinėje dalyse. Didžiausi rajono miškai: Kulių, Medingėnų - Milašaičių, Plokštinės -Stirbaičių, Judrėnų -Tverų masyvai.

Siekiant geriau suderinti biologinės įvairovės išsaugojimo ir miškų produktyvumo didinimo bei jų naudojimo funkcijas, Plungės rajono savivaldybės, kaip ir visos Lietuvos miškai, pagal ūkininkavimo režimą ir pagrindinę funkcinę paskirtį skirstomi į grupes ir visą eilę pogrupių. Plungės rajono savivaldybės miškų pasiskirstymas grupėse (Valstybinės miškų tarnybos duomenimis) pateikiamas brėžinyje „Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“. Valstybinės miškų tarnybos duomenimis rajone esantys miškai yra priskirti sekančioms grupėms ir pogrupiams:

I grupė – *rezervatiniai miškai*. Šioje grupėje Plungės raj. sav. išskiriamas pogrupis: *rezervatiniai miškai*, užima 1234,0 ha (3,1% miškų ploto);

II grupė – *specialios paskirties miškai*. Joje skiriami:

A – *ekosistemų apsaugos miškai*. Tai gamtinių ir kompleksinių saugomų teritorijų (valstybinių draustinių ar jų dalių, valstybinių parkų dalių), priešeroziniai ir kiti miškai. Ūkininkavimo tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas arba atskirus jų komponentus. Šioje grupėje Plungės raj. sav. išskiriami sekantys pogrupiai: *draustinių miškai; saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų, buveinių ir gamtos išteklių sklypai; priešeroziniai miškai*, kurie užima 5973,3 ha (14,8% miškų ploto) .

B – *rekreaciniai miškai*. Tai miško parkai, miestų miškai, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai, rekreaciniai miško sklypai ir kiti poilsiui skirti miškai. Ūkininkavimo tikslas – formuoti ir išsaugoti rekreacinę miško aplinką. Šioje grupėje Plungės

raj. sav. išskiriami sekantys pogrupiai: *miško parkai*; miestų miškai; *rekreaciniai miško sklypai*; *valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai*, kurie užima 474,4 ha (1,2% miškų ploto) .

III grupė – *apsauginiai miškai*. Tai gamtinių ir kultūrinių draustinių (tame tarpe valstybiniuose parkuose) ir apsaugos zonų miškai. Ūkininkavimo tikslas – formuoti produktyvius medynus, galinčius atlikti dirvožemio, oro vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas. Šioje grupėje Plungės raj. sav. išskiriami sekantys pogrupiai: *draustinių miškai*, *valstybinių parkų apsauginių zonų miškai*, *valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų apsaugos zonų miškai*; *kelių apsauginės ir estetiškos reikšmės miškai*, *laukų apsauginiai miškai*, *vandens telkinių apsaugos zonų miškai*, kurie užima 9210,5 ha (22,8% miškų ploto) .

IV grupė – *ūkiniai miškai*. Tai visi kiti miškai, nepriskirti I-III miškų grupėms. Ūkininkavimo tikslas – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną. Plungės raj. sav. ūkiniai miškai užima 23474,4 ha (58,1% miškų ploto).

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje esančiuose miškuose yra inventorizuotos kertinės miško buveinės⁵ (toliau KMB), kurios visos užima 1239,7 ha (3,1% miškų ploto). Kertinės miško buveinės pasižymi tuo, kad jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių organizmų rūšių. Veikla kertinėse miško buveinėse vykdoma vadovaujantis KMB tvarkymo rekomendacijomis (skirtingų tipų kertinių miško buveinių palaikymo ir tvarkymo rekomendacijos). KMB lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje (Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“).

Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių inventorizacijos žemėlapis (<https://www.geoportal.lt/>) duomenimis Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra nemažai buveinių apsaugai svarbių teritorijų. Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje „Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“. Visos šios buveinės - *miškų, pievų, pelkių, vandenių* yra įtrauktos į Lietuvoje sutinkamų Europos bendrijos svarbos gamtinių buveinių, kurių apsaugai būtina steigti saugomas teritorijas, sąrašą. Detalesnė informacija apie šias buveines, jų sklaidą rajono teritorijoje pateikiama 4.1.3 teksto skyriuje.

Georeferencinio pagrindo kadastro (GRPK) duomenimis Plungės rajono savivaldybės teritorijoje 9146,2 ha (8,3% ploto) užima *pievos ir natūralios ganyklos*. Šių teritorijų lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje „Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“ (georeferencinio pagrindo kadastro (GRPK) duomenys).

LR Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos „Lietuvos teritorijos natūralioje gamtinėje aplinkoje gyvenančių ar laikinai esančių saugomų laukinių gyvūnų, augalų ir grybų rūšių informacinė sistema“ duomenimis (gauti 2022 08 01) rajono teritorijoje gausu saugomų rūšių augaviečių ir radaviečių (žr. 4.1.3 teksto skyriuje).

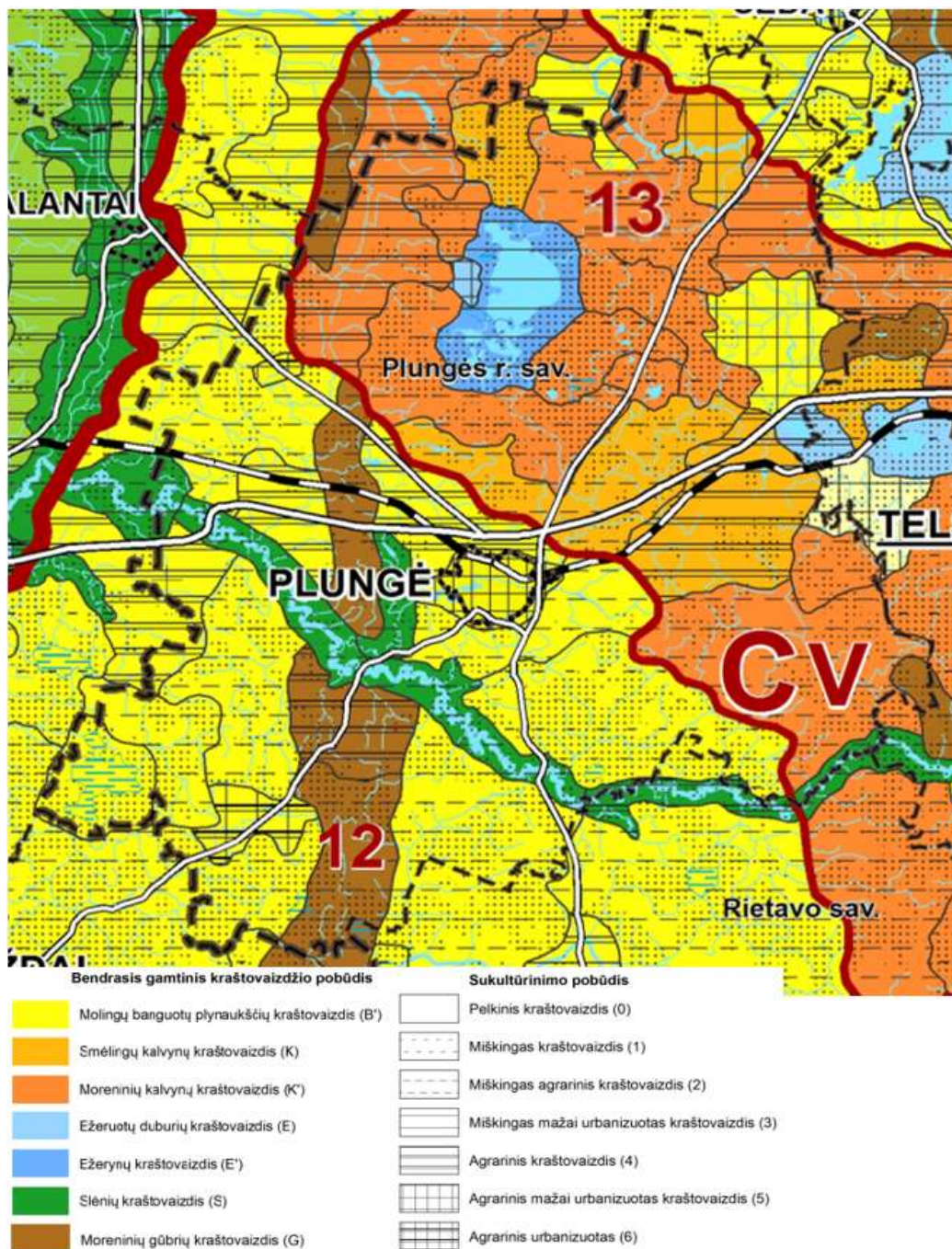
Pagrindiniai veiksniai, kurie neigiamai veikia Plungės rajono biologinę įvairovę ir gausumą – intensyvios žemdirbystės vystymas ir miškų ūkinis naudojimas, pelkių eksploatavimas ir durpių gavyba, vandens telkinių eksploatacija, rekreacija, urbanizacijos plėtra, privatūs ūkiniai interesai ir įvairi aplinkos tarša.

Kraštovaizdžio struktūra ir stabilumas

⁵ nepažeistas miško plotas, kuriame dabar yra didelė tikimybė aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinių specializuotųjų buveinių rūšių

Kraštovaizdžio morfologinė struktūra bei jos teritoriniai ypatumai formuoja pagrindines fundamentalias teritorijų planavimo prielaidas. Svarbiausi kraštovaizdžio naudojimą ir apsaugos kryptis galintys lemti veiksniai yra reljefo pobūdis ir erdvinė raiška, vandens telkinių ir vandentekmių teritorinė sklaida bei miškų ir kitų želdinių pobūdis, jų teritorinis pasiskirstymas.

Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (toliau NKTP) (patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymas Nr. D1-703) yra teikiamas LR teritorijos kraštovaizdžio morfologinis rajonavimas - vadovaujantis teritorijos kilme ir reljefo pobūdžiu, skiriami stambiausi teritoriniai dariniai – kraštovaizdžio ruožai. Pastarieji pagal reljefo ir mezoklimatinį vientisumą skaidomi į sritis, šios – pagal vyraujančią gamtinę pobūdį ir sukultūrinimo laipsnį – į rajonus. Vadovaujantis NKTP, nagrinėjama Plungės rajono savivaldybės teritorija patenka į Kuršo – Žemaičių aukštumų ruožo (C) Žemaičių aukštumos srities (V) Vakarų Žemaičių miškingos agrarinės plynaukštės (12) ir Vidurio Žemaičių

mažai miškingo agrarinio kalvyno (13) rajonų ribas. Šiems rajonams tenka beveik apylygės teritorijos ploto dalys (3.5.4 pav.).

3.5.4 pav. Ištrauka iš „Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas. Esama būklė. „Kraštovaizdžio morfologinė struktūra“ brėžinio (*šaltinis: TPDR*).

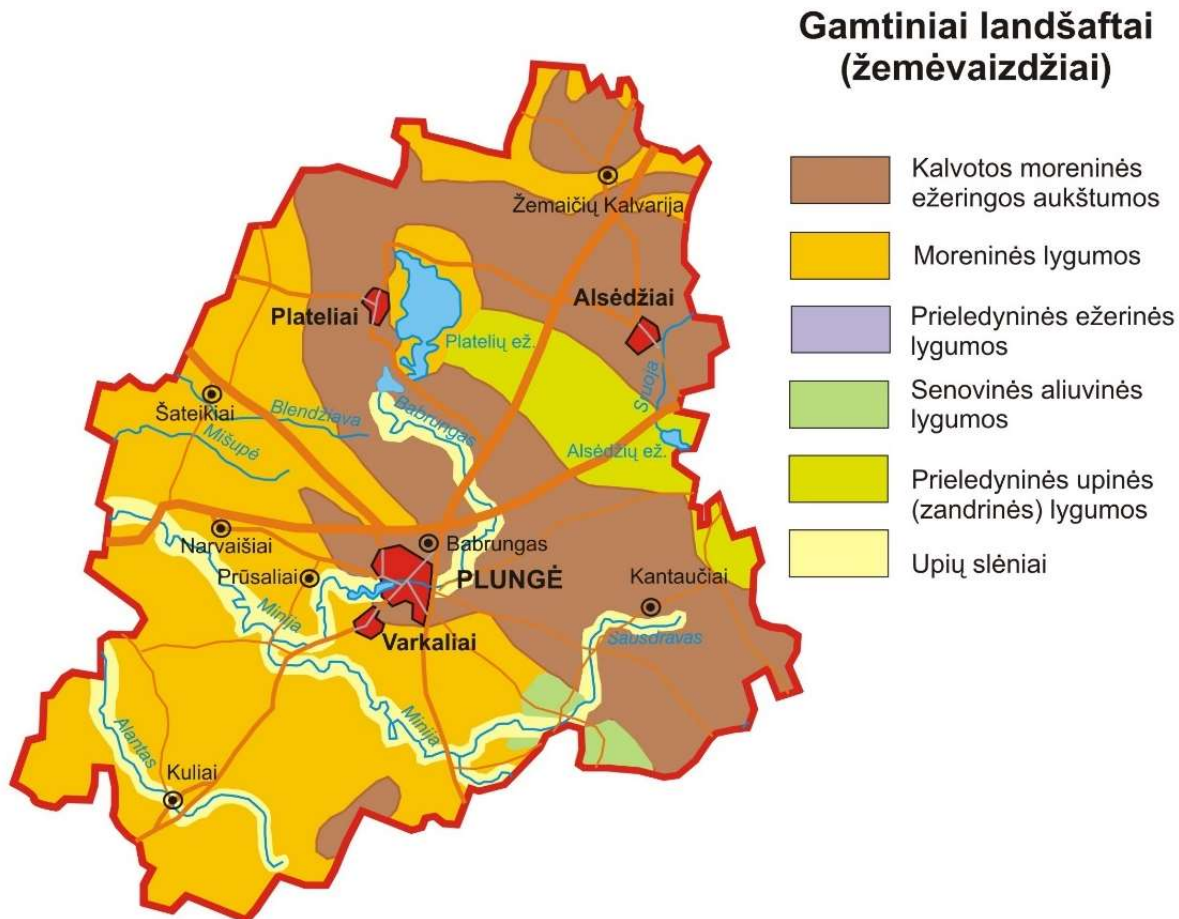
Pagal *gamtinį* pobūdį Plungės rajone išskiriamas: molingų banguotų plynaukščių (B⁺), smėlingų kalvynų (K), moreninių kalvynų (K⁺), ežeruočių duburių (E), ežerynų (E⁺), slėnių (S) ir moreninių gūbrių (G) kraštovaizdis, pagal *sukultūrinimo* pobūdį vyrauja miškingas agrarinis (ma), agrarinis (a) ir miškingas (m) kraštovaizdis.

Vadovaujantis NKTP sprendinių 15.3 papunkčiu⁶ Plungės rajono savivaldybės teritorijoje sutinkami keli gamtinio kraštovaizdžio kompleksai: ***K- smėlingas fliuvioglacialinis kalvynas/kopynas; S – upės slėnis, E- ežerotas duburys, E⁺ – ežerynas, G – moreninis bei fliuvioglacialinis gūbrys / kalvyngūbris*** (3.5.4 pav.), kurie pripažįstami kaip ypatingai reikšmingi šalies kraštovaizdžio įvairovės palaikymui ir jų išsaugojimas yra prioritetas šalies mastu.

---

⁶ „15.3 <...> Vykdamas teritorijų planavimo ir kraštovaizdžio formavimo veiksmus ypatingas dėmesys turi būti skiriamas šio gamtinio pobūdžio kraštovaizdžiui: N⁺ – raižyto marių kranto nerija, N – išlyginto marių kranto nerija, D⁺ – delta, R⁺ – senasis erozinis raguvynas, R – erozinis raguvynas, G⁺ – moreninis/fliuvioglacialinis plokščiakalnis, P – pamario jūrinė lyguma, D – deltinis slėnis, P⁺ – smėlinga pajūrio lyguma, S⁺ – senslėnis, K – smėlingas fliuvioglacialinis kalvynas/kopynas, E – ežerotas duburys, E⁺ – ežerynas, B – smėlinga banguota pakiluma (plynaukštė), M – sekliosios (iki 2 m gylio) marios, G – moreninis/fliuvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris, L – smėlinga banguota lyguma, L⁺ – molinga banguota/rumbėta lyguma, S – upės slėnis . <...>”.

Nacionaliniame kraštovaizdžio plane teikiama principinė Lietuvos teritorijos kraštovaizdžio morfologinė struktūra, kurią Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano detalizacijos lygmenyje (M 1: 50000) yra galimybė panagrinėti smulkiau (3.5.5 pav.).

3.5.5 pav. Plungės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio struktūra

Plungės rajono, kaip ir didžiosios dalies Lietuvos teritorijos medžiaginis pamatas ir paviršius buvo suformuotas paskutiniojo skandinaviškojo apledėjimo eigoje, kuris pasibaigė prieš 12 tūkst. m.. Plungės rajono teritorijos paviršius pagrindinius bruožus, artimus šiandienos išvaizdai, įgijo holocene (poledynmetinis klimato šiltėjimo periodas) vykusių postglacialinių (poledynmetinių) procesų pasėkoje. Skirtingų geomorfologinių procesų suformuoti paviršiaus plotai skiriasi kraštovaizdžio komponentais – litologiniu pamatu, reljefu, vidaus vandenimis, pažemio oru, dirvožemiu, augalija, gyvūnija. Jie yra vadinami žemėvaizdžiais. Plungės rajono teritorijoje išskiriami 4 žemėvaizdžių tipai (išvardinti užimamo ploto mažėjimo tvarka): *moreninių lygumų, kalvotų moreninių ežeringų aukštumų, senovinių aliuvinių (deltinių) lygumų, bei slėnių žemėvaizdžiai* (3.5.5 pav.)

Kiekvienas iš paminėtų žemėvaizdžių tipų turi individualias – vyraujančias tik jam būdingas savybes: granulometrinę pagrindą, hidroklimatinį režimą, kurie sąlygoja vienokios ar kitokios augalijos vystymąsi, o tuo pačiu ir pastarojo žemėvaizdžio pritaikomumą įvairioms ūkio šakoms, rekreacijai. Pastarieji du veiksniai sąlygoja teritorijos naudojimo kryptis, bei tvarkymo pobūdį, įtakoja apgyvendinimo ir infrastruktūros sistemų išsidėstymą. Siekiant išlaikyti kraštovaizdžio stabilumą skirtinguose žemėvaizdžiuose taikomos kraštovarkos priemonės turėtų būti diferencijuojamos.

Vienas iš pagrindinių šiandienos kultūrinio kraštovaizdžio požymių apsprendžiančių jo ekologinį stabilumą – žemėnaudų teritorinė struktūra. Plungės rajono teritorijos kraštovaizdis įsavinimo (žemdirbystės vystymosi) raidoje pergyveno keletą kritinių laikotarpių. Subborealio pabaigoje (3,4 tūkst. m. prieš Kr.) kraštovaizdyje, kaip lydiminės žemdirbystės produktas atsiranda visiškai naujas žemėveikslis – dirbama žemė. Ši reiškinį galima prilyginti augalijos katastrofoms, kurios pradėjo trikdyti normalų jos vystymąsi. Kraštovaizdžio paveikslas ima darytis margas. Pirmaisiais amžiais po Kr. lydiminę žemdirbystę keičia miškinė – dirvoninė. Tobulėjantys žemės dirbimo įrankiai žymiai palengvino ir paspartino įsavinimo procesus. Kalvotose teritorijose, pradėjus arti žemes, pradėjo reikštis dirvožemių erozija. Laipsniškas teritorijos įsavinimas vyko nuo aukštumų – žemumų ir lygesnių labiau padrėkusių vietų link.

Valakų reforma XVI a. atneša dar vieną miškų mažėjimo bangą. Antropogeninių žemėveikslų plotai (dirbama žemė, pievos), išstumdami natūralią dangą, pradeda vyrauti kraštovaizdyje. Taip vyksta tolimesnis natūralių plotų mažėjimas ir esamų augalijos bendrijų rūšinės sudėties skurdėjimas dėl pasikartojančių kirtimų. Tarpukaryje bendrą kraštovaizdžio geoekologinį stabilumą (nors bendras teritorijos miškingumas buvo mažas) palaikė žemas antropogeninės apkrovos lygis. Vyravo smulkiai suskaidyta kraštovaizdžio struktūra su gausiais natūralių žemėveikslų (miškų, pelkių, drėgnų pievų) intarpais. XX a. antroje pusėje ši smulkiasklypė žemėveikslų struktūra buvo radikaliai pakeista, pritaikant kraštovaizdį technizuotam žemės dirbimui: sustambinti laukai, sureguliuotas vandentėkmių tinklas, pakeičiant dirvos drėgmės režimą, sumažintas natūralių žemėveikslų kontūringumas. Tokiu būdu susiformavo agrarinės plynės, naikinant ir iškeliant vienkiemius suintensyvėjo koncentruoto teritorijų užstatymo – urbanizacijos procesai. Intensyvi (chemizuota), netausojanti ūkinė veikla tarybiniais metais išryškino geoekologinės krizės požymius, pasireiškusius per dirvos cheminių savybių kitimą, ypač suintensyvėjusia ir nemažus Plungės rajono teritorijos plotus apėmusia vandens, vėjo ir mechanine (vykstančia nuarimo proceso metu) dirvos erozija. Šie reiškiniai Plungės rajono teritorijoje pirmiausia pradėjo reikštis kalvotame Žemaičių aukštumų vandenskyriniam kalvyne (šiaurinė ir šiaurės rytinė rajono dalis). Rajono teritorijos vakarinėje ir pietvakarinėje dalyje, kur paviršiaus reljefas mažiau raižytas, vandens ir mechaninė erozija reiškesi silpniau. Plungės rajono teritorijos kraštovaizdžio įsavinimo pobūdis ir intensyvumas didele dalimi priklausė nuo konkrečiam žemėvaizdžiui būdingų gruntų savybių, jų nulemtu dirvožemio derlingumo.

Subyrėjus kolūkinei žemės dirbimo sistemai, ir prasidėjus žemės nuosavybės atstatymo procesui kraštovaizdžio vystymasis Plungės rajone įgavo kiek kitokias tendencijas. Didelė dalis ankščiau buvusių ganyklų, buvo paverstos dirbamomis žemėmis, ar kompleksinės žemdirbystės plotais (smulkesnės sąskaidos dirbamos žemės plotais). Pastarąjį procesą paskatino žemės gražinimo – atidavimo teisėtiems savininkas procesas. Mišku apaugusiose teritorijose reiškesi kiti procesai – miškų kirtimo intensyvėjimas, brandžių miško plotų mažėjimas.

Vakarinėje ir pietvakarinėje Plungės rajono dalyje, kur dominuoja moreninių lygumų žemėvaizdis, litomorfinis pamatas yra labiau homogeniškas lyginant su kalvotomis aukštumomis, taip pat sunkesnės mechaninės sudėties, drėgnesnis ir tuo pačiu maistingesnis. Tose vietose kraštovaizdis yra išlaikęs didesnę natūralumą lyginant su rajone esančia Žemaičių kalvyno dalimi. Pagrindinė to priežastis yra sudėtingos kritulių vandens drenavimo sąlygos ir su tuo susijęs didelis paviršiaus užmirkimas. Plungės rajono teritorijos dalis, apimanti kalvotąsias Žemaičių aukštumas, ypač tose vietose, kur vyrauja stambus kalvotumas ir sunkesni gruntai (išskyrus teritorijas į rytus ir į pietus nuo Platelių ež.), taip pat buvo žymiai paveikta tarybinio laikotarpio žemės ūkio plėtros stambinant žemėveikslus.

Šiandienos Plungės rajono kraštovaizdžio vystymosi tendencijas, brandžių miškų plotų mažėjimą, dirbamų žemių ploto didinimą ganyklų, tame tarpe pievų ir natūralių ganyklų, EP svarbos pievų buveinių sąskaita reikėtų vertinti kaip ne itin palankų reiškinį. Pastarieji kraštovaizdyje vykstantys procesai nežymiai mažina geoekologinių Plungės rajono kraštovaizdžio stabilumą.

Kraštovaizdžio vizualinis estetiškas potencialas

Kraštovaizdžio vizualinę struktūrą apsprendžia kraštovaizdžio morfologinės įvairovės bei sukultūrinimo ypatumai. Plungės rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio vizualinio estetiško potencialo vertinimas pateikiamas vadovaujantis Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu (toliau NKTP) (2015 m.), kuriame vizualinės struktūros veiksniai diferencijuojami pagal: vertikaliąją sąskaidą (V), horizontaliąją sąskaidą (H), vizualinį dominavimą kraštovaizdyje.

Vadovaujanti NKTP Plungės rajono teritorija didesne ar mažesne dalimi patenka į visų Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų (A, B, C ir D) ribas ar su jais ribojasi (3.5.1 lentelė, 3.5.6 pav.).

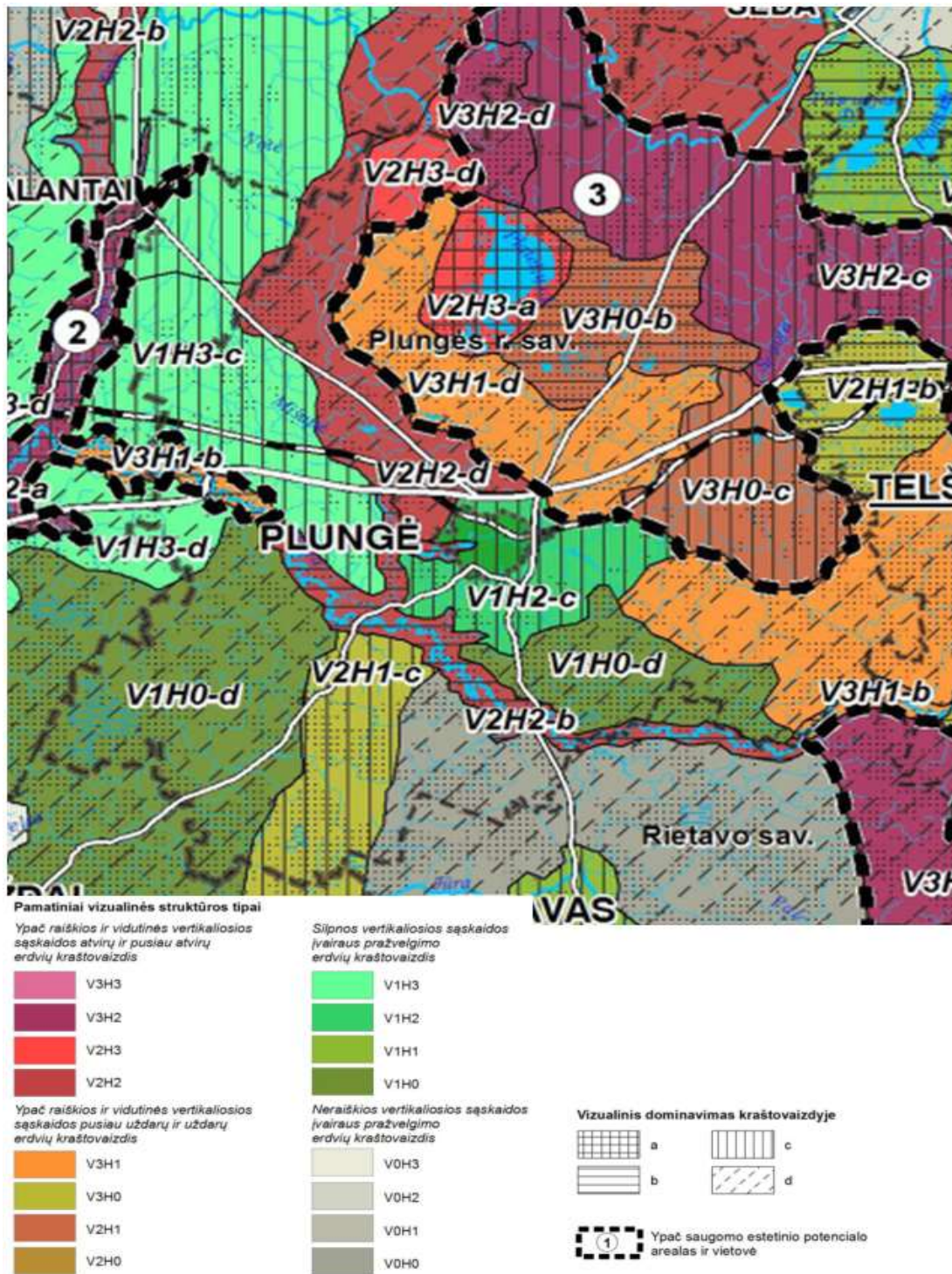
3.5.1 lentelė. Kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipai Plungės rajono savivaldybės teritorijoje

Vizualinės struktūros tipo indeksas	Kraštovaizdžio vertikalioji vizualinė sąskaida (V)	Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida (H)	Vizualinis dominavimas kraštovaizdyje (a, b, c, d)	% (nuo viso ploto)
A. Ypač ir vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdis:				
V3H2 (AII) -c	Ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik vertikalios dominantės	10,1
V3H2 (AII) -d	Ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų	1,3
V2H3 (AIII) -a	Vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių atvirų pilnai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštas vertikalioji ir horizontalioji dominančių kompleksas	3,6
V2H3 (AIII) -d	Vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių atvirų pilnai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų	1,7
V2H2 (AIV) -b	Vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik horizontalios dominantės	3,9
V2H2 (AIV) -d	Vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų	10,1

Vizualinės struktūros tipo indeksas	Kraštovaizdžio vertikalioji vizualinė sąskaida (V)	Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida (H)	Vizualinis dominavimas kraštovaizdyje (a, b, c, d)	% (nuo viso ploto)
	kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis		
<i>B. Ypač ir vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos pusiau uždary ir uždary erdvių kraštovaizdis:</i>				
V3H1 (BI) - b	Ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau uždary iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik horizontalios dominantės	1,0
V3H1 (BI) - d	Ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau uždary iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominant	16,2
V3H0 (BII) - b	Ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių uždary nepražvelgiamų (miškingų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik horizontalios dominantės	5,4
V3H0 (BII) - c	Ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių uždary nepražvelgiamų (miškingų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik vertikalios dominantės	6,3
V2H1 (BIII) - b	Vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau uždary iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik horizontalios dominantės	0,5
V2H1 (BIII) - c	Vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau uždary iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik vertikalios dominantės	5,5
<i>C. Nežymios vertikalios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdis:</i>				
V1H3 (CI) - c	Nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių atvirų pilnai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik vertikalios dominantės	6,7
V1H3 (CI) - d	Nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių atvirų pilnai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų	1,2
V1H2 (CII) - c	Nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių	Vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik vertikalios dominantės	5,8

Vizualinės struktūros tipo indeksas	Kraštovaizdžio vertikalioji vizualinė sąskaida (V)	Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida (H)	Vizualinis dominavimas kraštovaizdyje (a, b, c, d)	% (nuo viso ploto)
	kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais	apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis		
VIH1 (CIII) -b	Nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių pusiau uždary iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik horizontalios dominantės	0,3
VIH0 (CIV) -d	Nežymi vertikalioji sąskaida (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais)	Vyraujančių uždary nepražvelgiamų (miškingų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų	16,5
<i>D. Neišreikštos vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdis:</i>				
V0H0 (DIV)-d	Neraiški vertikalioji sąskaida (lyguminis kraštovaizdis su vieno lygmens videotopais)	Vyraujančių uždary nepražvelgiamų (miškingų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis	Kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų	3,9
			Viso:	100

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra išskirta net 18 vizualinės struktūros tipų variantų ir tai rodo, kokia didelė kraštovaizdžių įvairovė telkiasi šiame krašte. Gamtinio kraštovaizdžio požiūriu su didesniu vizualiniu estetiniu potencialu yra susiję *kalvotų moreninių ežeringų aukštumų* bei *upių slėnių* žemėvaizdžiai (žr. aukščiau), Kaip itin vertingo estetiniu požiūriu kraštovaizdžio teritorijas Plungės rajone reikia paminėti *Žemaičių moreninių ežeringų aukštumų* dalį (*Žemaičių aukštumų vandenskyrinis kalvagūbris*), su stambiai stačiais ir apystačiais kalvotais, giliai daubuotais, pelkingais ir ežeringais vietovaizdžiais, bei Minijos aukštupio ir vidurupio dalies slėninį žemėvaizdį.

3.5.6. pav. Ištrauka iš „Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas. Sprendiniai. „Kraštovaizdžio vizualinis estetiškas potencialas“ brėžinio (šaltinis: TPDR).

Ypač ir vidutiniškai raiškios vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdis (A tipas) Plungės rajono savivaldybėje užima beveik trečdalį jos ploto (30,7%) ir yra vertingiausias vizualiuoju aspektu. Šio kraštovaizdžio tipo ribose raiškiausia kraštovaizdžio vizualine struktūra pasižymi AII tipas, kuris yra išskiriamas dideliu vaizdingumu pasižyminčiuose Žemaičių kalvyno plotuose šiaurinėje Plungės rajono dalyje. Šioms teritorijoms būdinga ypač raiški vertikali sąskaida, vyraujančios pusiau

atviros gerai apžvelgiamos erdvės, kuriose pagrindinė dominantė yra išraiškingos kalvos. *A tipo* ribose kiek mažiau raiški yra AIII ir AIV tipų kraštovaizdžio struktūra – vyrauja vidutinė vertikaliųjų sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis), didesnę vaidmenį vaidina horizontalioji žemėveiklslių sąskaida. Šiems tipams priskiriama Minijos slėnio atkarpa, Platelių ežerynas bei keli kiti mažesni arealai.

Ypač raiškios ir vidutiniškai raiškios vertikaliuosios sąskaidos pusiau uždary ir uždary ir uždary erdvių kraštovaizdis (B tipas), turi kiek mažesnes morfologinės raiškos suvokimo galimybes už A tipo vizualinės struktūros kraštovaizdžio erdves. Plungės rajono savivaldybėje šis tipas užima apie 34,9% jos ploto, kur šliejasi prie vaizdingiausių jos teritorijų.

Didesnioji dalis AII, AIII, BI, BII tipams priskirtų rajono teritorijų yra įtrauktos į NKTP išskirto ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealo (toliau YSK) – *Platelių kalvotas ežerynas ir Salanto -Minijos santakos senslėniai (2) ribas* (3.5.6 pav., grafinės dalies brėžiniuose – „Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva, II alternatyva“. Šiuose arealuose būtina taikyti griežčiausius vizualinės apsaugos reikalavimus, įskaitant draudimą statyti pavienes vėjo jėgaines ir pramoninius vėjo parkus.

Nežymios vertikaliuosios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdis (C tipas) Plungės rajono savivaldybėje užima apie 30,5% jos ploto ir yra sutinkamas vakarinėje ir centrinėje dalyse. Šio tipo kraštovaizdžio kompleksai yra vidutinio raiškumo, gana monotoniško reljefo pobūdžio (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių), mažai miškingi, erdvinėje struktūroje neturintys išreikštų vertikaliųjų dominančių.

Neišreikštos vertikaliuosios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdis (D tipas) Plungės rajono savivaldybės teritorijoje užima mažiausią jos ploto dalį (3,9%) Tai mažiausia vizualine raiška pasižyminties rajono teritorijos.

Su kraštovaizdžio vizualiniu estetiniu potencialu, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio vertybėmis yra susijusios ir Plungės rajono savivaldybėje esančios regyklos, iš kurių yra galimybė apžvelgti patrauklias Plungės krašto panoramas ir nuo kurių apžvelgiamose erdvėse neturėtų būti matomi objektai (pvz. vėjo ir saulės šviesos energijos elektrinių parkai), kurie sukeltų vizualinį poveikį, užstotų ir/ar trukdytų apžvelgti saugomas ir/ar vertingas panoramas.

Aplinkos ministerijos tinklalapyje⁷ skelbiamo vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašo (patvirtintas aplinkos ministro 2017-10-31 įsakymu Nr. D1-885, kaip Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 1 priedo priedėlis) duomenimis planuojamoje teritorijoje yra nustatyta 20 vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų, tame tarpe 16 Žemaitijos nacionalinio parko ribose, 1 -Salantų regioniniame parke, 3 – likusioje rajono teritorijos dalyje (žr. 3.5.2 lentelė, grafinės dalies brėžiniuose – „Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva, II alternatyva“).

⁷ Taškai pateikiami žemėlapyje, kurio nuoroda: <https://vst-t.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=80388c28c00845d9a9792bb01cd936df>.

3.5.2 lentelė. Plungės rajono savivaldybės kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašas (duomenų šaltinis: LR AM, 2022 m.)

Nr.	Apžvalgos taškas	Koordinatės		Planavimo dokumentas
		X	Y	
1 (158)	Apžvalgos vieta nuo Šv. Elenos koplyčios (Žemaičių Kalvarija)	375498	6221650	Žemaitijos NP planavimo schema
2 (159)	Dyburių atodangos apžvalgos vieta	349889	6203240	Salantų RP planavimo schema
3 (160)	Ertenio telmologinio draustinio panorama	372446	6220450	Žemaitijos NP planavimo schema
4 (161)	Gardų ozo apžvalgos vieta	375281	6223430	Žemaitijos NP planavimo schema
5 (162)	Gegrėnų dvarvietės apžvalgos vieta	370812	6219800	Žemaitijos NP planavimo schema
6 (163)	Gegrėnų I piliakalnio apžvalgos vieta	371442	6219050	Žemaitijos NP planavimo schema
7 (164)	Gegrėnų kapinynas II (apžvalgos vieta)	371280	6219290	Žemaitijos NP planavimo schema
8 (165)	Gelindėnų kaimas (apžvalgos vieta)	374920	6203820	Plungės r. sav. BP
9 (166)	Ilgio ežero apžvalgos bokštelis	364454	6210560	Žemaitijos NP planavimo schema
10 (167)	Jogaudų apžvalgos bokštas	371774	6209140	Žemaitijos NP planavimo schema
11 (168)	Kumelkaktės apžvalgos aikštelė	365378	6215470	Žemaitijos NP planavimo schema
12 (169)	Mikytų alkakalnio apžvalgos vieta	365033	6223430	Žemaitijos NP planavimo schema
13 (170)	Paežerės kaimas (apžvalgos vieta)	378652	6207100	Plungės r. sav. BP
14 (171)	Paplatėlės apžvalgos vieta	368185	6214220	Žemaitijos NP planavimo schema
15 (172)	Platelių ežero apžvalgos vieta Jazminių kalne	363336	6214010	Žemaitijos NP planavimo schema
16 (173)	Platelių ežero apžvalgos vieta Mėsėdžių kaime	363363	6216940	Žemaitijos NP planavimo schema
17 (174)	Platelių ežero apžvalgos vieta Staricoa kalne	362679	6212560	Žemaitijos NP planavimo schema
18 (175)	Platelių ežero apžvalgos aikštelė	364705	6214680	Žemaitijos NP planavimo schema
19 (176)	Siberijos apžvalgos bokštas	363784	6212870	Žemaitijos NP planavimo schema
20 (177)	Šv. Jono (Gardų piliakalnis) (apžvalgos vieta)	376290	6220910	Žemaitijos NP planavimo schema

Gamtiniai rekreaciniai ištekliai

Įvairių rūšių turizmui ir rekreacijai tinkančių gamtinių išteklių pagrindą Plungės rajone sudaro gamtiniai ir kai kurie antropogeninės kilmės, ar tik antropogenuoti kraštovaizdžio elementai (tvenkiniai, parkai ir pan.), bei jų deriniai:

- žėliniai ir žėldiniai (įvairioms rekreacijos formoms tinkantys miškai, miško parkai, parkai);
- vandens telkiniai (įvairioms rekreacijos formoms tinkantys ežerai, tvenkiniai, vandentėkmės);
- geomorfologinės struktūros (kalvos, daubos, gūburiai, slėniai, šlaitai ir kiti reljefo komponentai);

- estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai, kuriuos formuoja skirtingo raiškumo minėtų kraštovaizdžio komponentų deriniai.

Visų paminėtų išteklių gausa sudaro realias galimybes naudoti juos profesiniam, pažintiniam ar tiesiog rekreaciniam (poilsiniam) turizmui. Pagrindiniai Plungės rajono rekreaciniai išteklių, vertinant pagal užimamą plotą, yra stambiai stačiai ir apystačiai kalvotas ir itin raiškus reljefas (rajono teritorijoje esanti Žemaičių vandenskyrinio kalvagūbrio dalis). Didelę rekreacinių išteklių dalį sudaro miškai, vandens telkiniai ir svarbiausia visus paminėtus išteklius (jų derinius) apjungiantys estetiniai išteklių. Beveik 2/5 Plungės rajono teritorijos apima kalvotų ežeringų aukštumų žemėvaizdis su vyraujančiais spygliuočių (pušų) miškais. Rajono teritoriją kerta silpnai įgilintas ir neišplatintas Minijos slėnis. Didžioji dalis estetinių ir rekreaciniu požiūriu vertingiausių rajono gamtinių išteklių koncentruojasi saugomose teritorijose – Žemaitijos nacionaliniame parke, o taip pat rajone esančiuose kraštovaizdžio (Reiskių tyro, Gandingos, Minijos pralaužos), bei geomorfologiniuose draustiniuose (Buožėnu, Vilkaičių). Būtent todėl su saugomomis teritorijomis yra siejami pagrindinių rekreacinių išteklių arealai.

Potencialios rekreacinės naudmenos (įvairioms rekreacijos rūšims tinkamos teritorijos) Plungės rajone užima apie 41,2 tūkst. ha arba 37,3% rajono teritorijos ploto. Plungės rajone rekreacinių naudmenų kiekį nulemia miškingumo lygis, nes miškai neskaitant raiškaus reljefo sudaro didžiausią visų rekreacinių naudmenų dalį. Didžioji dalis pačių vertingiausių rekreacinių išteklių yra susitelkę stipriai raižytose - kalvotose, mažiau kalvotose, bet smėlingose ir dėl to ūkiškai mažai įsisavintose teritorijose, kurios daugeliu atveju yra vieno ar kito tipo saugomos teritorijos dalis. Rekreacinių išteklių naudojimas jose yra griežčiau kontroliuojamas, remiantis konkrečios saugomos teritorijos planavimo schemų sprendiniais.

Plungės rajono rekreaciniai išteklių pagal savo visuomeninę svarbą ir problemų pobūdį skirstomi į tris grupes: *miškingų - ežeringų rajonų; upių slėnių; priemiestinių zonų.*

Svarbiausi Plungės rajono gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra švarūs ir tinkami rekreacinei veiklai ežerai, įvairioms rekreacijos rūšims tinkami miškai bei ypač vaizdingas vidutiniškai stipriai agrariškai įsavintas kraštovaizdis.

Rekreaciniu požiūriu pati svarbiausias Plungės rajono išteklių grupė – vandens telkiniai. Paviršiniai vandenys rajone užima apie 3,6% ploto. Plungės rajonas priskirtinas ežeringiems Lietuvos rajonams. Rajono teritorijoje tyvuliuoja apie 50 įvairaus dydžio ežerų, kurie pagal tinkamumą masiniam poilsiui skiriami į labai intensyvaus naudojimo (didesni kaip 100 ha vandens telkiniai), intensyvaus naudojimo (vidutinio didumo 20 - 100 ha vandens telkiniai) ir riboto naudojimo (nedideli 5 – 20 ha. vandens telkiniai) kategorijas. Didžiausi ir tinkamiausi rekreaciniam naudojimui yra šie: Platelių, Beržoro ež. Taip pat visa eilė į intensyvaus ir riboto naudojimo kategorijas papuolančių ežerų: Iešnalio, Luokos Alsėdžių ir kiti ežerai. Praktiškai visi rekreaciniu požiūriu vertingi ežerai yra šiaurinėje ir šiaurės rytinėje rajono dalyje, kur vyrauja sausi ir vidutinio drėgnumo pušynai. Rekreacinė veikla ežerų akvatorijose ir priekrantės teritorijose labai įvairi. Teritorijos naudojamos polifunkciškai: trumpalaikis ir ilgalaikis, stacionarus ir mobilus poilsis bei įvairiausios sezoninio turizmo formos. Didžiausia apkrova tenka toms ežerų pakrantėms ir priekrantės teritorijoms, kurios yra greta ar netoli didesnių gyvenviečių, (Plateliai). Taip pat toms, kur yra palankiausios poilsiavimui sąlygos (labai geros tinkamos maudytis vandens telkinių pakrantės ir sausi vidutinio amžiaus ar brandūs pušynai), prie spartesnės vandens telkinių pakrančių digresijos kažkuria dalimi prisideda atskiri rekreacinės infrastruktūros elementai - įrengtos stovyklavietės, poilsio namai

sutraukiantys didesnę srautą poilsiautojų ir tokiu būdu sąlygojantys didesnę apkrovą. Didelių problemų kelia automobilizacijos proceso intensyvėjimas, su tuo susiję poilsiautojų noras privažiuoti kiek įmanoma arčiau poilsio vietos, statyti neleistinose vietose ir pan. Šio reiškinio plitimas spartina rekreacinę digresiją, kuri reiškiasi dėl grunto suplūkimo, o taip pat oro ir paviršinių vandenų taršos.

Nemažiau svarbi Plungės rajono rekreaciniu resursų grupė yra miškai. Plungės rajono miškingumas – 36,5%. Pagal medžių rūšis Plungės rajono teritorijoje, miškų urėdijų ir nacionalinio parkų valdomose valstybinės reikšmės miškuose, vyrauja spygliuočiai 70,3%. Jų tarpę pušynai, kurie yra tinkamiausi poilsinei rekreacijai tesudaro 27,2%, eglynai 43,1% viso Plungės rajono miškų ploto. Minkštieji (beržai, drebulės juodalksniai) ir kietieji lapuočiai užima mažesnę miškų apaugusios teritorijos dalį. Plungės rajone rekreaciniu požiūriu atraktyviausi yra Paplatelės, Plokštinės, Beržoro, Rukundžių, Gandingos miškai.

Plungės rajone esančių miškų masyvai užimdami drėgnesnes ir derlingesnes augavietės yra gerokai atsparesni rekreacinei digresijai lyginant su Pietryčių Lietuvos ar Pajūrio miškais, bet nepaisant to, daug žalos pridaro vis didėjantis auto turistų srautas. Tiesa, didžioji dalis pagrindinių rajono miškų masyvų yra saugomose teritorijose, todėl veikla juose yra reglamentuojama ir kontroliuojama. Bendrą Plungės rajono miškų rekreacinį potencialą mažina nepalanki jų rūšinė sudėtis. Spygliuočių tarpe daugiausia vyrauja drėgni eglynai su nedidele lapuočių priemaiša, kas mažina jų panaudojimo galimybes.

Upių slėniuose svarbiausi gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra jų teikiamos galimybės maudytis, poilsiauti bei naudoti mobiliam poilsiui – vandens turizmui. Plungės rajone svarbiausi poilsiui prie vandens resursai yra rekreaciniu požiūriu atraktyviose rajono teritorijos vietose išsidėstę ežerai (Plateliai, Beržoras, Ilgis). Rajono teritorijoje esančios upės taip pat turi didelę reikšmę poilsio ant vandens vystymui. Vandens turizmo vystymui tinkamų upių tinklas, dėl rajono teritorijos padėties reljefo atžvilgiu, nėra itin tankus. Per Plungės rajono teritoriją teka vienas iš didžiausių dešiniųjų Nemuno intakų – Minija, su visa eile didesnių ir mažesnių intakų. Minija baidarėmis praplaukiama visa rajono teritorijoje esančia atkarpa, o žemiau santakos su Babrungu, praplaukiama ir valtimis. Ji vandens turistams gali tarnauti kaip vandens kelias jungiantis Žemaičių aukštumose esantį ežeryną (Platelių ežerynas su jungtimi per Babrungą) su Nemuno žemupiu, Kuršių mariomis ir Baltijos jūra. Daugeliu atvejų Plungės rajono teritorijoje esančios vandentėkmės tarnauja kaip vandens turizmo maršrutų pradžios taškas. Iš kitų potencialių, vandens turizmui tinkamų vandentėkmių Plungės rajone reikėtų paminėti dešinįjį Minijos intaką Babrungą, kuris baidarėmis praplaukiamas nuo savo ištakų Platelių ežere iki žiočių. Upių vandens metinis režimas yra gana palankus vandens turizmo vystymui. Rajono teritorijoje tekančioms upėms būdingi dideli potvyniai, vasaros ir rudens poplūdžiai. Šiltuoju metų laiku pasitaikančios ilgalaikės sausros gali sumažinti vandens turizmui tinkančių upių praplaukiamumą.

Didelių problemų dėl vandens kokybės, kurios mažintų Plungės rajone esančių vandens turizmo trasų patrauklumą nėra, arba jos yra menkos. Priešingai, švarus vanduo, santykinai natūralus kraštovaizdis didina atraktyvumą, ir panaudojimo aktyviam turizmui galimybes.

Svarbiausi Plungės rajono priemiestinių zonų gamtiniai rekreaciniai ištekliai – parkai, miško parkai, miškai, paupiai, paežeriai, vaizdingi šlaitai ir kt. yra naudojami gana intensyviai, tačiau šis naudojimas nėra pakankamai įteisintas. Juridinį statusą turi tik gyvenviečių parkai ir miško parkai, gi vertingiausias teritorijos – vandens telkinių pakrantės, jei nepatenka į parkus, lieka be apsaugos.

3.6. Aplinkos būklės pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendintas

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas bus įgyvendinamas ne tiesiogiai, o per žemesnio lygmens planus – rajono dalių, gyvenamųjų vietovių (miestų, miestelių, kaimų) bendruosius, detaliuosius ar specialiuosius planus stambesniame mastelyje bei konkrečių objektų techninius projektus. Neįgyvendinti rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano reiškia, kad visi žemesnio lygmens planai neturės bendro konteksto ir bus tikimybė žymių klaidų ir žymaus neigiamo poveikio aplinkai.

Dabar galiojančiame Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (2018 m.) suformuoti sprendiniai buvo orientuoti į kuo didesnę urbanizuotų teritorijų plėtrą, neišskiriant aiškių prioritetinių krypčių. Esamos būklės duomenų vertinimo išvados rodo, kad bendrojo plano sprendiniais nustatyta rajono teritorijos plėtra savo apimtimis buvo per didelė. Per laikotarpį, praėjusi nuo bendrojo plano patvirtinimo, didžioji dalis sprendinių liko neįgyvendinti. Plungės rajono savivaldybei būdingos neigiamos demografinės tendencijos bei neigiamos prognozės verčia orientotis ne į kiekybinį, bet į kokybinį rajono teritorijos vystymą. Tad rengiamame Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime prioritetą yra teikiamas kokybinei plėtrai, išlaikant susiformavusią gyvenamųjų vietovių sistemos struktūrą bei didinant teritorijų, tame tarpe rekreacinių, panaudojimo efektyvumą bei visa tai derinant su kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo interesais. Parengtos Bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvos sudaro sąlygos išvengti procesų, kurie savo poveikiu gali stipriai įtakoti kraštovaizdžio erdvinės struktūros ir estetinio potencialo pokyčius t.y. devastuoti, sumenkinti kraštovaizdžio erdvinės struktūros stabilumą užtikrinančių teritorijų vertę.

Plungės rajono bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo (koncepcijos) stadijoje nustatytas funkcinis – erdvinis planas bei kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijos ir kryptys užtikrina vertingiausių kraštovaizdžio struktūrinės ir biologinės įvairovės, didelio vizualinio estetinio potencialo arealų vertės, gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo išsaugojimą ir/ar jo stiprinimą. Numatomos kaitos tendencijos iš esmės pačios fiziomorfologinės kraštovaizdžio struktūros nekeičia, tačiau sąlygoja funkcines pusiausvyros užtikrinimą, plėtros tvarumą.

Neįgyvendinant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje numatomų teritorijos vystymo sprendinių, bus sudėtinga reikiamai reguliuoti urbanizacijos procesus, vykstančius natūralaus bei dalinai natūralaus kraštovaizdžio sąskaita, nevyks kryptingas inžinerinės infrastruktūros ir paskutiniu metu labai aktuali tapęs atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo plėtojimas. Suaktyvėję žemėnaudos kaitos procesai ir toliau turės tendenciją plėstis, darydami žalą gamtiniam ir kultūriniam kraštovaizdžiui, jo vertybėms, nebus sudarytos sąlygos optimalios urbanistinio karkaso bei kraštovaizdžio struktūros išlaikymui. Privataus intereso skatinamas kraštovaizdžio apsaugos požiūriu vertingų gamtinio karkaso teritorijų urbanizavimas, netaikant bendrojo plano sprendinių, neigiamai įtakos gamtinio karkaso teritorijų būklę, gamtinių rekreacinių išteklių kiekį ir kokybę, jų panaudojimo galimybes. Ilgainiui aplinkoje pradeda reikštis geoekologinės krizės požymiai – dirvožemio erozija, vandenių eutrofikacija, nuotėkio svyravimai, bioįvairovės nykimas, aplinkos oro, paviršinių ir požeminių vandenių, dirvožemio užterštumo didėjimas. Neplaninis arba stichinis (anarchinis) teritorijų vystymas iššaukia didelę gamtinės aplinkos pažeidimų tikimybę, jos kokybės blogėjimą, probleminių taškų gausos didėjimą. Neapgalvotos raidos grubių klaidų taisymas natūroje daug kartų brangesnis, negu modeliavimas planuose.

4. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

Gamtinė aplinka yra atsvara urbanizuotai technogeninei aplinkai, todėl darnaus vystymosi principas reikalauja reguliuoti urbanizacijos procesą, nedarant žalos aplinkai. Nevaldoma urbanizacija gali turėti neigiamos įtakos ir negrįžtamų pasekmių aplinkai, visų pirma gamtinei ir kultūrinei. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendiniais rajono teritoriją siekiama vystyti sudarant optimalias sąlygas urbanizacijos, ūkinės veiklos, rekreacijos vystymui bei gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio apsaugos užtikrinimui.

Remiantis atliktu esamos būklės vertinimu nustatyta, kad teritorijas, kurios gali būti reikšmingai paveiktos įgyvendinus ar neįgyvendinus Plungės rjono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinius, atstovauja *kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugai svarbios teritorijos ir objektai*.

4.1. Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbios teritorijos

4.1.1. Saugomos gamtinės teritorijos ir gamtos paveldo objektai

Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis Plungės rajono savivaldybėje saugomų teritorijų tinklą formuoja: *konservacinės apsaugos prioriteto* saugomos teritorijos – 12 draustinių, 31 gamtos paveldo objektas bei *kompleksinės saugomos teritorijos* - 1 nacionalinis parkas, 1 regioninis parkas (dalis), 1 biosferos poligonas (nedidelė dalis). Visos šios teritorijos užima 27647,4 ha plotą (25% savivaldybės teritorijos ploto). Šis rodiklis Plungės rajono savivaldybėje yra didesnis už vidutinį šalyje (17,6%).

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje esančių ypač saugomų teritorijų bei objektų sąrašai pateikiami 4.1.1 ir 4.1.2 lentelėse, teritorinė lokalizacija 4.1.1 pav. bei grafines dalies brėžiniuose.

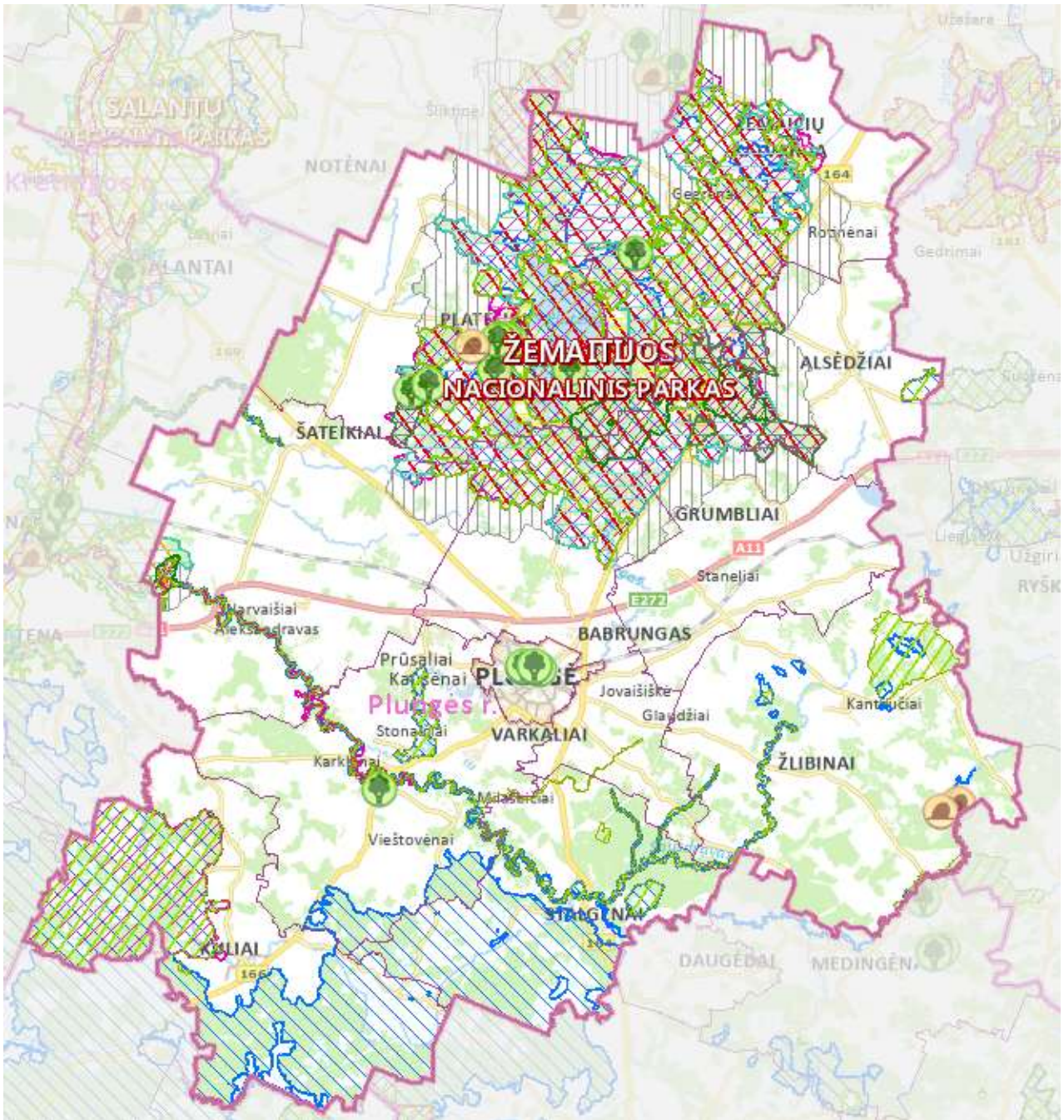
4.1.1 lentelė. Saugomos teritorijos Plungės rajono savivaldybėje

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis rajone (ha)	Paskirtis
VALSTYBINIAI PARKAI	1. Žemaitijos nacionalinis	21753,5 / 20786,9	Skiriamas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams, reprezentuojantiems Žemaitijos etnokultūrinės srities gamtos ir kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti. Išsaugoti didžiausią Žemaitijoje Platelių ežerą ir jo apylinkes, Laumalenkos, Babrungo hidrografinius kompleksus, Vakarų Lietuvos Šarnelės, Mikytų, Varduvos, Medsėdžių, Liepijos geomorfologinius kompleksus
	2. Salantų regioninis	13213,2 / 288,0	Išsaugoti Erlos – Salanto – Minijos senslėnio ir jo apylinkių kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes
VALSTYBINIAI BIOSFEROS POLIGONAI	3. Plinkšių miško	6042,7 / 10,1	Išsaugoti Plinkšių miškų ir jų apylinkių ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti vapsvaėdžio (<i>Pernis apivorus</i>)

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis rajone (ha)	Paskirtis
			ir pilkosios meletos (<i>Picus canus</i>) populiacijas teritorijoje
VALSTYBINIAI IR SAVIVALDYBĖS DRAUSTINIAI	3. Buožėnų geomorfologinis	732,7 / 132,0	Išsaugoti raiškų drumlinizuotą Žemaičių aukštumos ruožą
	4. Vilkaičių geomorfologinis	845,7 / 845,6	Išsaugoti moreninį kalvyną Žemaičių aukštumoje
	5. Minijos ichtiologinis	2020,9 / 1010,6	Išsaugoti upėtakių, lašišų ir žiobrių nerštavietes
	6. Reiskių tyro kraštovaizdžio	4034,9 / 3982,7	Išsaugoti drumlinuotą moreninį reljefą ir pelkinį kompleksą žemaičių aukštumos vakariniame šlaite
	7. Gandingos kraštovaizdžio	255,4 / 255,4	Išsaugoti raiškų Babrungo slėnio kraštovaizdį su Gandingos piliakalniu, kitais archeologijos objektais
	8. Minijos pralaužos kraštovaizdžio	553,2 / 82,9	Išsaugoti Minijos upės prasiveržimo pro moreninius kalvagūbrius kraštovaizdį
	9. Abokų botaninis -zoologinis *	47,2 / 47,0	Išsaugoti retųjų ir nykstančių gyvūnų laikymosi vietas bei retųjų augalų augimvietes. Gyvena Raudonosios knygos gyvūnai: žalioji meleta, didžioji kuolinga, griežlė, teterviniai, kamanės, lankosi gervės, juodieji gandrai, gausu kitų gyvūnų, ypač vabzdžių; auga reti ir apyrechiai augalai: burbuliai, gegužraibės, saulašarės, spanguolės.
	10. Kepurėnų botaninis - zoologinis*	16,3 / 16,3	Išsaugoti retųjų ir nykstančių gyvūnų laikymosi vietas bei retųjų augalų augimvietes. Gyvena Raudonosios knygos gyvūnai: 2-3 poros rudakaklių kragų, mažieji kragai, lankosi pievinė lingė, gausu kitų paukščių, vabzdžių. Apyežeryje auga reti augalai: puplaiškiai, gegužraibės, burbuliai ir kt.
	11. Milašaičių miško pušies genetinis	31,0 / 31,0	Išsaugoti Milašaičių miško paprastosios pušies (<i>Pinus sylvestris</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arb ajos atkūrimą dauginamąja medžiaga
	12. Tilvikų miško juodalksnio genetinis	8,3 / 8,3	Išsaugoti Tilvikų miško juodalksnio (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą dauginamąja medžiaga
	13. Aukštojo tyro telmologinis	1294,5 / 0,5	Išsaugoti Žemaičių aukštumos takoskyrinį kompleksą, teritorijoje randamas saugomas gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, augalų bendrijas, Europos bendrijos svarbos natūralias buveines ir užtikrinti palankią jų apsaugos būklę
	14. Vainaičių tyro telmologinis	150,1 / 150,1	Išsaugoti vertingą Vainaičių tyro ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti teritorijoje randamas saugomas gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, saugomą augalų bendriją, Europos bendrijos svarbos natūralias buveines ir užtikrinti palankią jų apsaugos būklę, sudaryti sąlygas vykdyti natūralių buveinių ir saugomų rūšių stebėseną, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę, sudaryti sąlygas analizuoti žmogaus veiklos poveikį ekosistemoms

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas/dalis rajone (ha)	Paskirtis
VISOS ST RAJONE		27647,4	25,0 savivaldybės teritorijos ploto

*- draustinio reikšmė – savivaldybės

4.1.1 pav. Saugomos teritorijos Plungės rajono savivaldybės teritorijoje (šaltinis: LR saugomų teritorijų valstybės kadastras).

Didžiąją dalį, apie 76,6% saugomų teritorijų ploto ir apie 19,1% rajono teritorijos ploto, užima kompleksinės saugomos teritorijos: *Žemaitijos nacionalinis parkas* (didžioji dalis), *Salantų regioninis parkas* (nedidelė dalis), *Plinkšių miško biosferos poligonas* (nedidelė dalis).

Saugomų teritorijų tarpe Plungės rajono savivaldybėje savo svarba ir užimamu plotu išsiskiria *Žemaitijos nacionalinis parkas* (rajono ribose yra 95,6% šio parko ploto). *Žemaitijos nacionalinis parkas* įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1991 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. I-1244 „Dėl Dzūkijos, Kuršių nerijos, Žemaitijos nacionalinių parkų, Trakų istorinio nacionalinio parko ir Viešvilės valstybinio rezervato įsteigimo“ Plungės ir Skuodo rajonų savivaldybių administruojamų teritorijų dalyse ir skirtas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoekosistemoms, reprezentuojantiems Žemaitijos etnokultūrinės srities gamtos ir kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti. Nacionalinio parko paskirtis, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1273 „Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo“. Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos režimą užtikrina ir nacionalinio parko steigimo tikslų įgyvendinimą koordinuoja Žemaitijos nacionalinio parko direkcija.

Žemaitijos nacionalinis parkas tvarkomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1148 patvirtinta Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), kuri nustato nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonas, bendrus planavimo ir tvarkymo principus bei kryptis rekreacinei sistemai sukurti, ūkinės veiklos apribojimus visam NP bei atskirose funkcinio prioriteto zonose, kitais teritorijų ir strateginio planavimo dokumentais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 440 patvirtintu Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamentu.

Žemaitijos nacionalinio parko teritorija, pagal gamtos ir kultūros vertybes, jų pobūdį, apsaugos formas ir naudojimo galimybes yra skirstoma į: konservacinio, ekologinės apsaugos, rekreacinio, gyvenamojo funkcinio prioriteto zonas. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra nustatyti parko buferinės apsaugos arealai, kurių paskirtis – apsaugoti Nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos taršos, o kraštovaizdį – nuo neigiamo vizualinio poveikio.

Antroji kompleksinės saugoma teritorija – *Salantų regioninis parkas*, kurio steigimo tikslas išsaugoti Erlos – Salanto – Minijos senslėnio ir jo apylinkių kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, į Plungės rajono savivaldybės ribas patenka tik nedidelė ploto dalimi (2,2 %) yra tvarkoma vadovaujantis Salantų regioninio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. 573.

Plungės rajono savivaldybėje kiekybiškai gausiausia draustinių grupė (12, tame tarpe 2 savivaldybės saugomi), draustinių sistemą sudaro:

- **geomorfologiniai** draustiniai skirti tipišku bei unikalių reljefo kompleksų apsaugai - Buožėnų, Vilkaičių;
- **ichtiologiniai** draustiniai skirti retų žuvų rūšims ir jų nerštavietėms apsaugoti – Minijos;
- **telmologiniai** draustiniai skirti įvairių tipų pelkių ekologinėms bendrijoms apsaugoti – Aukštojo tyro, Vainaičių tyro;
- **kraštovaizdžio** draustiniai skirti raiškiems ir unikaliems kraštovaizdžio fragmentams apsaugoti – Reiskių tyro, Gandingos, Minijos pralaužos;

- **botaniniai -zoologiniai** draustiniai skirti retoms bei nykstančioms laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšims, jų bendrijoms ar buveinėms saugoti - Kepurnės, Abokų;
- **genetiniai** draustiniai skirti genetinę vertę turinčioms laukinių augalų ir gyvūnų rūšių populiacijoms saugoti– Tilvikų miško juodalksnio, Milašaičių miško pušies.

Draustiniai Plungės rajono savivaldybėje sudaro 23,7% visų saugomų teritorijų ploto ir teuzima 5,9% rajono savivaldybės teritorijos ploto.

Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (NKTP), kurio sprendiniai yra integruoti į naują LR bendrąjį planą, Plungės ir Telšių rajonų savivaldybių teritorijoje yra rekomenduojama įsteigti *Germanto - Vilkaičių* rekreacinį parką (žr. grafinės dalies brėžiniuose). Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (2008 m.) tose pačiose ribose yra numatytas *Germanto* regioninio parko steigimas. Telšių rajono savivaldybės taryba 2022 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T1-379 „Dėl Germanto regioninio parko steigimo“ pritarė siūlymui steigti parką, kurio dalis patektų ir į Plungės rajono savivaldybės teritoriją⁸. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas bus rengiamas įvertinant Parko steigimo procesą ir pasiūlymus integruojant į bendrojo plano keitimo sprendinius.

Kraštovaizdžio apsaugai ir jo identitetui svarbios ne tik dešimtis, šimtus ir daugiau hektarų užimančios saugomos teritorijos, bet ir nedidelius plotus užimantys gamtos paveldo objektai. Plungės rajono savivaldybėje gamtos paveldo objektų grupė palyginti gausi – 31 objektas, tame tarpe: geologiniai - 4, hidrografiniai - 9, botaniniai – 13, hidrogeologiniai – 4, geomorfologiniai – 1. Dalis šių objektų yra paskelbti gamtos paminklais (4.1.2 lentelė). Didžioji dalis gamtos paveldo objektų telkiasi Žemaitijos nacionalinio parko ribose ir kitose saugomose teritorijose (28).

4.1.2 lentelė. Gamtos paveldo objektai Plungės rajono savivaldybėje

Objekto ID	Pavadinimas	Vietovė, saugoma teritorija
Geologiniai objektai		
0310100010042	Akmuo „Dievo stalas“**	Žlibinų sen., Keturakių miškas
0310100010043	Akmuo „Galastuvas“	Žlibinų sen. Šašaičių k.
0310100010102	Ubagų kalno akmuo	Platelių sen., Platelių k., Žemaitijos NP
0310100020031	Dyburių atodanga	Šateikių sen. Dyburių k. Salantų RP, Minijos kraštovaizdžio draustinis
Geomorfologiniai objektai		
0310200100002	Prarajos duobė	Babruno sen., Babrungėnų k., Žemaitijos NP
Hidrogeologiniai objektai		
0310300010014	Pilelio šaltinis*	Platelių sen. Paplatelės miškas, Žemaitijos NP
0310300010015	Plokščių šaltinis*	Platelių sen. Plokštinės miškas, Žemaitijos NP, Plokštinės gamtinis rezervatas
0310300010034	Koiskalnio šaltinis	Paukštakių sen., Paburgės k., Žemaitijos NP, Plokštinės gamtinis rezervatas
0310300010041	Knygnešių šaltinis	Paukštakių sen., Vilkų k., Žemaitijos NP
Hidrografiniai objektai		
0310400030003	Auksalės pusiasalis*	Platelių sen. Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Laumalenkos hidrografinis draustinis

⁸ Telšių rajono savivaldybės administracija kreipsis į Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos su pasiūlymu inicijuoti Parko steigimą ir pradėti Parko steigimo procedūras.

Objekto ID	Pavadinimas	Vietovė, saugoma teritorija
0310400030004	Kreiviškių pusiasalis*	Platelių sen. Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Laumalenkos hidrografinis draustinis
0310400020003	Beržoro ežero sala	Platelių sen., Beržoro ežeras, Žemaitijos NP, Beržoro kraštovaizdžio draustinis
0310400020004	Ilgio ežero salos	Platelių sen., Ilgio ežeras, Žemaitijos NP, Ilgio botaninis-zoologinis draustinis
0310400020005	Gaidsalė	Platelių sen., Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Laumalenkų kraštovaizdžio draustinis
0310400020006	Pliksalė	Platelių sen., Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Platelių kraštovaizdžio draustinis
0310400020007	Ubagsalė	Platelių sen., Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Platelių kraštovaizdžio draustinis
0310400020008	Šončelio sala	Platelių sen., Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Platelių kraštovaizdžio draustinis
0310400020002	Platelių ežero salos: Briedsalė, Veršio, Pilies*	Platelių sen. Platelių ežeras, Žemaitijos NP, Šventorkalnio archeologinis draustinis
Botaniniai objektai		
0310505010060	Mingėlos ąžuolas*	Nausodžio sen. Vieštvėnų k.
0310505010061	Perkūno ąžuolas*	Plungės miesto sen. Plungės m., M. Oginskio parkas
0310505010062	Stirbaičių ąžuolas*	Platelių sen. Stirbaičių miškas, Stirbaičių k. Žemaitijos NP
0310505010237	Laikrodinės ąžuolas	Plungės miesto sen., Plungės m., Plungės dvaro (M. Oginskio) parkas
0310505010244	Ąžuolai Dvyniai	Žemaičių Kalvarijos sen., Getaučių k., Žemaitijos NP
0310505010250	Plungės dvaro parko aukštasis ąžuolas	Plungės miesto sen. Plungės m., M. Oginskio parkas
0310505040008	Eglė Boba	Platelių sen., Stirbaičių k., Žemaitijos NP
0310505040010	Plokščių miško eglė	Platelių sen., Plokščių k., Žemaitijos NP, Laumalenkų kraštovaizdžio draustinis
0310505050010	Platelių liepa*	Platelių sen. Platelių mstl. Žemaitijos NP, Platelių urbanistinis draustinis
0310505050050	Mykolo Oginskio liepa	Plungės miesto sen., Plungės m., Plungės dvaro (M. Oginskio) parkas
0310505130002	Platelių vinkšna*	Platelių sen. Platelių mstl. Žemaitijos NP, Platelių urbanistinis draustinis
0310505160001	Raganos uosis*	Platelių sen. Platelių mstl. Žemaitijos NP, Platelių urbanistinis draustinis
0310505190001	Birškaus bukas	Platelių sen., Beržoro k., Žemaitijos NP, Beržoro kraštovaizdžio draustinis

*- Vertingiausi gamtos paveldo objektai paskelbti **gamtos paminklais**

Valstybinės geologijos informacinės sistemos (GEOLIS) duomenimis planuojamoje Plungės rajono teritorijoje yra 23 geotopai⁹: *Blidakių akmuo* (Klemenso kūlis) vienas didžiausių riedulių Plungės rajone; *Luknėnų akmuo* (riedulys); *Akmuo su velnio pėda* (Velnio akmuo) (riedulys); *Gudalių akmuo* (Pamiškės akmuo) (riedulys); *Mačernio tako šaltinis*; *Šarnelės ozas*; *Gardų ozas*; *Jakubausko šaltinis*; *Šv. Jono šaltinis*

⁹ Geotopas - saugomas ar saugotinas, tipiškas ar unikalus geologinės, geomorfologinės ar geoekologinės svarbos erdvinis objektas geosferoje vertingas mokslui ir pažinimui.

(Uogučių, Budrio); *Medsėžių plokščiakalvė* (didkalvė); *Medsėdžių šaltinis*; *Gintelės upelio šaltinis*; *Nalijos gelmės atodangos* (atodanga Platelių ežero dugne); *Piramidės* (atodanga Platelių ežero dugne); *Šv. Jono (Paplatėlės) šaltinis*; *Vaškio šaltinis*; *Žaltakalnio (Jurjaus) šaltinis*; *Dirdos šaltinis*; *Vaitkaus (Stirbaičių) šaltinis*; *Burbos šaltinis*; *Vaitkaus šaltinis*; *Vengalio šaltinis*; *Jonušo šaltinis* ir *Jonušo II šaltinis*. Geotopų lokalizacija pateikiama grafinės dalies brėžiniuose – „Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva, II alternatyva“.

Šie geotopai apsaugos statuso neturi, tačiau tai yra potencialūs gamtos paveldo objektai (žr. grafinės dalies brėžiniuose). Rekomenduojama sprendinių konkretizavimo stadijoje reglamentuoti šių geotopų apsaugos ir tvarkymo reikalavimus, numatant sąlygas jų apsaugai ir pažintiniam lankymui.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose visos saugomos teritorijos patenka į jų apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimus atitinkančias kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo kryptių zonas (žr. grafinės dalies brėžiniuose - „Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva, II alternatyva“):

- **1a** – *išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (A strategija)* yra lokalizuota išimtinai konservacinio prioriteto gamtinių rezervatų (Plokštinės, Rukundžių, esančiuose Žemaitijos nacionaliniame parke) teritorijose, kurių vystymas apima nustatytų aplinkosauginių reglamentų ir konservacinės funkcijos realizavimo efektyvumo užtikrinimą;
- **2** - *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (B strategija)* yra polifunkcinė, nustatoma esamų valstybinių parkų (Žemaitijos nacionalinio ir Salantų regioninio) teritorijoms, kurių tvarkymas siejamas ne tik su ekologinių reikalavimų laikymusi, kraštovaizdžio gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimu, bet ir su ekstensyvios (atskirais atvejais ir intensyvios) rekreacijos bei pažintinio turizmo plėtra, intensyvaus bioprodukcinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu, prioritetą teikiant tausojančio bioprodukcinio ūkio vystymui.
- **3a** - *rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (C strategija)* nustatoma perspektyvinio rekreacinio naudojimo *Germanto – Vilkaičių parko* areale, kuriame tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra bei užtikrinant areale esančių saugomų teritorijų (Vilkaičių geomorfologinis draustinis, Abokų botaninis zoologinis draustinis, Buožėnų geomorfologinis draustinis) apsaugą ir tvarkymą, ekstensyvios rekreacijos bei pažintinio turizmo vystymą;
- **3b** - *rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (C strategija)* numatoma šiuo metu nepakankamai naudojamai, tačiau turinčiai rekreacinį potencialą, agrarinio arba miškingo kraštovaizdžio Minijos upės slėnio zonai, kurios perspektyvinis naudojimas yra siejamas su būtinu funkcinės konversijos (pertvarkos) plėtojimu, pirmiausiai bioprodukcinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu ir rekreacinio-turistinio naudojimo svarbos augimu. Šioje rekreacinio naudojimo zonoje vykdomos veiklos negali prieštarauti Minijos ichtiologinio draustinio apsaugos ir tvarkymo reikalavimams.
- **4a** - *tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (D strategija)* nustatoma draustinių teritorijose (Reikių tyro kraštovaizdžio, Vainaičių tyro telmologinis ir kt.), kurių tvarkymas siejamas su tausojančiu bioprodukciniu naudojimu.

Bendrųjų sprendinių alternatyvose (I, II) išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos, susijusios su saugomomis teritorijomis yra analogiškos, neprieštarauja veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007) sprendiniais Bendrųjų sprendinių alternatyvose (I, II) teikiami du Platelių miestelio kurortinės teritorijos vystymo (ribų lokalizavimo) variantai (plačiau 2.2 teksto skyriuje) Abejose alternatyvose didžioji kurortinės teritorijos ploto dalis (atitinkamai 98,48% ir 97,79%) patenka į Žemaitijos nacionalinio parko ribas.

Siūlomai kurortinei teritorijai taikomi Saugomų teritorijų ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymų reikalavimai, siūlomoje kurortinėje teritorijoje ir artimoje jai aplinkoje galiojančių saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai. Kurortinės teritorijos ribų nustatymo sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių teisės aktų ir specialiojo saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams.

Bendrųjų sprendinių alternatyvose savivaldybės teritorijoje numatomi du potencialūs vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealai (lokalaizacija I ir II alternatyvose analogiška), kurie yra *išskiriami tausojančio bioproductinio naudojimo (4c) ir ir intensyvaus bioproductinio naudojimo (5) kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo kryptių zonose*. Saugomos teritorijos į šiuos arealus nepatenka, yra nutolusios nuo 500 m didesniu atstumu. Sprendinių konkretizavimo stadijoje minėtuose arealuose bus lokalizuojamos atskiros vėjo ir hibridinių elektrinių išdėstymo zonos, todėl nurodyti atstumai iki saugomų teritorijų yra tik orientaciniai.

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje esantys gamtos paveldo objektai Bendrųjų sprendinių alternatyvose (I, II) patenka į įvairias kraštovaizdžio tvarkymo zonas, tačiau visais atvejais taikomi LR teisės aktų reglamentuojami gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai.

Bendrųjų sprendinių alternatyvų sprendiniai neturės reikšmingų neigiamų pasekmių gamtos vertybėms saugomose teritorijose bei nesudarys prielaidų sumenkinti ar kitaip pažeisti saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų vertę.

4.1.2. „Natura 2000“ teritorijos

Svarbų vaidmenį saugant biologinę įvairovę atlieka ypač saugomos gamtinės teritorijos (draustiniai, valstybiniai parkai), kurių tinklas apima apie 25% rajono teritorijos ploto. Šiuo požiūriu itin svarbūs biologinio profilio draustiniai skirti retoms bei nykstančioms laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšims bei jų bendrijoms ir buveinėms saugoti (Abokų ir Kepurėnų botaniniai – zoologiniai draustiniai, biologinio profilio draustiniai Žemaitijos nacionaliniame ir Salantų regioniniame parkuose), tipiškiems bei unikaliems pelkių kompleksams saugoti skirti telmologiniai draustiniai (Aukštojo tyro, Vainaičių tyro).

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymais¹⁰ patvirtintus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų sąrašus, į administracines Plungės rajono savivaldybės ribas patenka visa eilė „Natura 2000“ teritorijų. Informacija apie jas pateikiama 4.1.3 ir 4.1.4 lentelėse, teritorinė lokalizacija grafinės dalies brėžiniuose.

„Natura 2000“ teritorijose turi būti garantuojama, kad ekologinė vertė, dėl kurios jos buvo įjungtos į „Natura 2000“ tinklą, nebus pabloginta. Teritorijos naudojimas žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės ar kitais tikslais išlaikomas ankstesnių apimčių, jeigu jis nedaro neigiamo ilgalaikio poveikio natūralioms buveinėms ir rūšims. Ūkinių veiklų nesiekama apriboti, jeigu jos vykdomos pagal teisės aktų reikalavimus, o nauji planai ir projektai rengiami bei įgyvendinami atlikus tinkamą išankstinį įvertinimą.

4.1.3 lentelė. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) Plungės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Paukščių apsaugai svarbi teritorija, ES kodas	Visas plotas/dalis rajone (ha)	Aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių paukščių	Pastabos dėl paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribų
1.	Reiskių tyro pelkė, LTPLUB002	4045,7 / 3994,5	Dirvijinių sėjikų (Pluvialis apricaria), tikučių (Tringa glareola) apsaugai	PAST ribos sutampa su patvirtintomis Reiskių tyro kraštovaizdžio draustinio ribomis
2.	Plinkšių miškas, LTMAZB001	6042,7 / 10,1	Vapsvaėdžių (Pernis apivorus), pilkosios meletos (Picus canus) apsaugai	PAST ribos sutampa su patvirtintomis Plinkšių miško biosferos poligono ribomis
3.	Aukštojo tyro pelkė, LTPLUB003	1294,5 / 0,5	Dirvijinių sėjikų (Pluvialis apricaria), tikučių (Tringa glareola) apsaugai	PAST ribos sutampa su patvirtintomis Aukštojo tyro telmologinio draustinio ribomis
4.	Žemaitijos nacionalinis parkas, LTPLUB001	21189,1 / 20222,8	Gulbių giesmininkų (Cygnus cygnus), jerubių (Bonasa bonasia), griežlės (Crex crex) apsaugai	PAST ribos sutampa su patvirtintomis Žemaitijos NP ribomis, išskyrus šio parko rekreacinio, žemės ūkio ir gyvenamojo prioriteto funkcines zonas
5.	Minijos upės slėnis, LTKLAB005	2175,4 / 179,2	Griežlės (Crex crex), tulžių (Alcedo atthis) apsaugai	PAST ribos sutampa su Minijos ichtiologinio ir/ar Minijos upės apsaugos zonos ribomis

¹⁰ 2009-04-22 įsakymas Nr. D1-210 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“; 2018-04-19 įsakymas Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“; 2014-03-14 įsakymas Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“.

4.1.4 lentelė. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) Plungės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Buveinių apsaugai svarbi teritorija, ES kodas	Visas plotas/dalis rajone (ha)	Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė	Pastabos dėl buveinių apsaugai svarbios teritorijos ribų
1.	Žemaitijos nacionalinis parkas	17912,7 / 16946,5		
2.	Gandingos apylinkės, LTPLU0013	255,4 / 255,4	6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 91E0, Aliuviniai miškai; 6210, Stepinės pievos; 9020, Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9160, Skroblynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; 3260, Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; Ūdra	BAST ribos sutampa su patvirtintomis Gandingos kraštovaizdžio draustinio ribomis
3.	Vainaičių tyras (Stalgo pelkė), LTPLU0014	148,5 / 148,5	7120, Degradavusios aukštapelkės; 7140, Tarpinės pelkės ir liūnai; 91D0, Pelkiniai miškai	BAST ribos sutampa su patvirtintomis Vainaičių tyro telmologinio draustinio ribomis
4.	Minijos upė, LTKLA0007	1869,9 / 587,4	Kartuolė; Ovalioji geldutė; Paprastas kirtiklis; Paprastas kūjagalvis; Pleištinė skėtė; Ūdra; Upinė nėgė	BAST ribos sutampa su Minijos ichtiologinio ir/ar Minijos upės apsaugos zonos ribomis
5.	Stalgėnų pievos, LTPLU0012	22,7 / 22,7	6270, Rūšių turtingi smilgynai	BAST ribos sutampa su Minijos ichtiologinio ir/ar Minijos upės apsaugos zonos ribomis
6.	Rietavo miškai, LTPLU0010	30109,5 / 13287,8	3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai; 6270 Rūšių turtingi smilgynai; 6410 Melvenynai; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7120 Degradavusios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 7150 Plikų durpių saidrynai; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 9010 Vakarų taiga; 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9160 Skroblynai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91D0 Pelkiniai miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; Didysis auksinukas;	Į teritoriją patenka Reiskių tyro kraštovaizdžio ir Aukštojo tyro telmologinis draustiniai

Eil. Nr.	Buveinių apsaugai svarbi teritorija, ES kodas	Visas plotas/dalis rajone (ha)	Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė	Pastabos dėl buveinių apsaugai svarbios teritorijos ribų
			Kraujalakinis melsvys; Lūšis; Ovalioji geldutė; Pleištinė skėtė	
7.	Kęstaičių kaimo apylinkės, LTTEL0015	732,7 / 132,0	6270* Rūšių turtingi smilgynai; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 9020* Plačialapių ir mišrūs miškai; 9010* Vakarų taiga; 91D0* Pelkiniai miškai; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 9050 Žolių turtingi eglynai; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7110* Aktyvios aukštapelkės; 91E0* Aliuviniai miškai.	BAST ribos sutampa su Buožėnų valstybinio geomorfologinio draustinio ribomis
8.	Kantaučių apylinkės, LTPLU0015	217,0 / 176,1	6270 Rūšių turtingi smilgynai; 6450 Aliuvinės pievos; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 91D0 Pelkiniai miškai; 91E0 Aliuviniai miškai	Į teritoriją patenka Kepurėnų, Abokų botaniniai – zoologiniai draustiniai, dalis Vikaičių geomorfologinio draustinio
9.	Salanto ir Blendžiaivos upės, LTKRE0005	143,1 / 36,7	9180, Griovų ir šlaitų miškai; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 6450, Aliuvinės pievos; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; Mažoji nėgė	Patenka į Salantų regioninį parką (Salanto žemupio hidrografinis draustinis, ekologinės apsaugos prioriteto zona)
10.	Sausdravo upė, LTPLU0011	337,5 / 337,5	91E0, Aliuviniai miškai; 6450, Aliuvinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9180, Griovų ir šlaitų miškai; Mažoji nėgė	BAST ribos sutampa su Minijos ichtiologinio ir/ar Minijos upės apsaugos zonos ribomis
11.	Minijos slėnis ties Dyburiais, LTKRE0002	753,6 / 114,7	3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6210 Stepinės pievos; 6270, Rūšių turtingi smilgynai; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7220, Šaltiniai su besiformuojančiais tufais; 8220 Silikatinių uolienu atodangos; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9070 Medžiais apaugusios ganyklos; 9160 Skroblynai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; 91F0 Paupių guobynai; 9190 Sausieji ažuolynai	Patenka į Salantų regioninį parką (Minijos kraštovaizdžio draustinio funkcinio prioriteto zona)

Eil. Nr.	Buveinių apsaugai svarbi teritorija, ES kodas	Visas plotas/dalis rajone (ha)	Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė	Pastabos dėl buveinių apsaugai svarbios teritorijos ribų
12.	Minijos aukštupys, LTPLU0016	139,5 / 58,9	6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 9050 Žolių turtingi eglynai; 9180 Griovų ir šlaitų miškai; Mažoji nėgė	BAST ribos pagal ribų planą

„Natura 2000“ teritorijos yra saugomų teritorijų sistemos dalis, formuojama pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas. Be visų teisės aktų, reglamentuojančių Saugomų teritorijų apsaugą, tvarkymą, naudojimą ir planavimą, Europos Bendrijos svarbos buveinių (BAST) ar paukščių apsaugai (PAST) svarbių teritorijų naudojimą bei apsaugą reglamentuoja LR laukinės gyvūnijos įstatymas, LR laukinės augalijos įstatymas, LR saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymas, tvarkymo ypatumus nustato Vyriausybės patvirtinti Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose visos „Natura 2000“ teritorijos patenka į jų apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimus atitinkančias kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo krypčių zonas - išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų (1a), konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų (2), rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų (3a), rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų (3b), tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų (4a) bei intensyvaus bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų (5). Pastaroji kryptis (5) taikoma žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančioms „Natura 2000“ teritorijoms (buveinių apsaugai svarbiai teritorijai *Rietavo miškai, LTPLU0010*).

Abejose alternatyvose didžioji Platelių kurortinės teritorijos ploto dalis patenka į Žemaitijos nacionalinio parko ribas, tame tarpe į čia esančių „Natura 2000“ teritorijų ribas (atitinkamai 2659,3 ha ir 3637,0 ha). Vietovės, kuriai siekiama Platelių kurortinės teritorijos statuso, bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendiniai (kurortinės teritorijos ribų nustatymas) galioja tiek, kiek neprieštarauja veiklą saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

„Natura 2000“ teritorijos į vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealus nepatenka, yra nutolusios nuo 500 m didesniu atstumu. Sprendinių konkretizavimo stadijoje minėtuose arealuose bus lokalizuojamos atskiros vėjo ir hibridinių elektrinių išdėstymo zonos, todėl nurodyti atstumai iki „Natura 2000“ teritorijų yra tik orientaciniai.

Bendrujų sprendinių alternatyvų sprendiniai neturės reikšmingų neigiamų pasekmių biologinei įvairovei, natūralioms buveinėms bei rūšims bei nesudarys prielaidų sumenkinti ar kitaip pažeisti „Natura 2000“ teritorijų vertę.

4.1.3. Kitos biologinės įvairovės išsaugojimui svarbios teritorijos

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje, dėka išskirtinių gamtinio pamato ypatumų ir didele dalimi su tuo susijusios ūkinės raidos, apie 44,3% ploto užima gamtinės ir dalinai pakeistos ekosistemos, kuriose

yra sutinkamos vertingiausios biologinės įvairovės požiūriu buveinės su retomis augalų, gyvūnų ir paukščių rūšimis. Kaip svarbios biologinės įvairovės išsaugojimui planuojamos teritorijos atveju išskirtinos: *Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės, saugomų rūšių augavietės ir radavietės, miškai ir kertinės miško buveinės, pelkės ir šaltinynai, natūralios pievos ir ganyklos.*

Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės

Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių inventorizacijos žemėlapis (<https://www.geoportal.lt/>) duomenimis Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra nemažai buveinių apsaugai svarbių teritorijų. Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje - „Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“ ir 4.1.2 pav..

Visos šios buveinės - *miškų, pievų, pelkių, vandenų* yra įtrauktos į Lietuvoje sutinkamų Europos bendrijos svarbos gamtinių buveinių, kurių apsaugai būtina steigti saugomas teritorijas, sąrašą. Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių užimamas plotas Plungės rajono savivaldybės teritorijoje 8605,7 ha (7,8% teritorijos ploto), tame tarpe miškų buveinių – 4894,97 ha (jų tarpe 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 pelkėti lapuočių miškai, 91D0 Pelkiniai miškai, 9010 Vakarų taiga, 9160 Skroblynai ir kt.), pievų buveinių – 1477,68 ha (6270 Rūšių turtingi smilgynai, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos, 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai, 6210 Karbonatinių smėlynų smiltpievės, 6410 Melvenynai ir kt.), pelkių buveinių 1017,89 ha (7110 Aktyvios aukštapelkės, 7120 Degradavusios aukštapelkės, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7230 Šarmingos žemapelkės ir kt.), vandenų buveinių – 1215,16 ha (3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis, 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis). Didžiausia buveinių koncentracija pasižymi šiaurinė Plungės rajono dalis (ypač Žemaitijos nacionalinio parko ribose), Minijos upės slėnis ir pietvakarinis pakraštys (Reiskių tyro pelkė ir aplinkiniai miškai).

Remiantis koncepcijos alternatyvų grafinės dalies skaitmenine analize (4.1.5 lentelė) Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) sprendiniuose EB svarbos natūralių buveinių pasiskirstymas kraštovaizdžio tvarkymo zonose yra beveik analogiškas. Didžiausia EB svarbos natūralių buveinių ploto dalis patenka į *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų (2), tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų (4a) bei tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų (4c)* kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo krypties zonas.

Į potencialius vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealus (1, 2) patenkančių EB svarbos natūralių buveinių plotas yra nedidelis, atitinkamai 66,1 ha ir 7,6 ha. EB svarbos natūralios *pievų buveinės* yra įtrauktos į vėjo ir hibridinių elektrinių /parkų planavimo ribojimų sąvadą (žr. 2.2.1 lentelė), kaip teritorijos, kuriose minėta veikla negali būti vystoma.

4.1.5 lentelė. EB svarbos natūralių buveinių pasiskirstymas kraštovaizdžio tvarkymo zonose

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	EB svarbos natūralios buveinės, ha /%	
		I alternatyva	II alternatyva
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis(1a)	636,5 / 7,4	636,5 / 7,4
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (2)	3301,0 / 38,4	3301,0 / 38,4
3.	Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (3 a)	102,0 / 1,2	102,0 / 1,2
4.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (3b)	534,3 / 6,2	534,3 / 6,2

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	EB svarbos natūralios buveinės, ha / %	
		I alternatyva	II alternatyva
5.	Tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (4a)	1670,0 / 19,4	1670,0 / 19,4
6.	Tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų kryptis (4c)	1371,4 / 15,9	1373,1 / 16,0
7.	Bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų kryptis (4d)	643,3 / 7,5	643,3 / 7,5
8.	Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų kryptis (5)	318,2 / 3,7	318,8 / 3,7
9.	Urbanizacijos reglamentų kryptis (6)	28,4 / 0,3	26,7 / 0,3
	Viso:	8605,7 / 100	8605,7 / 100

4.1.2 pav. Ištrauka iš Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių inventORIZACIJOS žemėlapis (šaltinis: geoportal.lt).

Išsaugoti visoje šalyje inventorizuotas EB svarbos natūralias buveines numatyta aplinkos ministro 2015 -01 -09 įsakymu Nr. D1-12 patvirtinto Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015 – 2020 metų veiksmų plano 4 priede nustatytuose Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių nacionaliniuose apsaugos tiksluose. Iki bus nustatytas atitinkamas apsaugos režimas, dėmesys turi būti skiriamas tam, kaip išlaikyti natūralių ir pusiau natūralių teritorijų bendrijų kokybę, apsaugant jas nuo nuskurdimo ir nevietinių augalų ir gyvūnų rūšių išplitimo.

Rekomenduojama sprendinių konkretizavimo stadijoje, vadovaujantis „Bendraisiais buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais“ Europos bendrijos svarbos natūralioms buveinėms, nustatyti jų išsaugojimą, palaikymą ir tvarkymą užtikrinantį reglamentą, kuris būtų taikomas rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus (žinodami, kur yra natūralios buveinės, ūkinės veiklos organizatoriai gali pasirinkti vietas, kur gamtosauginiai konfliktai yra mažiausiai tikėtini).

Saugomų rūšių augavietės ir radavietės

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymo 8 straipsnio 9 punktu, saugomų rūšių apsauga užtikrinama atliekant planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimą ir šių įvertinimų pagrindu ribojant ar draudžiant ūkinę ar kitokią veiklą, kuri gali daryti neigiamą poveikį saugomoms rūšims. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, prie teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, priskiriamos saugomų rūšių¹¹ radavietės¹² bei augavietės¹³ (buveinės¹⁴).

Saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių informacija teikiama Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos Ministerijos saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS). Pagal šios sistemos duomenis (gauti 2022 08 01) planuojamoje Plungės rajono teritorijoje yra 3134 saugomų rūšių radavietės ir augavietės, tame tarpe 1659 radavietės ir 1475 augavietės. Visų jų lokalizacija pateikiama 4.1.3 pav. Informacija apie saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių pasiskirstymą planuojamose kraštovaizdžio tvarkymo zonose pateikiama 4.1.6 lentelėje.

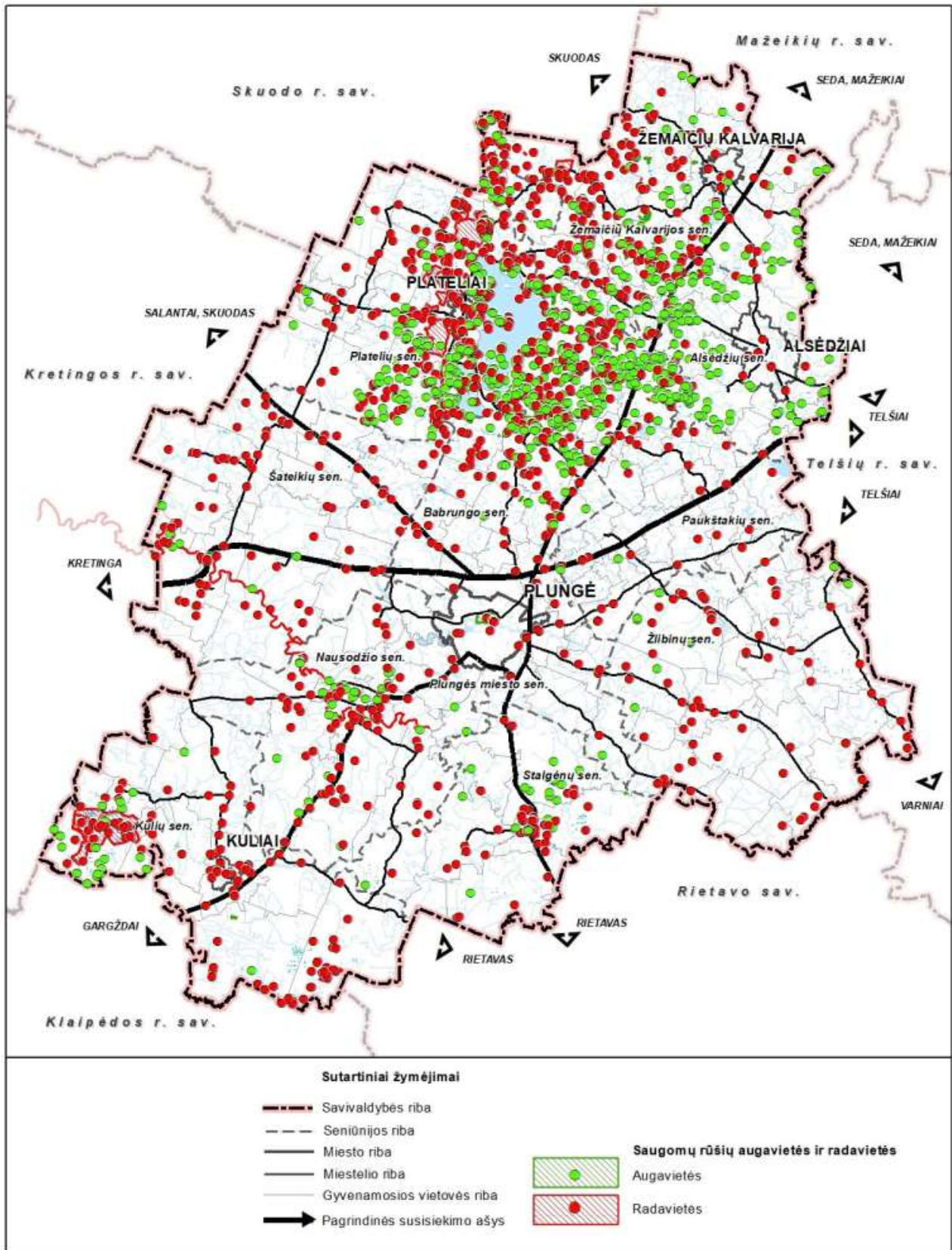
Atlikta grafinės dalies analizė rodo (4.1.6 lentelė), kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomi sprendiniai – kraštovaizdžio tvarkymo zonų lokalizacija saugomų rūšių augaviečių ir radaviečių atžvilgiu yra beveik analogiška, didžiausia aptiktų (stebėtų) saugomų rūšių koncentracija yra *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų* (2) kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo kryptų zonose, likusiose zonose jų yra ženkliai mažiau – jos yra pasklidusios praktiškai visoje rajono teritorijoje, ne tik natūraliose gamtinėse, bet ir sukultūrintose teritorijose.

¹¹ *Saugoma rūšis* – nykstanti, pažeidžiama, reta arba endeminė gyvūnų, augalų arba grybų rūšis, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymo nustatyta tvarka įrašyta į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą ir (arba) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus arba saugoma pagal tarptautinius susitarimus, taip pat visos laukinių paukščių rūšys, natūraliai paplitusios Europos Sąjungos valstybių narių europinėje teritorijoje.

¹² *Radavietė* – geografinė vieta ar plotas, kuriuose aptinkama (pastebima) ar kitaip nustatoma gyvūnų rūšių individų.

¹³ *Augavietė* – augalų ir grybų, jų populiacijų natūrali augimo vieta.

¹⁴ *Rūšies buveinė* – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti gamtinė aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.

4.1.3 pav. Saugomų rūšių augavietės ir radavietės Plungės rajono savivaldybėje nagrinėjamoje teritorijoje (schema parengta naudojant SRIS duomenis, gautus 2022 08 01).

4.1.6 lentelė. Saugomų rūšių augaviečių ir radaviečių pasiskirstymas kraštovaizdžio tvarkymo zonose (I, II alternatyva

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	Saugomų rūšių augavietės ir radavietės			
		I alternatyva		II alternatyva	
		Taškinės, linijinės, vnt.	Plotinės, ha	Taškinės, linijinės, vnt.	Plotinės, ha
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (1a)	259	50,0	259	50,0
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (2)	1802	744,8	1802	744,8
3.	Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (3 a)	19	-	19	-
4.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (3b)	90	2,2	90	3,2
5.	Tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (4a)	102	518,45	102	518,45
6.	Tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų kryptis (4c)	322	133,8	327	104,1
7.	Bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų kryptis (4d)	52	35,7	52	35,7
8.	Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų kryptis (5)	85	-	85	-
9.	Urbanizacijos reglamentų kryptis (6)	114	68,2	109	97,7
	Viso:	2845	1553,1	2845	1553,1
	Iš viso	3134 /((tame tarpe plotinės)		3134 (tame tarpe plotinės)	

Abejų alternatyvų atveju į potencialius vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealus (1, 2) patenkančių radaviečių ir augaviečių skaičius yra nedidelis, atitinkamai 12 ir 5. Visais atvejais, tolimesnis vėjo ir hibridinių elektrinių vystymas galimas tik įvertinus planuojamos ūkinės veiklos poveikio reikšmingumą saugomų rūšių augavietėms ir radavietėms. Kiekvienu konkrečiu atveju tai nustatoma ir įvertinama atliekant poveikio aplinkai vertinimą.

Siekiant išvengti ir / ar sumažinti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose numatomų sprendinių poveikį planuojamoje teritorijoje aptinkamoms saugomų rūšių augavietėms ir radavietėms, ypač atkreipiant dėmesį į *urbanizacijos reglamentų krypties (6) zonas*, rekomenduojama sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatyti bendrąjį reikalavimą Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimui: – įgyvendinant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius (rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus) vertinti sprendinių poveikį saugomoms rūšims.

Mišakai ir kertinės miško buveinės

Valstybinės miškų tarnybos duomenimis Plungės rajono savivaldybėje miškai (miško žemė) užima daugiau nei trečdalią teritorijos ploto – 40,4 tūkst. ha, miškingumas siekia 36,5% ir yra didesnis už vidutinį šalyje (33%), tame tarpe valstybinės reikšmės miškai užima 19,38 tūkst. ha (48% viso miškų ploto). Detalesnė Plungės rajono *miškų* analizė ir informacija apie *kertines miško buveines* pateikiama 3.5 teksto skyriuje, lokalizacija grafinėje dalyje – „Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“.

Remiantis koncepcijos alternatyvų grafinės dalies skaitmenine analize (4.1.7 lentelė) Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) sprendiniuose *miškų* ir *kertinių miško buveinių* pasiskirstymas kraštovaizdžio tvarkymo zonose yra beveik analogiškas (skirtumas labai neženklaus), daugiausiai miškų ir kertinių miškų buveinių patenka į *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų (2)*, *tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų (4a)* bei *tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų (4c)* zonas.

Mišakai ir 200 m buferinės apsaugos zona yra įtraukti į vėjo ir hibridinių elektrinių /parkų planavimo ribojimų sąvadą, kaip teritorijos, kuriose minėta veikla negali būti vystoma. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis nenumatomas.

4.1.7 lentelė. Miškų ir kertinių miško buveinių pasiskirstymas planuojamose kraštovaizdžio tvarkymo zonose (I, II alternatyva)

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	I alternatyva		II alternatyva	
		Mišakai, ha / %	Kertinės miško buveinės, ha / %	Mišakai, ha / %	Kertinės miško buveinės, ha / %
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (1a)	1130,9 / 2,8	441,9 / 35,6	1130,9 / 2,8	441,9 / 35,6
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (2)	9656,2 / 23,9	447,9 / 36,1	9656,2 / 23,9	447,9 / 36,1
3.	Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (3 a)	772,3 / 1,9	3,7 / 0,3	772,3 / 1,9	3,7 / 0,3
4.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (3b)	1498,8 / 3,7	57,9 / 4,7	11498,8 / 3,7	57,9 / 4,7
5.	Tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (4a)	3401,2 / 8,4	113,1 / 9,1	3401,2 / 8,4	113,1 / 9,1
6.	Tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (4c)	13405,3 / 33,2	82,7 / 6,7	13398,5 / 33,2	82,8 / 6,7
7.	Bioproductinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų kryptis (4d)	6316,3 / 15,6	44,4 / 3,6	6316,3 / 15,6	44,4 / 3,6
8.	Intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (5)	3851,1 / 9,5	47,3 / 3,8	3852,0 / 9,5	47,3 / 3,8
9.	Urbanizacijos reglamentų kryptis (6)	333,7 / 0,8	0,8 / 0,1	340,4 / 0,8	0,8 / 0,1
	Viso:	40365,7 / 100	1239,7 / 100	40365,7 / 100	1239,7 / 100

Bendrieji sprendiniai (I, II alternatyva) užtikrina visų planuojamoje teritorijoje esančių *miškų* bei *kertinių miško buveinių* išsaugojimą. Sprendinių konkretizavimo stadijoje bus išskiriamos miškų ir miškingų teritorijų funkcinio prioriteto zonos, numatant galimybę miško plotų didinimui.

Pelkės¹⁵ ir šaltiniai, natūralios pievos ir ganyklos

Pelkes ir šaltinynus, natūralias pievas ir ganyklas pažeisti ar keisti draudžia Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (96 ir 102 straipsniai). Atsižvelgiant į tai, jos yra nagrinėjamos kaip teritorijos, kurios gali būti reikšmingai paveiktos.

LR žemės fondo duomenimis (2022 01 01) Plungės rajono savivaldybėje *pelkės ir šaltiniai* užima 2,7% teritorijos ploto (žr. 3.5 teksto skyriuje, 3.5.3 pav.). Atlikta grafinės dalies analizė rodo (4.1.8 lentelė), kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomi sprendiniai – kraštovaizdžio tvarkymo zonų lokalizacija *pelkių ir šaltinynų* atžvilgiu yra analogiška.

Abiejų alternatyvų (I, II) atveju didžioji *pelkių ir šaltinynų* ploto dalis patenka į *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų (2), tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos reglamentų (4a) bei tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų (4c)* kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo krypties zonas (4.1.8 lentelė).

Pelkės ir šaltiniai yra įtraukti į vėjo ir hibridinių elektrinių /parkų planavimo ribojimų sąvadą, kaip teritorijos, kuriose minėta veikla negali būti vystoma. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomus sprendinius galima vertinti kaip palankius planuojamoje teritorijoje esančių *pelkių ir šaltinynų* išsaugojimui.

Georeferencinio pagrindo kadastro (GRPK) duomenimis Plungės rajono savivaldybės teritorijoje 9146,2 ha (8,3% ploto) užima *pievos ir natūralios ganyklos*. Šių teritorijų lokalizacija pateikiama grafinėje dalyje „Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys“ (georeferencinio pagrindo kadastro (GRPK) duomenys).

Natūralios pievos egzistuoja tik ten, kur gamtos veiksniai (upių potvyniai užliejamose pievose) ar žmonių veikla (šienavimas, ganymas) neleidžia jose užaugti krūmams ir medžiams. Nedideli lopinėliai žemyninių pievų įsiterpę tarpumiškėse, pasislėpę tarpukalvių, duburių nedirbamose atšlaitėse, prisišlieję prie pelkių, ežerų ar šaltinių.

Atlikta grafinės dalies analizė rodo (4.1.8 lentelė), kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomi sprendiniai – kraštovaizdžio tvarkymo zonų lokalizacija *pievų ir natūralių ganyklų atžvilgiu* yra beveik analogiška (skirtumai labai neženkliūs).

Abiejų alternatyvų (I, II) atveju didžioji *pievų ir natūralių ganyklų* ploto dalis (50,9 %) patenka į *tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų (4c)* kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo krypties zonas (4.1.8 lentelė).

¹⁵ įmirkęs žemės plotas su charakteringa pelkių augalija, kuriame vyksta pelkėjimo procesas ir dažniausiai yra susidaręs durpių sluoksniš

Pievos ir natūralios ganyklos yra įtrauktos į vėjo ir hibridinių elektrinių /parkų planavimo ribojimų sąvadą (žr. 2.2 teksto skyrių), kaip teritorijos, kuriose minėta veikla negali būti vystoma. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomus sprendinius galima vertinti kaip palankius planuojamoje teritorijoje esančių *pievų ir natūralių ganyklų* išsaugojimui išsaugojimui.

4.1.8 lentelė. Pelkių ir šaltinių bei natūralių pievų ir ganyklų pasiskirstymas planuojamose kraštovaizdžio tvarkymo zonose (I, II alternatyva)

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	I alternatyva		II alternatyva	
		Pelkės ir šaltiniai, ha / %	Natūralios pievos ir ganyklos, ha / %	Pelkės ir šaltiniai, ha / %	Natūralios pievos ir ganyklos, ha / %
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis(1a)	154,9 / 5,3	18,5 / 0,2	154,9 / 5,3	18,5 / 0,2
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (2)	1164,9 / 39,6	1572,5 / 17,2	1164,9 / 39,6	1572,5 / 17,2
3.	Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (3 a)	85,9 / 2,9	391,6 / 4,3	85,9 / 2,9	391,6 / 4,3
4.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (3b)	6,3 / 0,2	395,8 / 4,3	6,3 / 0,2	395,8 / 4,3
5.	Tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (4a)	659,2 / 22,4	490,6 / 5,4	659,2 / 22,4	490,6 / 5,4
6.	Tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (4c)	621,2 / 21,1	4645,5 / 50,8	621,2 / 21,1	4657,6 / 50,9
7.	Bioproductinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų kryptis (4d)	201,6 / 6,9	508,5 / 5,5	201,6 / 6,9	508,5 / 5,5
8.	Intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (5)	37,6 / 1,3	618,4 / 6,7	37,6 / 1,3	618,4 / 6,7
9.	Urbanizacijos reglamentų kryptis (6), tame tarpe	7,6 / 0,3	505,2 / 5,5	7,6 / 0,3	493,2 / 5,4
	Viso:	2939,2 / 100	9146,6 / 100	2939,2 / 100	9146,6 / 100

4.1.4 Gamtinio kraštovaizdžio kompleksų ir vizualinio estetinio potencialo išsaugojimui svarbios teritorijos

Vadovaujantis Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano 15.3 papunkčiu Plungės rajono savivaldybės teritorijoje yra išskirti keli gamtinio kraštovaizdžio kompleksai: **K- smėlingas fliuvioglacialinis kalvynas/kopynas; S – upės slėnis, E- ežerotas duburys, E' – ežerynas, G – moreninis bei fliuvioglacialinis gūbrys / kalvingūbris** (3.5.4 pav.), kurie pripažįstami kaip ypatingai reikšmingi šalies kraštovaizdžio įvairovės palaikymui ir jų išsaugojimas yra prioritetas šalies mastu. Detalesnis Plungės rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio apibūdinimas pateikiamas 3.5 teksto skyriuje.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių (koncepcijos) rengimo stadijoje yra nustatytos kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypties zonos, kurių išskyrimas atliktas įvertinant svarbiausių funkcinių prioritetų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį, kraštovaizdžio morfologinę struktūrą, tame tarpe

gamtinį kraštovaizdžio pobūdį, kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą, gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, registrinių kultūros paveldo vertybių lokalizaciją, patvirtintus kompleksinius (bendruosius) ir saugomų teritorijų tvarkymo planus, miškų ūkinių grupių nustatymo planus. Tokiu būdu nustatytas principinis kraštovaizdžio tvarkomasis zonavimas užtikrina / sudaro prielaidas išsaugoti bei tinkamai naudoti vertingiausias gamtinio kraštovaizdžio kompleksus (K, S, E, E', G).

Remiantis koncepcijos alternatyvų grafines dalies skaitmenine analize (4.1.9 lentelė) Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) sprendiniuose kraštovaizdžio įvairovės palaikymui ir išsaugojimui reikšmingi gamtinio kraštovaizdžio kompleksai didesne ar mažesne ploto dalimi patenka į visas kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo kryptių zonas. Gamtinio kraštovaizdžio kompleksų pasiskirstymas minėtose zonose I ir II alternatyvose analogiškas.

4.1.9 lentelė. Gamtinio kraštovaizdžio kompleksų pasiskirstymas planuojamose kraštovaizdžio tvarkymo zonose (I, II alternatyva)

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	Gamtinio kraštovaizdžio kompleksai*	
		I alternatyva	II alternatyva
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis(1a)	E' - Ežerynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas	E' - Ežerynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (2)	E - Ežeruotas duburys E' - Ežerynas K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis	E - Ežeruotas duburys E' - Ežerynas K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis
3.	Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (3 a)	B - Smėlinga banguota pakiluma (plynaukštė) E - Ežeruotas duburys G - Moreninis bei fliuvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas	B - Smėlinga banguota pakiluma (plynaukštė) E - Ežeruotas duburys G - Moreninis bei fliuvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas
4.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (3b)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) G - Moreninis bei fliuvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris S – Upės slėnis	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) G - Moreninis bei fliuvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris S – Upės slėnis
5.	Tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (4a)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis
6.	Tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (4c)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė)

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	Gamtinio kraštovaizdžio kompleksai*	
		I alternatyva	II alternatyva
		G - Moreninis bei fluvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis	G - Moreninis bei fluvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis
7.	Bioprodukcinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų kryptis (4d)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) G - Moreninis bei fluvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) G - Moreninis bei fluvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris
8.	Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų kryptis (5)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) G - Moreninis bei fluvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris S – Upės slėnis	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) G - Moreninis bei fluvioglacialinis gūbrys/kalvyngūbris S – Upės slėnis
9.	Urbanizacijos reglamentų kryptis (6)	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) E - Ežeruotas duburys K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis	B' - Molinga banguota pakiluma (plynaukštė) E - Ežeruotas duburys K - Smėlingas kalvynas/kopynas K' - Priemolingas moreninis kalvynas S – Upės slėnis

* ypatingai reikšmingi šalies kraštovaizdžio įvairovės palaikymui gamtinio kraštovaizdžio kompleksai išskirti ryškiau

Vadovaujanti NKTP Plungės rajono teritorija didesne ar mažesne dalimi patenka į visų Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų (A, B, C ir D) ribas ar su jais ribojasi. Rajono teritorijoje yra išskirta net 18 vizualinės struktūros tipų variantų ir tai rodo, kokia didelė kraštovaizdžių įvairovė telkiasi šiame krašte. Nacionaliniame kraštovaizdžio plane yra išskirti 27 ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealai ir vietovės, kuriose būtina taikyti griežčiausius vizualinės apsaugos reikalavimus. Iš jų Plungės rajono teritorijoje (didesne ar mažesne ploto dalimi) yra: *Salanto -Minijos santakos senslėniai* (2) ir *Platelių kalvotas ežerynas* (3) (žr. grafinės dalies brėžiniuose - „Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva; II alternatyva“).

Aplinkos ministerijos tinklalapyje¹⁶ skelbiamo vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų sąrašo (patvirtintas aplinkos ministro 2017-10-31 įsakymu Nr. D1-885, kaip Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 1 priedo priedėlis) duomenimis planuojamoje teritorijoje yra nustatyta 20 vertingiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų, tame tarpe 16 Žemaitijos nacionalinio parko ribose, 1 - Salantų regioniniame parke, 3 – likusioje rajono teritorijos dalyje (3.5.2 lentelė).

¹⁶ Taškai pateikiami žemėlapyje, kurio nuoroda: <https://vst-t.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=80388c28c00845d9a9792bb01cd936df>.

Iš visų Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių alternatyvose (I, II) numatomų sprendinių su galimu poveikiu kraštovaizdžio vizualiniam estetiniam potencialui yra susiję atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo pasiūlymai, numatant 2 potencialius arealus (analogiškai I ir II alternatyvose), kuriuose galimas vėjo ir hibridinių elektrinių plėtojimas (žr. grafines dalies brėžiniuose - „Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva; II alternatyva“ bei 2.2.2 pav.). Minėti arealai yra išskirti vadovaujantis sudarytu vėjo ir hibridinių elektrinių /parkų planavimo ribojimų sąvadu (žr. 2.2 teksto skyrių), kuriame yra numatyti būtini atsitraukimo atstumai nuo ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealų bei šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų.

Atlikus koncepcijos alternatyvų grafines dalies analizę nustatyta, kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) sprendiniuose numatomas 2-as vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealas ribojasi su ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealu *Platelių kalvotas ežerynas*, o 1-asis yra apie 2,5 km atstumu nuo ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealo *Salanto -Minijos santakos senslėniai*. Atstumas nuo vėjo ir hibridinių elektrinių plėtojimo arealų iki artimiausių šalies kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taškų siekia nuo 4,8 km ir daugiau. Sprendinių konkretizavimo stadijoje vėjo ir hibridinių elektrinių vystymo arealuose bus lokalizuojamos atskiros elektrinių išdėstymo zonos, todėl nurodyti atstumai yra tik orientaciniai.

Visais atvejais, vizualinis poveikis kraštovaizdžiui turėtų būti vertinamas tolimesniuose projektų vystymo etapuose, kai bus žinomos konkrečios planuojamos ūkinės veiklos vietos ir apimtys, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka.

4.1.5. Gamtinio karkaso teritorijos

Gamtinio pobūdžio saugomas ir kitas ekologiškai svarbias teritorijas, užtikrinančias kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, į krašto tvarkymą subalansuojančią bendrą sistemą jungia *gamtinis karkasas*, tačiau jis nėra saugoma teritorija. Tai bendra kraštovarkos ekologinio kompensavimo zonų sistema, jungianti visas gamtinio pobūdžio saugomas ir kitas ekologiškai svarbias bei pakankamai natūralias teritorijas, garantuojančias ekologinį kraštovaizdžio stabilumą

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje, laikantis tęstinumo principo, yra teikiama Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo sprendiniuose (2018 m.)¹⁷ nustatyta GK struktūra, kuri buvo išskirta įvertinus Plungės rajono padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, rajono teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę.

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje nustatytą GK teritorinę sudėtį formuoja *geoekologinės takoskyros (T)*, *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (S)* ir *migraciniai koridoriai (M)*, kurie, įvertinant jų svarbą, skirstomi į *nacionalinės (T1, S1, M1)*, *regioninės (T, S, M)* ir *vietinės (s, m)* svarbos.

- 1) *Geoekologinės takoskyros (T1; T) – teritorijų juostos, jungiančios ypatingą ekologinę svarbą bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenių intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos*

¹⁷ Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo sprendiniuose (2018 m.) yra integruota gamtinio karkaso teritorinė struktūra, nustatyta Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (2008 m.).

skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą.

Plungės rajono teritorijos šiaurės rytine dalimi nusidriekiantis Žemaičių aukštumų vandenskyrinis kalvynas (Platelių – Gegrėnų – Žemaičių Kalvarijos – Grumblių – Stanelių – Kantaučių plote) formuoja nacionalinės svarbos Vakarų Lietuvos geoekologinę takoskyrą. Pietinėje rajono dalyje regioninės reikšmės takoskyrą (Didžiųjų Mostaičių Stalgių plote) formuoja Endriejavo kalvagūbrio šiaurinė dalis. *Geoekologinės takoskyros užima apie 31,3% rajono teritorijos, arba 50,6% visų GK metafunkcinių dalių užimamo ploto.*

2) *Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.*

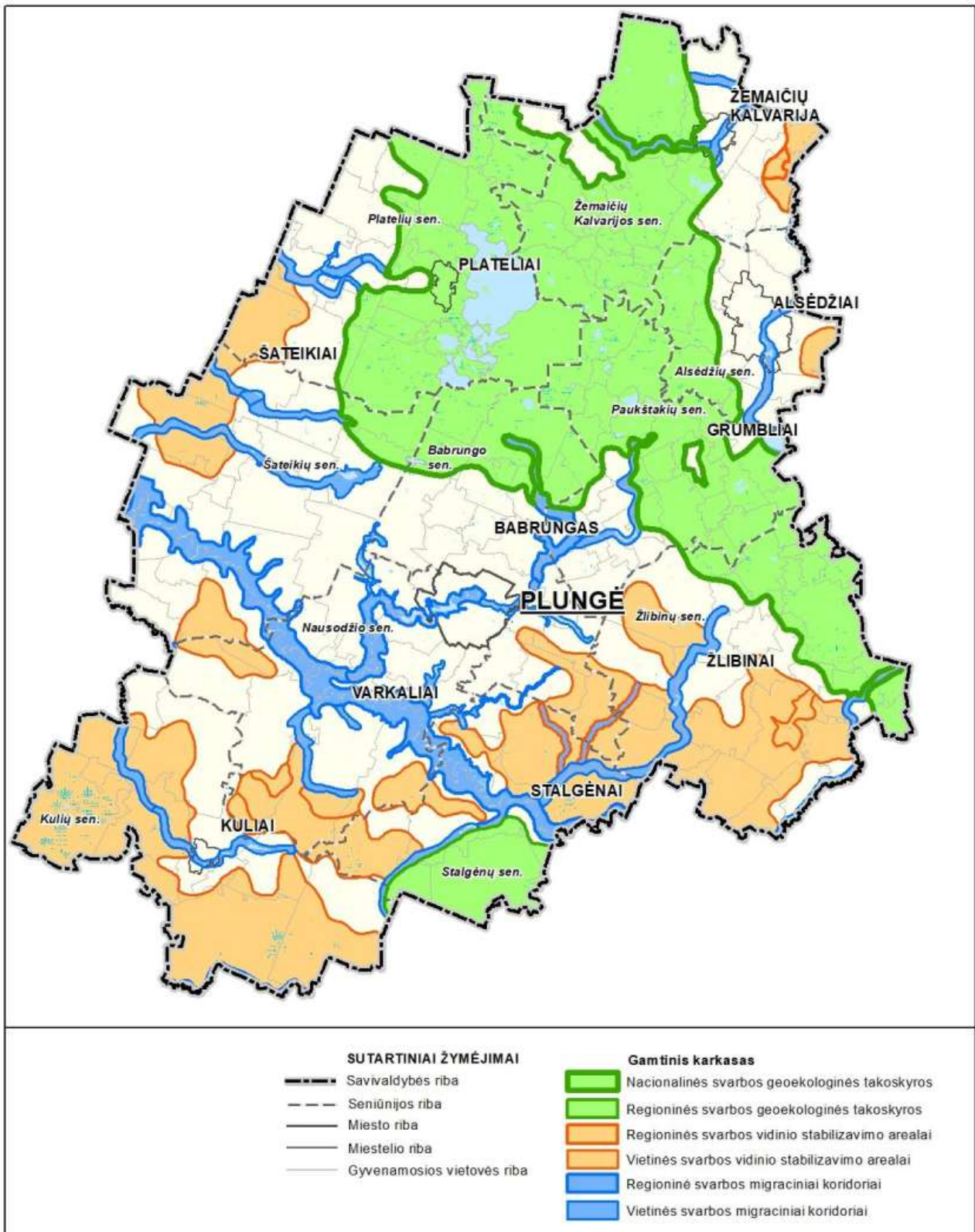
Plungės rajono savivaldybės teritorijoje išskirtų geosistemų vidinio stabilizavimo arealų tarpe vienas, esantis šiaurės rytiniame pakraštyje (Galvyčių – Bertulių plote) yra regioninės svarbos, o likusieji vietinės svarbos - rajono teritorijos pietinėje (Vieštovėnų, Užluknių, Stalgėnų, Milašaičių, Jėrubaičiu, Gaižupio, Keturakių miškų ir apymiškių plotuose), pietvakarinėje (Reiskių, Paalantės, Šiemulių miškų plotuose) ir šiaurės vakarinėje rajono dalyje (Reketkalnio, Šateikių, Bažnytkaalnio miškų plotuose). Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai užima apie 21,6% Plungės raj. teritorijos, arba 34,9% visų GK metafunkcinių dalių užimamo ploto.

3) *Migraciniai koridoriai - slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.*

Regioninės svarbos migracinių koridorių formuoja didžiausios Plungės rajone tekančios upės (Minijos) slėnis. Visi kiti migraciniai koridoriai (Babrungo, Sausdravo, Mišupės, Salanto, Sruojos, Alanto, Blendžiaivos, Ringupio ir kt.) yra vietinės svarbos. Migraciniai koridoriai užima apie 9% Plungės rajono teritorijos, arba 14,5% visų GK metafunkcinių dalių užimamo ploto.

Gamtinis karkasas Plungės rajono teritorijoje jungia įvairaus pobūdžio teritorijas: kompleksines saugomas teritorijas (Žemaitijos nacionalinis parkas, Salantų regioninis parkas), valstybinius ir savivaldybių draustinius, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiniu požiūriu itin svarbias agrarines teritorijas.

Gamtinio karkaso teritorinė sistemos lokalizacija teikiama grafinės dalies brėžiniuose „Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva, II alternatyva“, 4.1.4 pav.. Gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas ir funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų, todėl teikiamose alternatyvose gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija ir užimamas plotas yra analogiški.

4.1.4 pav. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrųjų sprendinių formavimas. Gamtinis karkasas

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje, siekiant užtikrinti tinkamą GK teritorijų planavimą, tvarkymą, naudojimą ir darnų vystymąsi, yra atlikti sekantys gamtinio karkaso teritorinės sistemos pataisymai ir patikslinimai (4.1.10 lentelė):

- gamtinio karkaso teritorinės sistemos papildymas trūkstantomis vietinės svarbos migracinių koridorių atkarpomis (Ringupio, Blendžiavos, Didžiosios Sruojos, Šilupio, Kapupio);
- gamtinio karkaso teritorinės sistemos papildymas vietinės svarbos geosistemų vidinio stabilizavimo arealu (Buožėnų);
- nacionalinės svarbos Vakarų Lietuvos geoekologinės takoskyros ribų koregavimas (išplėtimas) Žemaičių Kalvarijos apylinkėse;
- neženklus išorinių gamtinio karkaso teritorijų ribų patikslinimas, įtraukiant „Natura 2000“ teritorijas, įvertinant žemėnaudos ypatumus, teritorijų geoekologinį potencialą.

4.1.10 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos Plungės rajono savivaldybės teritorijoje pagal BP 2018 m. ir BP 2022 m.

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys	Plungės rajono savivaldybė (110548,71 ha / %)	
	BP 2018 m.	BP 2022 m.
<i>GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS</i>	33953,4 / 30,7	34654,6 / 31,3
<i>MIGRACINIAI KORIDORIAI</i>	8943,9 / 8,1	9909,5 / 9,0
<i>GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI *</i>	23881,1 / 21,6	23904,0 / 21,6
VISAS GAMTINIS KARKASAS:	66778,4 / 60,4	68468,1 / 61,9

Atlikus gamtinio karkaso teritorinės sistemos pataisymus ir patikslinimus gamtinio karkaso teritorijų plotas padidėjo 1689,7 ha.

Plungės rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių stadijoje išskiriamos GK teritorijos užima 61,9% teritorijos ploto. Struktūriškai gamtinio karkaso teritorijų tarpe vyraujančią dalį sudaro *geoekologinės takoskyros* (50,6%), santykinai mažiausias plotas tenka *migraciniams koridoriams* (4.1.10 lentelė).

Koncepcijos alternatyvų grafinės dalies skaitmeninė analizė (4.1.11 lentelė) parodė, kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) sprendiniuose gamtinio karkaso teritorijų pasiskirstymas kraštovaizdžio tvarkymo zonose yra beveik analogiškas (skirtumai labai neženklūs). Didžiausia gamtinio karkaso teritorijų ploto dalis patenka į: *konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų (2), tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų (4a) bei tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų (4c)* kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo kryptių zonas, kuriose yra „palankiausias“ sąlygos gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo palaikymui ir stiprinimui bei kitų šioms teritorijoms deleguojamų funkcijų įgyvendinimui.

4.1.11 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijų pasiskirstymas planuojamose kraštovaizdžio tvarkymo zonose (I, II alternatyva)

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	Gamtinio karkaso teritorijų plotas, ha / %	
		I alternatyva	II alternatyva
1.	Išimtinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis(1a)	1233,4 / 1,8	1233,4 / 1,8

Eil. Nr.	Kraštovaizdžio tvarkymo zona	Gamtinio karkaso teritorijų plotas, ha / %	
		I alternatyva	II alternatyva
2.	Konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų kryptis (2)	19363,5 / 28,3	19363,5 / 28,3
3.	Rekreacinio naudojimo ir dalinės konservacinės apsaugos reglamentų kryptis (3 a)	1966,6 / 2,9	1966,6 / 2,9
4.	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos reglamentų kryptis (3b)	2992,6 / 4,4	2992,6 / 4,4
5.	Tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos reglamentų kryptis (4a)	5603,5 / 8,2	5603,5 / 8,2
6.	Tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (4c)	23453,0 / 34,2	23456,5 / 34,3
7.	Bioproductinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentų kryptis (4d)	8163,0 / 11,9	8163,0 / 11,9
8.	Intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų kryptis (5)	4801,9 / 7,0	4806,2 / 7,0
9.	Urbanizacijos reglamentų kryptis (6)	890,6 / 1,3	882,8 / 1,2
	Viso:	68468,1 / 100	68468,1 / 100

Kiek sudėtingiau gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo nuostatas realizuoti gamtinio karkaso teritorijų ir urbanistinio vystymo teritorijų sankirtos zonose – planuojamos teritorijos atveju tai atitinkamai paliečia apie 1,3 -1,2% Plungės rajono teritorijoje lokalizuotą gamtinio karkaso teritorijų ploto. Urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose gamtinis karkasas, kaip miesto ar miestelio bendrosios erdvinės struktūros dalis, nustato svarbiausius teritorinius gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimo prioritetus, būtinus bendrajai ekologiškai pusiausvyrai palaikyti. Svarbiausia gamtinio karkaso paskirtis šiuo atveju yra reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą, saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius, saugoti ir įveisti želdynus bei želdinius. Savivaldybės lygmeniu bendrojo plano detalizacijos lygmenyje formuluojamos tik principinės gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys, kurios turi būti konkretizuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo (bendruosius ir detaliuosius miestų, miestelių ir kitų gyvenamųjų vietovių) dokumentus.

Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo patikimumo, teritorinio susietumo užtikrinimas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio apsaugos uždavinių. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais, bus vertinamas gamtinio karkaso teritorijų geoekologinis potencialas ir šio vertinimo pagrindu nustatomi gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo reglamentai. Gamtinio karkaso teritorijose numatoma: saugoti natūralų kraštovaizdžio pobūdį; palaikyti ir didinti gamtinę įvairovę; pagrindus būtinybę vykdyti rekultivacijos bei renatūralizacijos darbus, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose (I, II) numatomi gamtinio karkaso teritorinės sistemos vystymo sprendiniai ilgalaikėje perspektyvoje būtų palankūs gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo užtikrinimui, kaip to reikalauja veiklą gamtinio karkaso reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai.

4.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės

Vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 8 straipsnio 12 dalimi, Kultūros vertybių registro duomenys yra vieši ir skelbiami tinklapyje adresu <https://kvr.kpd.lt>. Remiantis šiuo informacijos šaltiniu (2022 m. liepos 15 d. duomenimis) Plungės rajono savivaldybės teritorijoje buvo 323 nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės. Tame tarpe: pagal kultūros vertybių sandarą išskiriami 23 kompleksai (su į juos įeinančiais 102 objektais), 194 pavienių objektai bei 4 vietovės. Pagal statusą 117 iš jų – valstybės saugomi, 147 – registriniai ir 62 saugomi kaip paminklai (4.2.1 lentelė).

4.2.1 lentelė. Plungės rajono savivaldybės teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės

Kultūros vertybė pagal sandarą	Skaičius	Dalis bendrame skaičiuje, proc.	Paminklai	Valstybės saugomi	Registriniai (taikoma pradinė teisinė apsauga)	Naikinamas statusas
Kompleksas	23	7,1	5	13	4	1
Į kompleksą įeinantys	102	31,6	36	53	17	-
Pavieniai objektai	194	60,1	21	50	123	-
Vietovė	4	1,2	-	1	3	-
Viso:	323	100	62	117	147	1

Informacija apie planuojamoje teritorijoje esančių nekilnojamojo kultūros vertybių statusą, reikšmingumo lygmenį, plotą, vertybės tipą pagal sandarą, vertingųjų savybių pobūdį, nustatytas apsaugos zonas ir vertingąsias savybes yra pateikta PRIEDE – 2, 3, 4 lentelės, lokalizacija grafinės dalies brėžiniuose. Kultūros paveldo objektų ir teritorijų sąrašas nėra baigtinis, kadangi Kultūros vertybių registro (KVR) duomenys yra nuolat pildomi, atnaujinant apskaitos dokumentaciją, todėl projekto rengimo eigoje tai bus įvertinta.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano bendrųjų sprendinių alternatyvos nustato nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorinius apsaugos prioritetus ir principus:

Apsaugos principai:

- nekilnojamojo kultūros paveldas turi būti išsaugotas ir perduotas ateities kartoms kaip krašto ir vietos bendruomenės kultūrinio tapatumo pagrindas, kraštovaizdžio vertės formantas, turi būti sudaromos sąlygos visuomenei jį pažinti ir juo naudotis;
- Bendrojo plano keitimo sprendiniuose nekilnojamojo kultūros paveldo integralumo nuostatos turi atitikti principus, išreikštus Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje (Žin., 2002, Nr. 110-4852) ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (T00087007), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789;
- kultūros paveldo vertybes supanti aplinka yra neatsiejama jų reikšmingumo dalis, kartu sudaranti kultūrinį kraštovaizdį.

Išlaikant sąsajas su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais ir siekiant nustatyti kultūros vertybių apsaugos prioritetus, savivaldybės teritorijoje išskirti ryškiausio dominuojančio kultūros paveldo arealai:

- *Nacionalinio reikšmingumo paveldo arealų zona*, kuri apima 921 ha teritoriją, t. y. 83,3 proc. savivaldybės teritorijos. Prioritetiniai tvarkymo tikslai, saugant kraštovaizdžio kultūrinį identitetą nacionalinio reikšmingumo paveldo arealų teritorijose, apima vertybių ir jas supančio

kraštovaizdžio autentiškumo išsaugojimą, susiklosčiusios istorinio ir gamtinio kraštovaizdžio dermės, erdvinės ir planinės struktūros palaikymą, kultūrinio kraštovaizdžio elementų vertės išryškinimą ir atskleidimą.

- *Valstybės istorijai reikšmingo paveldo arealai*, kurie apima urbanistinį ir etnokultūrinį, architektūrinį, dvarų, archeologinį, memorialinį ir povandeninį paveldą. Arealai lokalizuojasi 309 ha teritorijoje (28 proc. savivaldybės teritorijos) ties Plungės miestu ir šiaurinėje savivaldybės dalyje. Valstybės istorijai reikšmingo paveldo arealai patenka į Nacionalinio reikšmingumo paveldo arealą.
- *Dominuojančio archeologinio paveldo arealas* išskiriamas kaip ypač reikšminga teritorija istorinio ir gamtinio kraštovaizdžio ypatingos vizualinės raiškos išsaugojimui, kuri lokalizuojasi 460 ha teritorijoje (41,6 proc. savivaldybės teritorijos). Prioritetiniai tvarkymo tikslai dominuojančio archeologinio paveldo arealuose apima tvarkybą, atskleidžiant vertingųjų savybių autentiškumą; eksponavimą kraštovaizdyje; atvirų erdvių formavimą, išryškinant archeologinio paveldo vertes; ekspozicinių ir rekreacinių priemonių vystymą.

Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo kryptys

Tvarkybos ir naudojimo kryptys:

- kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais;
- kultūros paveldo objektams, esantiems Žemaitijos nacionalinio parko teritorijoje, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato šio parko apsaugos reglamentas, planavimo schema, teritorijos ir zonų ribų bei tvarkymo specialieji planai ir šių objektų apsaugos reglamentai bei kitais aktais nustatyti paveldosauginiai reikalavimai;
- archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis);
- archeologinio paveldo sankaupos arealas tvarkomas išryškinant archeologinio paveldo sąveiką su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka;
- visos neveikiančios kapinės yra tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisyklės (Žin., 2006, Nr. 22-695). Jų teritorijoms nustatoma konservacinė žemės naudojimo paskirtis;
- į kultūros vertybių registrą įrašytos laidojimo vietos naudojamos viešam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai;
- rengiami nekilnojamojo kultūros vertybių projektai ir kultūros paveldo specialieji planai;
- krašto pažinimo tikslais į turizmo maršrutus įtraukti 18 nekilnojamo kultūros paveldo vertybės, pasižyminčios didžiausiu kultūriniu potencialu.
- I-oje ir II-oje alternatyvose išskirtos nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės, pasižyminčios didžiausiu kultūriniu potencialu: 11 kompleksų, 3 pavieniai objektai ir 4 vietovės.

4.2.2 lentelė. Plungės rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės, pasižyminčios didžiausiu kultūriniu potencialu

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas
<i>Kompleksai</i>				
1.	1555	Šateikių dvaro sodyba	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Valstybės saugomas

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas
2.	28059	Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g. 32	Valstybės saugomas
3.	1558	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Paminklas
4.	1532	Alsėdžių Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl., Pušyno g. 1	Paminklas
5.	24492	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., J. Tumo-Vaižganto g. 2	Valstybės saugomas
6.	24011	Varkalių piliakalnis su gyvenvieta	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Paminklas
7.	1548	Platelių Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 15	Valstybės saugomas
8.	23967	Gandingos piliakalnis su papilium ir gyvenvieta	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Paminklas
9.	1545	Beržoro Šv. Stanislovo bažnyčios pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	Valstybės saugomas
10.	988	Plungės dvaro sodyba	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g.	Paminklas
11.	23973	Šarnelės piliakalnis su gyvenvieta	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Paminklas
Pavieniai objektai				
12.	5501	Žemaičių Kalvarijos kapinynas, vad. Žvizdro kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Valstybės saugomas
13.	5483	Platelių piliavietė, vad. Pilies sala	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl.	Paminklas
14.	6670	Žemaičių Kalvarijos piliakalnis, vad. Šv. Jono kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Valstybės saugomas
Vietovės				
15.	17070	Alsėdžių miestelio istorinė dalis	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Registrinis
16.	17119	Žemaičių Kalvarija	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Registrinis
17.	21323	Visvainių etnoarchitektūrinis kaimas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k., Lankų g.	Registrinis
18.	21324	Beržoro etnoarchitektūrinis kaimas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	Valstybės saugomas

I-oje ir II-oje alternatyvose numatomos analogiškos kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo kryptys, kurios užtikrina kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio apsaugą ir tvarkymą bei nykimo prevenciją. Alternatyvos yra palankios kultūros paveldo apsaugai, prioritetą teikiama kultūros vertybių naudojimui viešai paskirčiai, kultūros, rekreacijos ir turizmo reikmėms, savivaldybės teritorijos savitumo raiškos, kultūros paveldo ir istorinio kraštovaizdžio integralumo užtikrinimui.

5. SU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS, YPAČ ATKREIPIANT DĖMESĮ Į PROBLEMAS SUSIJUSIAS SU APLINKOS APSAUGAI SVARBIOMIS TERITORIJOMIS

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos pagrindu yra parengti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrieji sprendiniai, siūlomos dvi koncepcijos alternatyvos (I, II). Įgyvendinant planavimo darbų programoje numatytus tikslus bei uždavinius, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje yra nustatomos erdvinės ir funkcinės struktūros, inžinerinės, susisiekimo infrastruktūros, nekilnojamojo kultūros paveldo, ekologinio stabilizavimo – gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir vystymo bei kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijos ir kryptys, teikiami rekreacijos ir turizmo, tame tarpe Platelių kurortinės teritorijos ribų nustatymo pasiūlymai.

Racionalaus gamtinių išteklių naudojimo ir apsaugos, gamtinio kraštovaizdžio stabilumo, savitumo bei bioįvairovės išsaugojimo, aplinkos sveikumo (kokybės) užtikrinimo siektinumas tiesiogiai įtakoja bendrojo plano koncepcijos formavimą, teritorijos funkcinių prioritetų, naudojimo ir apsaugos reglamentų nustatymą, o tuo pačiu sudaro sąlygas išvengti ar bent jau sumažinti su bendrojo plano koncepcijos realizavimu susijusių aplinkosauginių problemų.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių rengimo stadijoje laikomasi Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemos kūrimo metodinį pamatą formuoja šios žemiau išvardintos principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos: 1) intensyviai antropogeniškai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose, antropogeninės įtakos arealuose bei urbanistinės integracijos jungtyse; 2) vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis; 3) vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose; 4) vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių (koncepcijos) rengimo stadijoje kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos yra išskiriamos remiantis esamos būklės analizės duomenimis, įvertinant svarbiausių funkcinių prioritetų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį, kraštovaizdžio morfologinę struktūrą, kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą, gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, registrinių kultūros paveldo vertybių lokalizaciją, patvirtintus kompleksinius (bendruosius) ir saugomų teritorijų tvarkymo planus, miškų ūkių grupių nustatymo planus. Remiantis aukščiau minėtomis nuostatomis išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypties zonos sudaro sąlygas visaverčiam kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo užtikrinimui.

Reikia pažymėti, kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrieji sprendiniai yra parengti vadovaujantis tęstinumo principu, t.y. prisilaikant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (2008 m.) ir Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo (2018 m.) sprendiniuose nustatyto rajono teritorijos vystymo modelio.

Teikiamų Plungės rajono savivaldybės teritorijos vystymo alternatyvų skirtingumą lemia urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinių zonų teritorinis išdėstymas ir apimtys bei Platielių kurortinės teritorijos ribų nustatymo pasiūlymai, o ekologinio stabilizavimo teritorijų bei kraštovaizdžio tvarkymo strategijų ir reglamentavimo krypčių zonų (išskyrus urbanizacijos reglamentų) lokalizacija, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos kryptys, principai ir prioritetai nesikeičia (plačiau apie koncepcijos alternatyvas žr. 2.2 teksto skyriuje). Detaliau - kuria linkme ir kurie bendrojo plano sprendiniai gali veikti aplinką ir jos komponentus vertinama ataskaitos 7 teksto skyriuje.

Plano įgyvendinimo poveikis teritorijos aplinkos kokybės normoms ir visuomenės sveikatingumui.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendiniai gali tiesiogiai arba netiesiogiai turėti reikšmės planuojamos teritorijos aplinkos būklės charakteristikoms ar jų tendencijoms, todėl jau šioje (bendrųjų sprendinių formavimo) stadijoje atkreipiamas dėmesys į tai, kaip išvengti nepageidaujamų pasekmių aplinkos kokybės normoms ir visuomenės sveikatingumui.

Sprendiniuose bus reglamentuota, kad verslo, inžinerinės infrastruktūros (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos) teritorijų funkcinėse zonose numatoma veikla neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms gyvenamosioms, visuomeninėms, rekreacinėms, bendro naudojimo, atskirųjų želdynų teritorijoms. Galimai taršios veiklos objektų teritorijų plėtra koncepcijoje nėra numatoma.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas įgyvendinamas ne tiesiogiai, o per žemesnio lygmens planus – rajono dalių, miestų, miestelių ir kitų gyvenamųjų teritorijų bendruosius, detaliuosius ar specialiuosius planus stambesniame mastelyje bei konkrečių objektų techninius projektus.

Bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje *teritorijos tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai* nedetalizuojami. Jie bus nustatomi sprendinių konkretizavimo stadijoje, nustatant teritorijų naudojimo būdų turinio, teritorijų struktūros, užstatymo rodiklių, teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimų bei kitus specialius reikalavimus. Vykdamas pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtrą, LR teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) procedūros. Jų metu identifikuojami konkrečių objektų/veiklų sukelti poveikiai aplinkai bei visuomenės sveikatai ir saugumui, numatomos konkrečios priemonės galimiems poveikiams išvengti, sumažinti ar kompensuoti.

Įgyvendinant koncepcijos sprendinius bei vystant plėtos teritorijas šalia esamų intensyvaus eismo kelių ir gatvių būtina atsižvelgti į transporto poveikį visuomenės sveikatai. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ arba techniniuose projektuose, esant būtinybei įvertinti keliamo triukšmo ir oro taršos lygį. Teritorijose, kuriose viršijamos didžiausios leistinos akustinio triukšmo ir oro taršos ribos, reglamentuojamos higienos normomis (HN 33:2011; HN 35:2007), neplanuoti užstatymo arba pagal atliktus skaičiavimus taikyti neigiamo poveikio mažinimo priemonės (akustines sienutes, želdynų juostas ir pan.).

Rengiant specialiuosius arba detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai aplink esamus ar planuojamus stacionarius taršos šaltinius (gamybinius ir komunalinius objektus), vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skyriaus reikalavimais, turi būti nustatomos ar tikslinamos sanitarinės apsaugos zonos.

Abiejų alternatyvų (I, II) atveju laikomasi nuostatos, kad pramonės ir sandėliavimo zonose vystoma veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio aplinkai ir gyventojams. Įmonių, įsikursiančių šiose zonose sanitarinės apsaugos zonos neturėtų peržengti teritorijos sklypo ribų.

Planinga inžinerinės infrastruktūros plėtra užtikrins reikiamos komunalinės infrastruktūros išvystymą, suteikiant gyventojams galimybes naudotis kokybiškais komunaliniais (vandentiekio, vandenvalos) paslaugomis, kas palankiai veiks gyventojų sveikatingumą.

Plano sprendiniai dėl savo pobūdžio ir masto nesukels pokyčių žmonių sveikatai. Planuojami sprendiniai pagerins gyventojų gyvenimo kokybę. Planinga vandentiekio ir nuotekų sistemų plėtra užtikrins reikiamos komunalinės infrastruktūros išvystymą, suteikiant gyventojams galimybes naudotis kokybiškais komunaliniais (vandentiekio, vandenvalos) paslaugomis, kas palankiai veiks gyventojų sveikatingumą.

Plano įgyvendinimo poveikis aplinkos apsaugai svarbioms teritorijoms

Planuojamoje Plungės rajono savivaldybės teritorijoje aplinkos apsaugai svarbias teritorijas atstovauja: *konservacinės apsaugos prioriteto, „Natura 2000“, gamtinio karkaso teritorijos, EB svarbos natūralios buveinės, miškai ir kertinės miško buveinės, saugomų rūšių augavietės ir radavietės, pelkės ir šaltiniai bei natūralios pievos ir ganyklos, gamtinio kraštovaizdžio kompleksų ir vizualinio estetinio potencialo išsaugojimui svarbios teritorijos, nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės.*

Aplinkos apsaugai ypač svarbios, tačiau ir labai jautrios ūkinės veiklos poveikiui konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos (draustiniai, valstybiniai parkai), „Natura 2000“ teritorijos Plungės rajone užima apie 25% ploto. Įvertinant svarbą ir jautrumą Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje visi sprendiniai numatomi įvertinant ir laikantis saugomų ir „Natura 2000“ teritorijų ribų bei zonų ir tvarkymo planų, o jų nesant veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Šiose teritorijose nenumatomos veiklos, kurios keltų tiesioginę grėsmę saugomoms vertybėms. Saugomose teritorijose žemės naudojimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, kitais įstatymais bei teisės aktais.

Rengiamo Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo atveju tikėtinas netiesioginis poveikis saugomoms teritorijoms, susijęs su numatoma plėtra sprendiniais (užstatomų teritorijų, susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros, tame tarpe vėjo ir hibridinių elektrinių zonų vystymu) saugomų ir „Natura 2000“ teritorijų gretimybėje. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo alternatyvose (I, II) laikomasi nuostatos, kad saugomų ir „Natura 2000“ teritorijų gretimybėje numatomi sprendiniai neturi daryti neigiamo poveikio šioms teritorijoms. Visais atvejais, žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose sprendiniai turi būti tikslinami, numatomos priemonės poveikiui sumažinti ar jo išvengti.

Atlikus aplinkos apsaugai svarbių teritorijų - *EB svarbos natūralių buveinių, miškų ir kertinių miško buveinių, saugomų rūšių augaviečių ir radaviečių, pelkių ir šaltynų, natūralių pievų ir ganyklų, gamtinio kraštovaizdžio kompleksų ir vizualinio estetinio potencialo išsaugojimui svarbių teritorijų, gamtinio karkaso teritorijų* padėties analizę kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo kryptį zonų atžvilgiu

nustatyta (plačiau žr. 4 teksto skyriuje), kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijos sprendiniai planuojamoje teritorijoje esančioms kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbioms teritorijoms poveikio neturės, nesudarys prielaidų sumenkinti ar kitaip pažeisti jų vertę. Galimo poveikio atvejai yra susiję su rengiamo bendrojo plano detalizacijos lygmeniu ir rengimo stadija, kuomet yra nustatomos tik principinės atskirų sektorių (inžinerinės infrastruktūros, susisiekimo sistemos, urbanistinės plėtros ir kt.) vystymo kryptys, o konkrečios veiklos ir jų mastai nėra konkretizuojami.

Nepageidajamų pasekmių aplinkos apsaugai svarbioms, tačiau griežtos apsaugos statuso neturinčioms teritorijoms (saugomų rūšių augavietėms ir radavietėms, natūralioms pievoms ir ganykloms, EB svarbos natūralioms buveinėms) galima būtų išvengti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje, atitinkamai reglamentuojant probleminius atvejus arba deleguojant jų sprendimą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams, kuomet tampa aiškios planuojamos veiklos ir jų mastai. SPAV ataskaitoje nustatomos rekomendacijos poveikio aplinkos apsaugai svarbioms teritorijoms išvengimui ir/ar sumažinimui pateikiamos 8 teksto skyriuje.

Plungės rajono savivaldybėje yra daug kultūros vertybių, kurios, vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, priskiriamos saugomų teritorijų sistemai. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas nustato, kad valstybės ir savivaldybių saugomų gamtos ir kultūros paveldo objektų sklypai priskiriami konservacinės paskirties žemei. Juose draudžiama ūkinė veikla, nesusijusi su šių objektų ir jų užimtų teritorijų specialia priežiūra, tvarkymu ir apsauga. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje, atsižvelgiant ir įvertinant kultūros vertybių apsaugos interesus, numatoma išsaugoti objektus ir jų teritorijas, kad vertės, dėl kurių šie objektai įtraukti į kultūros vertybių registrą būtų palaikomos autentiškos, tinkamai atskleidžiamos visuomenei.

Įvertinant aukščiau pateiktus argumentus galima teigti, kad Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendiniai (I-oji ir II-oji alternatyva) nėra susiję su poveikiu aplinkos apsaugai svarbioms teritorijoms, nepažeidžia saugomų gamtos bei kultūros paveldo vertybių išsaugojimo interesų ir negeneruoja aplinkosauginių problemų.

6. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU PLANU

Pagrindiniai Europos Sąjungos tikslai aplinkosaugos srityje yra išsaugoti, saugoti ir gerinti aplinkos apsaugos kokybę, saugoti žmonių sveikatą, apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius. Minėti Europos Sąjungos tikslai atsispindi ir Lietuvos Respublikos aplinkosaugos politikoje. Rengiamoje savivaldybės lygmens *Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo* koncepcijoje nustatytų sprendinių tikslai glaudžiai siejasi su aukštesnio lygmens (regioninio, nacionalinio Europos bendrijos bei tarptautinio) aplinkosaugos tikslais ir jiems neprieštaruoja. Žemiau pateikiami tarptautiniu, Europos Bendrijos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti pagrindiniai aplinkos apsaugos tikslai, į kuriuos privalu atsižvelgti rengiant *Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą*.

6.1. lentelė. Tarptautiniu, Europos Bendrijos ir nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai

Dokumento pavadinimas	Tikslai
ES darnaus vystymosi strategija	Mažinti oro taršą, siekti tvaraus vartojimo ir gamybos, skatinti netaršių technologijų kūrimą ir diegimą.
Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencija	Skatinti tvarią plėtrą bei laikytis įsipareigojimo riboti ir mažinti išmetamus teršalus
LR ratifikuota ES Tarybos direktyva dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos ir floros apsaugos (92/43EEB, 1992 05 21)	Skatinti biologinės įvairovės palaikymą, atsižvelgiant į ekonominius, socialinius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus.
LR ratifikuota Europos kraštovaizdžio konvencija	Skatinti kraštovaizdžio apsaugą, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais (3 str.): <ul style="list-style-type: none"> • Įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmones supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindimą (5a str.); • integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui (5d str); • nustatytus kraštovaizdžius įvertinti atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą jiems priskiriamą ypatingą vertę (6cb str.)
LR ratifikuota Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencija	Priimti generalinę politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas (5a str.): <ul style="list-style-type: none"> • Vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui (5c str.); • imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globaliai, išsaugojimui, prezentavimui ir reabilitavimui (5d str.).

Dokumento pavadinimas	Tiksmai
Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1526	<p>LR kraštovaizdžio politikos kryptių tikslas – sudaryti sąlygas išsaugoti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealus, užtikrinti tinkamą jų tvarkymą, naudojimą, planavimo ir darnią plėtrą.</p> <p><i>Pagrindinės Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptys yra šios:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • užtikrinti Lietuvos kraštovaizdžio formavimo socialines, ekonomines ir ekologines funkcijas; • užtikrinti kraštovaizdžio apsaugą, naudojimą, tvarkymą, planavimą ir krašto saviraiškos bruožus; • palaikyti ir didinti turimą šalies biologinę įvairovę, kraštovaizdžio teritorinę erdvinę struktūrą ir jo potencialą; • optimizuoti kultūrinio kraštovaizdžio kryptingą formavimą; • suderinti kraštovaizdžio architektūrinę erdvinę kompoziciją. <p><i>Svarbiausi Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių uždaviniai yra:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • įgyvendinant šalies teritorijos bendrojo plano sprendinius; • saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius; • užtikrinti kraštovaizdžio ekologinį stabilumą; • užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą ir optimalų kraštovaizdžio tvarkymą; • numatyti priemones istoriškai susiklosčiusioms kultūrinio kraštovaizdžio erdvinėms struktūroms išsaugoti; • optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos, technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą; • įgyvendinti Europos kraštovaizdžio konvencijos nuostatas.
Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160	<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinių ūkio šakų (transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo) poveikio aplinkai mažinimas; • Efektyvesnis gamtos išteklių naudojimas ir atliekų tvarkymas; • Pasaulio klimato kaitos ir jos padarinių švelninimas; • Geresnė biologinės įvairovės apsauga; • Geresnė kraštovaizdžio apsauga ir racionalus tvarkymas.
Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta LR Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187	<ul style="list-style-type: none"> • Įgyvendinti tvariosios plėtros principą; • sudaryti prielaidas racionaliam gamtos išteklių naudojimui, apsaugai ir atkūrimui; • atsižvelgiant į Europos Sąjungos normas ir standartus, užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę; • išsaugoti gamtos paveldo vertybes, kraštovaizdžio savitumą ir biologinę įvairovę; • didinti šalies miškingumą ir miškų aplinkosaugos vertę; • mažinti vandenų taršą buitinėmis ir gamybinėmis nuotekomis; • gerinti geriamojo vandens kokybę; • skatinti energijos naudojimo veiksmingumą bei atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą; • mažinti taršą didelių (energetikos) įrenginių; • mažinti poveikį klimato kaitai, ozono sluoksniui, rūgštėjimo eutrofikacijos procesui; • sukurti racionalią atliekų tvarkymo sistemą; • kuo daugiau ir racionaliau panaudoti atliekų medžiaginius ir energetikos išteklius.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626	<ul style="list-style-type: none"> • darnus gamtos išteklių naudojimas ir atliekų tvarkymas; • aplinkos kokybės gerinimas; • ekosistemų stabilumo išsaugojimas;

Dokumento pavadinimas	Tikslai
	<ul style="list-style-type: none"> • klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos keliamų aplinkos pokyčių.
LR saugomų teritorijų įstatymas, patvirtintas LR Seimo 1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301 (Nr. I-301	<ul style="list-style-type: none"> • Išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes) (3 str.).
Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, patvirtintas LR Seimo 1995 m. gruodžio 12 d. Nr. I-1120	<ul style="list-style-type: none"> • Nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų valstybei svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas (3.1.2 str.); • Sudaryti sąlygas racionaliam šalies gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui (3.1.3 str.); • Numatyti šalies gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą (3.1.4); • Kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertę gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse (3.1.5).
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, patvirtintas LR Seimo 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241	<ul style="list-style-type: none"> • nustatyti Lietuvos Respublikos teritorijoje ne miškų ūkio paskirties žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, siekiant užtikrinti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio stabilumą, gyventojų teisę į jų gyvenimo kokybę gerinančias aplinkos sąlygas.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo. koncepcija susijusi su aukščiau išvardintais dokumentais ir jiems neprieštaruoja. Svarbiausias tikslas, kurio siekiama rengiant šį planą – teritorijos darnioji plėtra. Ji įgyvendinama per urbanistinio ir gamtinio karkasų subalansavimą, optimalaus hierarchizuoto gyvenamųjų vietovių tinklo vystymą, gamtinio karkaso teritorijų tausojančią naudojimą.

7. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI

Siekiant tinkamai įvertinti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) galimas reikšmingas pasekmes analizuojamos teritorijos raidai, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėjami įvairūs aplinkos komponentai ir galimos reikšmingos tiesioginės, netiesioginės, kaupiamosios, sąveikaujančios (sinergetinės), trumpalaikės, vidutinės trukmės, ilgalaikės, nuolatinės, laikinos, teigiamos ir neigiamos pasekmės:

- **saugomoms teritorijoms** (įskaitant Natura 2000 teritorijas) bei gamtos paveldo objektams;
- **biologinei įvairovei** (EB svarbos natūralioms buveinėms, saugomų rūšių augavietėms ir radavietėms, natūralioms pievoms ir ganykloms, pelkėms ir šaltinynams);
- **kraštovaizdžiui** (gamtiniam karkasui, gamtinio kraštovaizdžio kompleksams, vizualiniam estetiniam potencialui);
- **kultūros paveldui** (Kultūros vertybių registre registruotoms nekilnojamoms kultūros paveldo vertybėms (jų teritorijoms ir apsaugos zonoms));
- **visuomenei ir jos sveikatai;**
- **neatsinaujinantiems ir atsinaujinantiems gamtos ištekliams** (vandeniui, orui, klimatui, dirvožemiui);
- **materialiajam turtui;**
- **ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai.**

Poveikis kitiems aplinkos komponentams yra nepastebimas arba gali būti nustatomas detalesnėse planavimo stadijose.

Vertinamos parengtos bendrųjų sprendinių alternatyvos: **I alternatyva; II alternatyva** (informacija apie alternatyvas pateikiama 2.2 teksto skyriuje). Alternatyvos vertinamos parengtos „Galimų reikšmingų pasekmių aplinkai vertinimo“ 7.1 lentelės pagalba. Vertinimo skalė:

- tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės (**žymima +**);
- tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės (**žymima -**);
- tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės (**žymima +/-**)
- nenumatoma reikšmingų pasekmių (**žymima 0**)

Vertinimo argumentavimas pateikiamas „Galimų reikšmingų pasekmių aplinkai vertinimo“ 7.1 lentelėje. Vertinimo lentelėje stulpelyje „Reikšmingo poveikio charakteris“, įvertinus plano lygmenį ir detalizacijos mastelį yra apibendrinamas, nes atitinkami *pasekmių pobūdžiai* (Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 2 priedas, 8 p.) neturi aiškių ar reikšmingų skiriamųjų požymių t. y. trumpalaikės pasekmės prilyginamos laikinoms pasekmėms, ilgalaikės pasekmės prilyginamos vidutinės trukmės ir nuolatinėms, kaupiamosioms ir sąveikaujančioms pasekmėms.

7.1.lentelė. Galimų reikšmingų pasekmių aplinkai vertinimas

Konceptijos sprendiniai	Alternatyva	Reikšmingo poveikio charakteris	SPAV vertinimo komponentai									Sprendinių vertinimo komentaras		
			Saugomos teritorijos	Bioįvairovė ir ekotinklas	Gamtinis karkasas ir kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Visuomenės sveikatingumas	Vanduo (paviršinis, požeminis)	Dirvožemis	Oras, klimatas	Materialusis turtas			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Planuojamos teritorijos erdvinės ir funkcinės struktūros vystymo krypčių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	Funkcinių ryšių vystymo kryptys I-oje ir II-oje alternatyvoje analogiškos. Urbanistinių karkasą I-oje ir I-oje alternatyvose analogiškai formuoja tolygiai savivaldybės teritorijoje pasklidę 8 urbanistiniai centrai: Plungė, Alsėdžiai, Kuliai, Plateliai, Žemaičių Kalvarija, Grumbliai, Žlibinai ir Stalgėnai. I-oje ir II-oje alternatyvose optimizuojamas neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų bei urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinių zonų teritorinis išdėstymas. I-oje alternatyvoje urbanistinių karkasą formuoja 5 intensyvos ir 14 ekstensyvos kompaktiškos urbanizacijos zonos, kurios užima 4863,16 ha plotą. Numatomas modelis orientuotas į mažiau kompaktišką urbanizuojamų teritorijų plėtrą.	
		ilgalaikis (nuolatinis)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-		
	2	trumpalaikis (laikinas)	0	+/-	+/-	0	0	0	0	+/-	0	+/-		II-oje alternatyvoje urbanistinių karkasą formuoja 5 intensyvos ir 11 ekstensyvos kompaktiškos urbanizacijos zonos, kurios užima 4527,53 ha plotą. Esminį Bendrųjų sprendinių II alternatyvos skirtumą sudaro funkcinės ir erdvinės struktūros optimizavimas, ekstensyvos kompaktiškos urbanizacijos zonų skaičiaus ir ploto sumažinimas. Mažesnis kompaktiškos urbanizacijos zonų plotas ir jų optimalesnė lokalizacija II-oje alternatyvoje sudaro geresnes sąlygas driekos procesų suvaldymui, yra palankesnė inžinerinės infrastruktūros vystymui laikantis ekonomiško ir tęstinumo principų. Galimų reikšmingų pasekmių aplinkai vertinimo aspektu II-oji alternatyva vertinama kaip palankesnė, nes yra susijusi su nuoseklesnio, optimaliesnio, labiau suvaldyto urbanistinio modelio formavimu, kuris padės išvengti chaotiško kraštovaizdžio urbanizavimo, mažiau paveiks gamtinę aplinką.
		ilgalaikis (nuolatinis)	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių rengimo stadijoje laikomasi Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemos kūrimo metodinių pamatą formuoja šios žemiau išvardintos principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos: 1) intensyviai antropogeniškai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose, antropogeninės įtakos arealuose bei urbanistinės integracijos jungtyse; 2) vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis; 3) vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose; 4) vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais.
		ilgalaikis (nuolatinis)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-
	2	trumpalaikis (laikinas)	0	+/-	+/-	0	0	0	0	+/-	0	+/-
ilgalaikis (nuolatinis)		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas	1	trumpalaikis (laikinas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<p><i>Gamtinis karkasas</i>, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas ir funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų, todėl teikiamose alternatyvose <i>gamtinio karkaso</i> teritorijų lokalizacija nesikeičia. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais, bus vertinamas gamtinio karkaso teritorijų geoekologinis potencialas ir šio vertinimo pagrindu nustatomi gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo reglamentai.</p> <p>Su gamtinio karkaso teritorijų apsauga ir vystymu susijusių sprendinių įgyvendinimas užtikrins rajono gamtinės aplinkos stabilumą ir ekologinį pilnavertiškumą ilgalaikėje perspektyvoje, padės išsaugoti paviršinių ir požeminių vandenų kokybę, dirvožemio ir miškų išteklius, vertingas ekosistemas, gamtinės aplinkos bendrąją estetinę kokybę ir rekreacinį patrauklumą.</p> <p>Ekologinio stabilizavimo – gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija yra vienas iš faktorių, apsprendžiančių kraštovaizdžio vystymo strategijų nustatymą (žr. aukščiau).</p>	
		ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	0	+	+	+	+	+		
	2	trumpalaikis (laikinas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		ilgalaikis (nuolatinis)	+	+	+	0	+	+	+	+	+		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymo ir naudojimo krypčių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<p><u>Bendrujų sprendinių alternatyvose Plungės rajono savivaldybės teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritoriniai apsaugos prioritetai ir principai yra analogiški.</u> Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvos (I, II) suformuotos taip, kad jose teikiami sprendiniai neprieštarautų (atitiktų) nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritoriniams apsaugos prioritetams ir principams.</p> <p>Nepriklausomai nuo pasirinktos alternatyvos prioritetas turi būti teikiamas kultūros paveldo objektų naudojimui viešajai paskirčiai, visuomenės kultūros, rekreacijos ir turizmo reikmėms, rajono savitumo raiškos stiprinimui, kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integralumui.</p> <p>Kultūros paveldo objektų teritorijos tvarkomos pagal kultūros paveldo objektų tvarkymo reglamentus ir projektus. Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliesiais planais bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta). Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.</p>	
		ilgalaikis (nuolatinis)	0	0	+	+	0	0	0	0	0		+
	2	trumpalaikis (laikinas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
		ilgalaikis (nuolatinis)	0	0	+	+	0	0	0	0	0		+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Socialinės ir ekonominės aplinkos vystymo kryptių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	Bendrųjų sprendinių alternatyvose Plungės rajono savivaldybės <u>socialinės aplinkos vystymo kryptys yra analogiškos</u> . Socialinės, švietimo, sveikatos ir paslaugų infrastruktūros racionali plėtra numatoma įvertinant demografinės raidos prognozę (kaip labiausiai tikėtinas pasirinktinis realistinis scenarijus (31,2 tūkst. gyventojų 2052 m.).	
		ilgalaikis (nuolatinis)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	Ekonominės aplinkos vystymo atveju I-os alternatyvos įgyvendinimas laikytinas mažiau tikslingu dėl pernelyg didelio teritorijų, kuriose galimas steigimasis ir verslo plėtra išsibarstymo bei ploto, t. y. dekoncentracijos, kurios tikslingumas kvestionuotinas. Tai mažina ekonominės veiklos rezultatų prognozuojamumą, atitinkamai ir investavimo tikslingumą.
	2	trumpalaikis (laikinas)	0	+/-	+/-	0	0	0	0	+/-	0	+/-	Ekonominės aplinkos vystymo atveju II-os alternatyvos įgyvendinimas laikytinas tikslingu, kadangi ši alternatyva numato galimybę koncentruotai vystyti ekonomikos ir verslo plėtrai reikalingas teritorijas, kurios yra tikslingai numatytos ir formuoja prielaidas ekonominiam apibrėžtumui bei didesnei atskirų plėtros iniciatyvų (pvz., turizmo ir rekreacijos plėtojimui Plateliuose) geografinėi aprėpčiai. Taip pat esant tokiam apibrėžtumui, tikėtina netiesioginė nauda Savivaldybei, sąlygojama konkurencijos dėl steigimosi augimo, kuri dėsningai reiškia viešųjų finansų padėties gerėjimą.
		ilgalaikis (nuolatinis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	Sprendiniuose bus reglamentuota, kad ekonominės aplinkos vystymas neturi daryti neigiamo poveikio greta esančioms ir numatomoms gyvenamosioms, visuomeninėms, rekreacinėms, bendro naudojimo, atskirųjų želdynų teritorijoms. Galimai taršios veiklos objektų teritorijų plėtra koncepcijoje nėra numatoma. Rengiant specialiuosius arba detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus, siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai aplink esamus ar planuojamus stacionarius taršos šaltinius (gamybinius ir komunalinius objektus), vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skyriaus reikalavimais, turi būti nustatomos ar tikslinamos sanitarinės apsaugos zonos. Abiejų alternatyvų (I, II) atveju laikomasi nuostatos, kad pramonės ir sandėliavimo zonos vystoma veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio aplinkai ir gyventojams. Įmonių, įsikursiančių šiose zonos sanitarinės apsaugos zonos neturėtų peržengti teritorijos sklypo ribų. Vykdant pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtrą, LR teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti atliekamos poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) procedūros. Jų metu identifikuojami konkrečių objektų/veiklų sukelti poveikiai aplinkai bei visuomenės sveikatai ir saugumui, numatomos konkrečios priemonės galimiems poveikiams išvengti, sumažinti ar kompensuoti.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Susisiekimo sistemos vystymo kryptių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	-	-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+/-	Bendrųjų sprendinių alternatyvose Plungės rajono savivaldybės <u>susisiekimo sistemos vystymo kryptys – transportinių ryšių racionalizavimas, viešojo ir bendrojo transporto plėtojimas yra analogiškos</u> . Visais atvejais naujos susisiekimo infrastruktūros vystymo sprendiniai yra konkretizuojami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.
		ilgalaikis (nuolatinis)	+/-	+/-	0	0	0	0	0	0	0	+
	2	trumpalaikis (laikinas)	+/-	-	-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	+/-
ilgalaikis (nuolatinis)		+/-	+/-	0	0	0	0	0	0	0	+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Inžinerinės infrastruktūros vystymo krypčių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	-	<p>Bendrųjų sprendinių alternatyvose Plungės rajono savivaldybės teritorijoje inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys – vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, elektros energijos tiekimo, centralizuoto šilumos tiekimo, gamtinių dujų tiekimo, ryšių infrastruktūros plėtojimo, atliekų tvarkymo yra analogiškos. Visais atvejais naujos inžinerinės infrastruktūros vystymo sprendiniai yra konkretizuojami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.</p> <p>Nepakankamas infrastruktūros išvystymas neigiamai veikia gamtinę aplinką ir žmonių gyvenimo kokybę. Pavėluotas infrastruktūros vystymas reikalauja daugiau materialinių resursų, padaroma žala gamtai, sukelia nepatogumus gyventojams, sutrikdomas transporto priemonių eismas.</p> <p>I-oje alternatyvoje numatomas urbanistinės struktūros modelis orientuotas į mažiau kompaktišką urbanizuojamų teritorijų plėtrą, todėl gali kilti problemų dėl mažo skirstomųjų tinklų apkrovimo, apsunkinamos ir padidinamos inžinerinės infrastruktūros plėtos darbų apimtys. Tikėtini technologiniai, ilgalaikiai finansiniai ir teisiniai žemės įsigijimo komunikaciniams koridoriams organizaciniai ir kitokie sunkumai. Galima daryti prielaidą, kad I-os alternatyvos atveju resursai ir pastangos inžinerinės infrastruktūros vystymui būtų išsklaidyti</p>		
		ilgalaikis (nuolatinis)	-	-	-	0	+/-	+/-	+/-	+/-	-			
	2	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-		+/-	<p>II-oji alternatyva, numatanti funkcinės ir erdvinės struktūros optimizavimą, mažesnį urbanizuojamų teritorijų plotą, drienos procesų suvaldymą yra palankesnė inžinerinės infrastruktūros vystymui laikantis ekonomiškumo ir tęstinumo principų.</p> <p>Plungės rajono savivaldybės teritorijos inžinerinės infrastruktūros vystymas turės ilgalaikį teigiamą poveikį gyventojų gyvenimo kokybei ir sveikatingumui, kadangi didės būstų aprūpinimas reikiamomis komunalinėmis paslaugomis (vandentiekio ir nuotekų surinkimo), gyventojams bus sudarytos sąlygos tinkamai higienai, sveikai gyvenamajai aplinkai, lems mažesni neigiamą poveikį kitiems aplinkos komponentams, turintiems įtakos gyvenamajai aplinkai – orui, vandeniui, dirvožemiui ir kt.</p>
		ilgalaikis (nuolatinis)	0	0	+	0	+	+	0	+	+			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo vystymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	-	0	+/-	<p>Bendrųjų sprendinių alternatyvose Plungės rajono savivaldybės teritorijoje numatomi 2 potencialūs arealai vėjo ir hibridinių elektrinių plėtojimui. <u>Arealu loklizacija I ir II alternatyvose analogiška.</u></p> <p>Vėjo ir saulės energija yra neišsenkantis atsinaujinančios energijos šaltinis, o šios energijos panaudojimas elektros gamybai yra prioritetas gamtos sauginiu požiūriu. Vėjo ir saulės elektrinės yra ekologiškos, gamina „švarią“ energiją, neišskirdamos į aplinką kenksmingų medžiagų, tačiau dėl technologinių ypatumų vėjo elektrinės gali daryti neigiamą poveikį arti gyvenantiems žmonėms.</p> <p>Potencialios teritorijos vėjo ir hibridinių elektrinių plėtojimui yra nustatytos vadovaujantis vėjo ir saulės šviesos energijos elektrinių plėtros ribojimų sąvadu (žr. 2.2 teksto skyrių), probleminių vietų atmetimu būdu. Šios veiklos vystymui yra parinktos tam tinkamos teritorijos, įvertinant jų specifiką, gamtinės ir socialinės aplinkos ypatumus bei kitus faktorius, todėl numatoma atsinaujinančių išteklių energetikos infrastruktūros plėtojimas sukels mažiausią poveikį aplinkai ir savivaldybės gyventojams.</p> <p>Tolesniuose planavimo etapuose, einant sprendinių detalizacijos linkme, kuomet jau tampa aiškūs planuojamos veiklos mastai, rengiant poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, konkretizuojamos vėjo ir saulės energetikos vystymo pasekmės aplinkai, numatomos priemonės neigiamų pasekmių prevencijai vykdyti, jas sumažinti ar kompensuoti.</p> <p>Tiksliai įvertinti vėjo elektrinių poveikį aplinkos kokybės normoms ir visuomenės sveikatai yra įmanoma prieš vėjo elektrinės statinio techninio projekto rengimą atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, kurio metu naudojami konkretūs vėjo elektrinės įrenginio duomenys (gamintojas, parametrai, technologinė kortelė) ir tikslūs netoliese esančių gyvenamųjų namų ir juos supančios aplinkos duomenys. Pritaikius šiuolaikinius sprendinius ir technologijas, aplinkos kokybė ir higieninė būklė turi atitikti aplinkosaugos ir higienos reikalavimus.</p>
		ilgalaikis (nuolatinis)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	0	+	+	
	2	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	-	0	+/-	
		ilgalaikis (nuolatinis)	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	0	+	+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Turizmo ir rekreacijos vystymo kryptių nustatymas	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	0	0	0	+/-	0	+/-	Bendrųjų sprendinių alternatyvose Plungės rajono savivaldybės teritorijoje <u>turizmo ir rekreacijos vystymo kryptys analogiškos</u> . Jos sudarys sąlygas plėtoti turizmo paslaugas ir infrastruktūrą, racionaliai naudoti gamtinius, kultūrinius išteklius ir rekreacinį potencialą, nustatyti turizmo ir rekreacinių teritorijų plėtros perspektyvas, jų naudojimo sąlygas. Planingas, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio potencialą išnaudojantis turizmo ir rekreacijos vystymas yra draugiškas aplinkai, užtikrina racionalų rekreacijos išteklių naudojimą, nepažeidžia saugomų gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimo interesų, pagerina investicinę aplinką, skatina investicijas plėtojant turizmo ir rekreacijos veiklą rajono teritorijoje.
		ilgalaikis (nuolatinis)	+	0	+	+	+	0	0	0	+	
	2	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	0	0	0	+/-	0	+/-	
		ilgalaikis (nuolatinis)	+	0	+	+	+	0	0	0	+	
Kurortinės teritorijos vystymo pasiūlymai	1	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	0	0	0	+/-	0	+/-	Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (T00087007) sprendiniuose Plateliai priskirti prioritetinei gyvenamajai vietai, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso. Bendrųjų sprendinių alternatyvose yra teikiami du kurortinės teritorijos ribų nustatymo variantai. I alternatyvoje numatomas kurortinės teritorijos plotas 3229 ha. II alternatyvoje numatomas kurortinės teritorijos plotas 4264 ha. II alternatyvoje sudaromos palankesnės sąlygos rekreacinių paslaugų kiekybinei ir kokybinei plėtrai: numatomos didesnės galimybės plėtoti pėsčiųjų, dviračių, pažintinių takų sistemą, naudoti vandens akvatorijas, organizuoti poilsį gamtoje. formuoti rekreacijai ir turizmui skirtą teritorijų sistemą. Platelių gyvenamajai vietai gavus kurortinės teritorijos statusą padidės konkurencingumas kurortinio turizmo srityje, turistai ir lankytojai turės daugiau galimybių rinktis sveikatingumo ir aktyvaus bei kultūrinio poilsio paslaugas, padidės turizmo paslaugų ir pramogų įvairovė, leidžianti mažinti sezoniskumo įtaką turizmo plėtrai. Taip pat bus kuriamos naujos darbo vietos, vietos gyventojai orientuojami teikti kokybiškas tradicines bei naujas turizmo paslaugas.
		ilgalaikis (nuolatinis)	+	0	+	+	+	0	0	0	+/-	
	2	trumpalaikis (laikinas)	+/-	+/-	+/-	0	0	0	+/-	0	+/-	
		ilgalaikis (nuolatinis)	+	0	+	+	+	0	0	0	+	

Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų galimų reikšmingų pasekmių aplinkai vertinimo rezultatų suvestinė pateikiama 7.2 lentelėje.

7.2 lentelė. Galimų reikšmingų pasekmių vertinimo suvestinė lentelė

Pasekmių pobūdis		1 alternatyvas		2 alternatyva	
„+“ tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės	trumpalaikės (laikinos)	-	Viso: 22	-	Viso: 41
	Ilgalaikės (nuolatinės)	22		41	
„-“ tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės	trumpalaikės (laikinos)	6	Viso: 13	5	Viso: 5
	Ilgalaikės (nuolatinės)	7		-	
„+ / -“ tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės	trumpalaikės (laikinos)	56	Viso: 92	42	Viso: 49
	Ilgalaikės (nuolatinės)	36		7	
„0“ nenumatoma reikšmingų pasekmių	trumpalaikės (laikinos)	28	Viso: 53	43	Viso: 85
	Ilgalaikės (nuolatinės)	25		42	

Apibendrinimas

Rengiant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą laikomasi Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano tęstinumo principo. Formuojant teritorijos tvarkymo koncepciją remiamasi Europos Sąjungoje visuotinai priimta tvaraus vystymosi ideologija. Tvarus (darnus) vystymasis suprantamas kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarant galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinėms ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų. Rengiamo plano bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje nustatoma apibendrinta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija. Atliekama galimų vystymo alternatyvų palyginamoji analizė, kurioje vertinami teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principai parenkant plėtros kryptis ir vystymo perspektyvas.

Atliktas Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I, II) sprendinių grupių: *planuojamos teritorijos erdvinės ir funkcinės struktūros vystymo krypčių nustatymas; kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymas; gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymas; nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymo ir naudojimo krypčių nustatymas; socialinės ir ekonominės aplinkos vystymo krypčių nustatymas; susisiekimo sistemos vystymo krypčių nustatymas; inžinerinės infrastruktūros vystymo krypčių nustatymas; atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo vystymas; turizmo ir rekreacijos vystymo krypčių nustatymas; kurortinės teritorijos rėmų nustatymo pasiūlymai* strateginis poveikio aplinkos komponentams – saugomoms teritorijoms; biojvairovei ir ekotinklui; gamtiniam karkasui ir kraštovaizdžiui; kultūros paveldui; vandeniui; dirvožemiui; orui, klimatui; materialiajam turtui vertinimas parodė, kad **II-oji alternatyva**, numatanti racionalesnius teritorijos planinės erdvinės struktūros vystymo sprendinius, turi geresnes integralumo, funkcinės struktūros efektyvumo, kraštovaizdžio apsaugos, investicijų pasiūlos, plėtros reguliavimo (valdymo) nenutrūkstamas galimybes. Bendrųjų sprendinių II alternatyva yra palankesnė investicijų poreikio ir pasiūlos bei socialinių procesų reguliavimo aspektais, nes sąlygoja socioekonominių procesų stabilizavimą. Integralumo ir kompaktiškumo aspektu II alternatyva pranašesnė už pirmą. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo požiūriu **II -oji alternatyva** vertinama kaip pranašesnė už **I-ąją alternatyvą**.

8. PRIEMONĖS PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai bus įgyvendinami ne tiesiogiai, o per žemesnio lygmens planus – miestų, miestelių ir kitų gyvenamųjų vietovių bendruosius ir detaliuosius bei specialiuosius planus, rengiamus žymiai stambesniame mastelyje ir labiau konkretizuojamus. Todėl, einant sprendinių detalizacijos linkme, kuomet jau tampa aiškios planuojamos veiklos ir jų mastai, turi būti ieškoma galimybių sumažinti tikėtinas neigiamas pasekmes, numatomos jų išvengti ar sumažinti padedančias priemones. Siekiant išvengti galimų reikšmingų neigiamų pasekmių aplinkai, visų pirma reikalinga:

- Iš teikiamų Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų pasirinkti tą, kurios įgyvendinimas nesukeltų reikšmingų neigiamų pasekmių aplinkai;
- Konkretizuojant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius vadovautis aprobuota koncepcija, iš esmės nekeičiant joje numatytų teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų bei kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir kryptių;
- Laikytis reglamentavimo principų ir jų tolimesnio detalizavimo žemesnio lygmens teritorinio planavimo dokumentuose;
- Rengiant žemesnio lygmens planus - savivaldybės dalių, gyvenamųjų vietovių (miestų, miestelių, kaimų) ir kitų teritorijų bendruosius, detaliuosius bei specialiuosius planus, vadovautis bendrojo plano, tiesiogiai ir netiesiogiai su aplinkos kokybe bei jos apsauga susijusiais sprendiniais, įvirtinančiais tvaraus vystymosi principus;
- Rengti kraštovaizdžio, tame tarpe gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo planus;
- Įgyvendinant Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatą „Želdynų sistema yra išskiriama, jos plėtojimo erdvinė koncepcija ir teritorijų tvarkymo reglamentavimo ypatumai nustatomi savivaldybės teritorijos ar jos dalių bendraisiais planais, o tais atvejais, kai šie neparengti arba juose atitinkama sistema nėra numatyta, želdynų sistema išskiriama, jos plėtojimo erdvinė koncepcija ir tvarkymo reglamentavimo ypatumai nustatomi specialiais teritorijų planais“ užtikrinti, kad tai būtų atliekama žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose - gyvenamųjų vietovių (miestų, miestelių, kaimų) ir kitų teritorijų bendruosiuose, detaliuosiuose ar specialiuose planuose;
- Užtikrinti reikalingų inžinerinių komunikacijų įrengimą bei jų prijungimą prie centralizuotų sistemų; taikyti geriausias prieinamas technologijas, diegiant naujus inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo plėtos objektus ar atliekant esamų objektų modernizavimą;
- Vadovautis saugomų teritorijų tvarkymo specialiais planais ir kitais teisės aktais, kuriais remiantis įgyvendinamos saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo priemonės;
- Vadovautis kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, numatant atitinkamas šių teritorijų ir/ar objektų apsaugos ir tvarkymo priemones;
- Registruotų nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių teritorijose ir apsaugos zonose vadovautis veiklą reglamentuojančių LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, poįstatyminių teisės aktų, apsaugos reglamentų reikalavimais ir paveldosaugos specialiųjų planų sprendiniais;
- Kultūros paveldo vertybių tvarkymas ir naudojimas turi būti vykdomi pagal individualius arba tipinius apsaugos reglamentus (jei individualūs reglamentai nenustatyti), apsaugos specialiuosius planus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus.
- Vykdyti ekologinį švietimą ir didinti Plungės rajono gyventojų ekologinį sąmoningumą;
- Supažindinti institucijas ir suinteresuotą visuomenę su Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais.

Atliekant strateginį pasekmių aplinkai vertinimą – nagrinėjant parengtų koncepcijos alternatyvų (I, II) įgyvendinimo pasekmes aplinkai (žr. 4 teksto skyrių) nustatyta, kad dalies pasekmių aplinkai galima būtų

išvengti ar jas sumažinti jau sprendinių konkretizavimo stadijoje, atitinkamai reglamentuojant kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbių teritorijų ir objektų apsaugos bei tvarkymo reikalavimus:

- Nepageidaujamų pasekmių aplinkos apsaugai svarbioms, tačiau griežtos apsaugos statuso neturinčioms teritorijoms (natūralioms pievoms ir ganykloms, EB svarbos natūralioms buveinėms) galima būtų išvengti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje, atitinkamai reglamentuojant apsaugos ir tvarkymo reikalavimus arba deleguojant jų sprendimą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams, kuomet tampa aiškios planuojamos veiklos ir jų mastai;
- Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje reglamentuoti geotopų apsaugos ir tvarkymo reikalavimus, numatant sąlygas jų apsaugai ir pažintiniam lankymui.
- Siekiant išvengti ir / ar sumažinti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvose numatomų sprendinių poveikį planuojamoje teritorijoje aptinkamoms saugomų rūšių augavietėms ir radavietėms, ypač atkreipiant dėmesį į *urbanizacijos reglamentų krypties (6) zonas*, rekomenduojama sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatyti bendrąjį reikalavimą Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimui: – įgyvendinant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius (rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus) vertinti sprendinių poveikį saugomoms rūšims.
- Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje reglamentuoti paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos nustatymo reikalavimą – vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu nustatymas turi būti atliekamas rengiant žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus.
- Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje reglamentuoti potvynių grėsmės ir rizikos vertinimą – rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus turi būti atliekamas potvynių grėsmės ir rizikos vertinimas, esant poreikiui numatomos apsaugos nuo potvynių priemonės.
- Siekiant išvengti situacijų, kai alternatyvios energetikos vystytojai, vadovaudamiesi specialiuoju planu įsigyja žemės sklypus, ir tik PAV procedūrų metu nustatoma, kad pageidautiną veiklą vykdyti nėra galimybių dėl neigiamą poveikį kraštovaizdžio vizualiniam estetiniam potencialui ir/ar biologinės įvairovės išsaugojimui svarbioms teritorijoms galėsiančių turėti elektrinių išdėstymo zonų, sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatant atskiras elektrinių išdėstymo zonas laikytis Apribojimų sąvade (žr. 2.2. teksto skyrių) nustatytų reikalavimų.
- Nustatyti vizualinės apsaugos reikalavimus į planuojamą teritoriją patenkantiems ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealams – *Salanto – Minijos santakos senslėniai (2)* ir *Platelių kalvotas ežerynas (3)*.
- Bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais, įvertinti gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą ir šio vertinimo pagrindu nustatyti gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo reglamentus.

9. VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS, SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ, APRAŠYMAS

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinių strateginio pasekmių aplinkai vertinimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967, patvirtintu „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“ ir Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu (UAB „Atamis“, 2022 m.).

Rengiant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą, informacijos kiekis, kuris leistų įvertinti reikšmingas galimas plano įgyvendinimo pasekmes, buvo pakankamas. Buvo analizuojami įvairių šaltinių: Statistikos departamento prie LRV; VĮ „Registrų centras“; Valstybinės miškų tarnybos; Geologijos tarnybos; Saugomų teritorijų tarnybos ir kitų duomenų bankų duomenys, Esamos būklės įvertinimo ataskaita bei su rengiamu planu susiję teritorijų planavimo dokumentai bei teisės aktai.

Didesnė vertinimo problema susijusi su aiškių metodikų, tam tikriems aspektams vertinti, trūkumu. Poveikis aplinkai gali būti labai įvairus, atsižvelgiant į prevencines ir kompensacines priemones, kurios gali būti detalizuojamos žemesniuose planavimo lygmenyse - savivaldybės dalių, gyvenamųjų vietovių (miestų, miestelių, kaimų) ir kitų teritorijų bendruosiuose, detaliuosiuose ir specialiuosiuose planuose bei objektų techniniuose projektuose. Todėl nustatyti apibendrintą poveikį aplinkai savivaldybės lygmens bendrajame plane dėl įvairių faktorių tampa problematiška, o vertinimas tampa deklaratyvus.

Parengtoje SPAV ataskaitoje pasekmės aplinkai vertinamos strategiškai, atsižvelgiant į galimus pokyčius aplinkoje, neatliekant tikslaus kiekybinio vertinimo kiekvieno aplinkos komponento atžvilgiu.

10. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Įgyvendinant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, vadovaujantis LR teritorijų planavimo įstatymu ir Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintinus bendrojo plano keitimą, savivaldybės administracijos direktorius ir kitos institucijos privalo vykdyti sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūrą ir kontrolę.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo stebėsenos (monitoringo) metu turės būti atliekama:

- Rengiama plano sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- Analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- Formuojant savivaldybės biudžetą, teikiami pasiūlymai dėl bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo
- Stebimi ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- Analizuojami urbanistinės plėtros ir susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros pokyčiai;
- Analizuojamos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir aplinkos kokybę lemiantys faktoriai.

Gamtinės aplinkos būklės ir antropogeninio poveikio jai stebėjimai turi būti vykdomi vadovaujantis LR Aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka ir Valstybine aplinkos monitoringo 2018-2023 metų programa. Rekomenduojama šio plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėseną įtraukti į Plungės rajono savivaldybės aplinkos monitoringo programą. Savivaldybės aplinkos monitoringas vykdomas pagal savivaldybės aplinkos monitoringo programą, kurią rengia savivaldybės vykdomoji institucija. Savivaldybės aplinkos monitoringo programos turinį, jo rengimo, derinimo, vykdymo, savivaldybių aplinkos monitoringo kontrolės užtikrinimo ir informacijos teikimo tvarką nustato Bendrieji savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatai. Savivaldybės aplinkos monitoringo programa turi būti suderinta su Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų nustatyta tvarka ir patvirtinta savivaldybės tarybos. Pagrindinis dėmesys vykdant monitoringą turi būti skiriamas dirvožemio, oro, požeminio bei paviršinio vandens būklės kokybinių pokyčių stebėsenai. Taip pat turėtų būti vykdomas kraštovaizdžio struktūros pokyčių, tame tarpe teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos įgyvendinus ar neįgyvendinus bendrojo plano sprendinius bei vizualinės kraštovaizdžio kokybės monitoringas.

11. SANTRAUKA

Įvadas. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas teritorijos vystymo koncepcijos rengimo stadijoje. Šio vertinimo tikslas – įvertinti galimas teigiamas ir neigiamas pasekmes, galimas įgyvendinus bendrojo plano koncepcijos sprendinius.

Strateginio pasekmių vertinimo dokumentas (toliau – SPAV) parengtas vadovaujantis „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 ir vėlesniais jo pakeitimais bei Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu.

Pirmajame skyriuje pateikiama informacija apie plano rengimo organizatorių, plano ir SPAV dokumento rengėją.

Antrajame skyriuje išdėstomi pagrindiniai Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai bei uždaviniai, plano sąsaja su kitais planais ir programomis, pristatomi koncepcijos alternatyvų formavimo principai bei pateikiamas koncepcijos alternatyvų (I, II) aprašymas.

Plungės rajono savivaldybės teritorijos Bendrųjų sprendinių alternatyvų sprendiniai sudaro sąlygas rajono teritorijos darniam vystymuisi, užtikrinant prielaidas teigiamai ekonomikos ir socialinei raidai, inžinerinės infrastruktūros įgyvendinimui kartu nepadarant žalos aplinkai. Plungės savivaldybės teritorijos funkcinės struktūros modelis formuojamas tęstinumo pagrindu iš dalies keičiant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavime (T00082228) suplanuotos funkcinės struktūros sprendinius. Nepalanki demografinė situacija ir nuolat mažėjantis gyventojų skaičius sąlygoja žymiai mažesnius urbanizacijos tempus nei buvo prognozuota. Konstatuota, kad galiojančiame Bendrajame plane suplanuota decentralizuota perteklinė teritorinė plėtra, kuriai nėra realaus poreikio. Esminiai sprendinių pokyčiai susisieti su urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinių zonų teritoriniu išdėstymu ir apimties mažinimu.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007), sprendiniuose Plateliai priskirti prioritetinei gyvenamajai vietai, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso. Bendrųjų sprendinių alternatyvose nagrinėjami du kurortinės teritorijos variantai: I-oje alternatyvoje 3229 ha plotas, II-oje alternatyvoje – 4264 ha plotas. Pagal naudmenų struktūrą kurortinės teritorijos ribose dominuoja miškai ir rekreaciniai vandenys.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo kryptys, gamtinės aplinkos ir kraštovaizdžio apsaugos vystymo kryptys – kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo, gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo vystymo, kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo strategijų ir krypčių nustatymo, inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys, susisiekimo sistemos vystymo kryptys, socialinės ir ekonominės aplinkos vystymo kryptys Bendrųjų sprendinių I ir II alternatyvoje yra analogiškos.

Teikiamų alternatyvų skirtumus lemia: sprendiniai susisieti su urbanizuotų ir urbanizuojamų funkcinių zonų teritoriniu išdėstymu ir apimties mažinimu, Platelių kurortinės teritorijos vystymo ir ribų nustatymo alternatyvos.

Trečiajame skyriuje pateikiamas planuojamos teritorijos esamos aplinkos būklės įvertinimas, bei galimi aplinkos būklės pokyčiai, jeigu plano sprendiniai nebūtų įgyvendinti, kuris apima sekančias sritis:

- *erdvinės ir funkcinės struktūros vertinimas;*
- *socialinės ir ekonominės aplinkos vertinimas;*
- *susisiekimo sistemos vertinimas;*
- *inžinerinės infrastruktūros vertinimas;*
- *gamtinės aplinkos (geologinių sąlygų, žemės gelmių išteklių, reljefo, dirvožemių, hidrografinio tinklo, biotos ypatumų, kraštovaizdžio struktūros, kraštovaizdžio vizualinio estetinio potencialo) vertinimas.*

Ketvirtajame skyriuje pateikiama informacija apie teritorijas, kurias gali paveikti Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai. Teritorijas, kurios gali būti reikšmingai paveiktos įgyvendinus ar neįgyvendinus bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinius, atstovauja *kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbios teritorijos ir vertybės (saugomos teritorijos ir gamtos paveldo objektai, „Natura 2000“ teritorijos, kitos biologinės įvairovės išsaugojimui svarbios teritorijos ir vertybės – Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės, saugomų rūšių augavietės ir radavietės, kartinės miško buveinės, pelkės, natūralios pievos) bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugai svarbios teritorijos ir objektai.* Šiame skyriuje pateikiama išsami informacija apie kiekvieno aukščiau pristatyto teritorinio ar objekcinio aplinkos komponento padėtį alternatyvose (I, II) numatomų sprendinių (kraštovaizdžio tvarkymo ir reglamentavimo krypčių zonų, vėjo ir hibridinių elektrinių plėtojimo arealų) atžvilgiu. Informaciją iliustruoja lentelės.

Penktajame skyriuje nagrinėjamos aplinkosauginės problemos ir jų priežastys, susijusios su Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais. Teikiamose alternatyvose numatomų sprendinių įgyvendinimas nesąlygos ženklesnių aplinkosauginių problemų, o galimų lokalių problemų galima išvengti sprendinių konkretizavimo stadijoje nustatant atitinkamus reglamento reikalavimus.

Šeštajame skyriuje išskirti tarptautiniu, Europos Bendrijos ir nacionaliniu lygmenimis nustatyti aplinkosaugos tikslai, susiję su rengiamu planu ir į kuriuos šiame plane reikia atsižvelgti.

Septintajame skyriuje vertinamos galimos koncepcijos I ir II alternatyvų sprendinių pasekmės saugomoms teritorijoms (įskaitant Natura 2000 teritorijas) bei gamtos paveldo objektams; biologinei įvairovei (EB svarbos natūralioms buveinėms, saugomų rūšių augavietėms ir radavietėms, natūralioms pievoms ir ganykloms, pelkėms ir šaltinynams); kultūros paveldui (Kultūros vertybių registre registruotoms nekilnojamos kultūros paveldo vertybėms (jų teritorijoms ir apsaugos zonoms); kraštovaizdžiui (gamtiniam karkasui, gamtinio kraštovaizdžio kompleksams, vizualiniam estetiniam potencialui); visuomenei ir jos sveikatai; neatsinaujinantiems ir atsinaujinantiems gamtos ištekliams (vandeniui, orui, klimatui, dirvožemiui) materialiajam turtui ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai.

Atliktas Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų (I ir II) sprendinių grupių: planuojamos teritorijos vystymo erdvinės koncepcijos nustatymas (funkcinis zonavimas); socialinės ir ekonominės aplinkos vystymas; susisiekimo sistemos vystymas; inžinerinės infrastruktūros plėtojimas; gamtinės aplinkos apsaugos vystymas; nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymo ir naudojimo krypčių nustatymas strateginis poveikio aplinkos komponentams vertinimas parodė, kad **II-oji alternatyva**, numatanti racionalesnės teritorijos planinės erdvinės struktūros vystymo sprendinius, turi geresnes integralumo, funkcinės struktūros efektyvumo, kraštovaizdžio apsaugos,

investicijų pasiūlos, plėtros reguliavimo (valdymo) nenutrūkstamas galimybes bei strateginio pasekmių aplinkai vertinimo požiūriu yra pranašesnė už **I-ąją alternatyvą**.

Aštuntajame skyriuje nagrinėjamos priemonės plano įgyvendinimo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti. Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai bus įgyvendinami ne tiesiogiai, o per žemesnio lygmens planus – bendruosius, detaliuosius bei specialiuosius planus, rengiamus žymiai stambesniame mastelyje ir labiau konkretizuojamus. Todėl, einant sprendinių detalizacijos linkme, kuomet jau tampa aiškios planuojamos veiklos ir jų mastai, turi būti ieškoma galimybių sumažinti tikėtinas neigiamas pasekmes, numatomos jų išvengti ar sumažinti padedančias priemones.

Atliekant strateginį pasekmių aplinkai vertinimą – nagrinėjant parengtų koncepcijos alternatyvų (I, II) įgyvendinimo pasekmes aplinkai nustatyta, kad dalies pasekmių aplinkai galima būtų išvengti ar jas sumažinti jau sprendinių konkretizavimo stadijoje, atitinkamai reglamentuojant kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui svarbių teritorijų ir objektų apsaugos bei tvarkymo reikalavimus.

Devintajame skyriuje trumpai aprašytas vertinimas bei sunkumai, iškilę rengiant strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą.

Dešimtajame skyriuje pateikta informacija apie monitoringo priemones. Įgyvendinant Plungės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, vadovaujantis LR teritorijų planavimo įstatymu ir Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintinus bendrojo plano keitimą, savivaldybės administracijos direktorius ir kitos institucijos privalo vykdyti sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūrą ir kontrolę.

PRIEDAI

1 lentelė. Duomenys apie Plungės rajono savivaldybės naudingųjų iškasenų telkinius ir perspektyvius plotus (pagal 2018 01 01 būklę).

Telkinio kodas	Pavadinimas	Naudingųjų iškasenų rūšis	Geologinis ištirtumas*	Būklė	Plotas /dalis savivaldybėje ha
2437	Beržoras	Sapropelis	P	nenaudojamas	...
310	Jomančių tyras	Durpės	DŽ	nėra duomenų	70,4
963	Reiskių tyras	Durpės	DŽ	nėra duomenų	827,5
969	Alksnos lanka	Durpės	PŽ	nenaudojamas	65,4
1047	Alsėdžių tyrai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	23,2
973	Aukštamiškiai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	119,9
308	Bernotavas	Durpės	PŽ	nenaudojamas	11,0
968	Burgis	Durpės	PŽ	nenaudojamas	141,8
972	Dievo krėslas	Durpės	PŽ	nenaudojamas	39,8
988	Dvarlaukis	Durpės	PŽ	nenaudojamas	97,0
970	Endriuškaičių tyrai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	88,8
1050	Gečkalnis	Durpės	PŽ	nenaudojamas	15,3
971	Juodasis tyras	Durpės	PŽ	nenaudojamas	74,5
976	Juodeikiai I	Durpės	PŽ	nenaudojamas	66,0
981	Juodpelkė	Durpės	PŽ	nenaudojamas	49,9
307	Kalniškiai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	16,8
1017	Kęstaičiai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	5,0
300	Mažieji Mostaičiai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	31,5
1018	Pakalnišiai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	9,8
983	Pakastuvos prūdas	Durpės	PŽ	nenaudojamas	58,3
980	Pempynė III	Durpės	PŽ	nenaudojamas	59,4
299	Rapšaičiai	Durpės	PŽ	nenaudojamas	28,8
974	Raistinis	Durpės	PŽ	nenaudojamas	3,2
347	Šarnelė (Paparčiai)	Durpės	PŽ	nenaudojamas	7,4
943	Varduva	Durpės	PŽ	nenaudojamas	165,9
302	Stalgas	Durpės	PŽ	nenaudojamas	20,6
309	Užupio tyras	Durpės	PŽ	nenaudojamas	23,5
1851	Ablinga	Nafta	DŽ	nėra duomenų	131,5
1928	Plungė	Nafta	PŽ	nenaudojamas	187,5
2183	Svirpliai	Nafta	P	nenaudojamas	178,3
2182	Žlibinų	Nafta	P	nenaudojamas	412,7
2188	Žvaginių	Nafta	P	nenaudojamas	215,4
4635	Alksnai II	Smėlis	DŽ	nėra duomenų	4,0

Telkinio kodas	Pavadinimas	Naudingųjų iškasenų rūšis	Geologinis ištirtumas*	Būklė	Plotas / dalis savivaldybėje ha
2195	Kalniskiai	Smėlis	Dž	nėra duomenų	11,7
			P	nenaudojamas	13,7
2176	Plateliai	Smėlis	Pž	nenaudojamas	6,7
2163	Plungė	Smėlis	Dž	nenaudojamas	1,3
			P	nenaudojamas	0,9
2155	Alkai	Smėlis	P	nenaudojamas	26,5
2151	Kaušėnai	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	4,0
4485	Krapatiškiai	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	2,5
3969	Milašaičiai II	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	2,9
4512	Milašaičiai III	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	4,7
4767	Viertovėnai	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	2,9
2168	Vydeikiai	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	4,5
2167	Naručiai	Smėlis ir žvyras	Dž	nėra duomenų	3,9
2169	Alksnai	Žvyras	Dž	nėra duomenų	3,9
2152	Jodėnai	Žvyras	Dž	nėra duomenų	6,0
2175	Alsėdžiai	Žvyras	Dž	nėra duomenų	1,0
2170	Gegrėnai	Žvyras	Dž	nėra duomenų	0,5
2180	Jogaudai (II sklypas)	Žvyras	Dž	nėra duomenų	4,7
3416	Raišaičiai	Žvyras	Dž	nėra duomenų	2,9
2171	Visvainiai	Žvyras Žvyras	Dž	nėra duomenų	9,1
			Pž	nenaudojamas	3,0
2174	Žalnierkalnis	Žvyras	Dž	nėra duomenų	1,9
2152	Jodėnai	Žvyras	Pž	nenaudojamas	10,5
2154	Jogaudai III (I sklypas)	Žvyras	Pž	nenaudojamas	10,3
2153	Jogaudai III (II sklypas)	Žvyras	Pž	nenaudojamas	13,9
2150	Vydeikiai III	Žvyras	Pž	nenaudojamas	2,5
2159	Gediškiai	Molis	Dž	nėra duomenų	2,9
			Pž	nenaudojamas	30,7
2158	Platakiai	Molis	Dž	nėra duomenų	7,1
2157	Paišiotai	Molis	Pž	nenaudojamas	8,8

*- Pagal geologinio tyrimo etapų rezultatus skiriamos šios kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių kategorijos:

Dž – *detaliai išžvalgyti ištekliai* – tai telkinio arba jo dalies naudingųjų iškasenų ištekliai, kurių kiekis, kokybė, technologinės savybės, hidrogeologinės, kasybos ir kitos slūgsojimo sąlygos yra ištirti detalumu, pakankamu sudaryti naudojimo projektą;

Pž – *parengtiniai išžvalgyti ištekliai* - tai telkinio arba jo dalies naudingųjų iškasenų ištekliai, kurių kiekis, kokybė, technologinės savybės, hidrogeologinės, kasybos ir kitos sąlygos yra ištirti detalumu, pakankamu atlikti pirminį poveikio aplinkai vertinimą ir apskaičiuoti ekonominę jų vertę;

P – *prognoziniai ištekliai* - tai tikėtini perspektyvių teritorijų arba plotų naudingųjų iškasenų ištekliai.

2 lentelė. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje esančios kultūros vertybės pagal sandarą: Komplexai ir į kompleksus įeinantys objektai

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
	1555	Šateikių dvaro sodyba	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Kompleksas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Vizualinės apsaugos pozonis: 176000.00 kv. m
1.1	450	Šateikių dvaro sodybos ponų namas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k., Dvaro g. 5	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.2	27404	Šateikių dvaro sodybos svirnas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.3	27405	Šateikių dvaro sodybos oranžerija - sodininko namas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.4	27406	Šateikių dvaro sodybos ledainės liekanos	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.5	27407	Šateikių dvaro sodybos namas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.6	27408	Šateikių dvaro sodybos kluono liekanos	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.7	27409	Šateikių dvaro sodybos arklidė	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.8	27410	Šateikių dvaro sodybos alaus darykla	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.9	27411	Šateikių dvaro sodybos vandens malūnas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
1.10	27412	Šateikių dvaro sodybos tvoros fragmentai	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
1.11	27413	Šateikių dvaro sodybos parkas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Archeologinis; Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
2	28059	Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g. 32	Kompleksas	Valstybės saugomas	-	Vizualinės apsaugos pozonis: 44400.00 kv. m
2.1	28060	Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-
2.2	1531	Varpinė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-
3	23971	Nausodžio, Varkalių piliakalnis su gyvenvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Kompleksas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	Vizualinės apsaugos pozonis: 2537000.00 kv. m
3.1	5471	Nausodžio, Varkalių piliakalnio su gyvenvietė piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
3.2	23972	Nausodžio, Varkalių piliakalnio su gyvenvietė gyvenvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
4	1547	Medsėdžių etnoarchitektūrinė sodyba	Plungės rajono sav., Platelių sen., Medsėdžių k.	Kompleksas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškąs)	-
4.1	28243	Medsėdžių etnoarchitektūrinės sodybos namas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Medsėdžių k., Žemaičių Kalvarijos g. 49	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškąs); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškąs)	-
4.2	28244	Medsėdžių etnoarchitektūrinės sodybos svirnas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Medsėdžių k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškąs); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškąs)	-
5	1558	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen.,	Kompleksas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
			Žemaičių Kalvarijos mstl.			retas); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	
5.1	28061	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo mažoji bazilika	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Vienuolyno g. 1A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.2	28062	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio šventoriaus tvora ir vartai	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Vienuolyno g.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
5.3	28063	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio dominikonų vienuolyno namas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Vienuolyno g. 1	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
5.4	28064	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 1 A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.5	28065	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio I stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Senkapio skg. 1	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.6	28066	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio II stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Senkelio g. 1B	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);	-
5.7	28067	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio III stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Pagardinio g. 2B	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.8	28068	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio IV stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Pagardinio g. 2A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.9	28069	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio V stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Pagardinio g. 1A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
5.10	28070	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio VI stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Žvizardo Kalno g. 6A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.11	28071	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio VII ir VIII stočių koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 7A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.12	28072	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio IX stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 2A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.13	28073	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio X stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Siauroji g. 3A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.14	28074	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XI stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 2A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.15	28075	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XII stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 2D	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.16	28076	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XIII stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 15B	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.17	28077	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XIV stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 15B	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.18	28078	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XV stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Šašaičių g. 2 A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
5.19	28079	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XVI stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 23A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.20	28080	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XVII stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 12A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.21	28081	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XVIII stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 12A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.22	28082	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XIX stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 12 A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.23	28083	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio Kryžiaus kelio XX stoties koplyčia	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 23A	I kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
5.24	15125	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio antras koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Vienuolyno g. 1A	I kompleksą įeinantis	Registritinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
5.25	15126	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio trečias koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Vienuolyno g. 1A	I kompleksą įeinantis	Registritinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
5.26	15127	Žemaičių Kalvarijos sakralinių statinių ansamblio ketvirtas koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Vienuolyno g. 1A	I kompleksą įeinantis	Registritinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
6	1532	Alsėdžių Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl., Pušyno g. 1	Kompleksas	Paminklas	-	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
6.1	28084	Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčia	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl., Pušyno g. 1	I kompleksą įeinantis	Paminklas	-	-
6.2	28085	Varpinė	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl., Pušyno g.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	-	-
6.3	28086	Koplyčia	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	-	-
6.4	28087	Šventoriaus tvora su vartais	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	-	-
7	24492	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., J. Tumo-Vaižganto g. 2	Kompleksas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 15900.61 kv. m
7.1	21709	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių komplekso Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčia	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Liepų g. 1A	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
7.2	21710	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora su vartais	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Liepų g. 1A	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
7.3	24493	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių komplekso koplyčia	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Liepų g. 1A	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą retas)	-
7.4	11083	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių komplekso rytų pastatas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., J. Tumo-Vaižganto g. 2	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
7.5	28291	Kulių Šv. vyskupo Stanislovo bažnyčios statinių komplekso šiaurės pastatas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., J. Tumo-Vaižganto g. 2	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
8	24011	Varkalių piliakalnis su gyvenviete	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Kompleksas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	Vizualinės apsaugos pozonis: 2537000.00 kv. m

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
8.1	16309	Varkalių piliakalnio su gyvenvietė piliakalnis	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
8.2	24012	Varkalių piliakalnio su gyvenvietė gyvenvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
9	1548	Platelių Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 15	Kompleksas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
9.1	23666	Platelių Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus bažnyčios statinių komplekso Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus bažnyčia	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 15	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
9.2	23667	Platelių Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus bažnyčios statinių komplekso varpinė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 15	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
10	23967	Gandingos piliakalnis su papilium ir gyvenvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Kompleksas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Vizualinės apsaugos pozonis: 2537000.00 kv. m
10.1	5468	Gandingos piliakalnis su papilium ir gyvenvietė, vad. Gandingos pilimi, piliakalnis	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
10.2	23968	Gandingos piliakalnis su papilium ir gyvenvietė papilys	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
10.3	37188	Gandingos piliakalnis su papilium ir gyvenvietė gyvenvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
11	440	Bukantės dvaro sodybos fragmentai	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Godelių k.	Kompleksas	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
11.1	10537	Bukantės dvaro sodybos fragmentų ponų namas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Godelių k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
12	28247	Mažųjų Mostaičių etnoarchitektūrinė sodyba	Plungės rajono sav., Kulių sen., Mažųjų Mostaičių k., Rietavo kel. 15	Kompleksas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
12.1	28248	Mažųjų Mostaičių etnoarchitektūrinės sodybos namas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Mažųjų Mostaičių k., Rietavo kel. 15	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
12.2	1538	Mažųjų Mostaičių etnoarchitektūrinės sodybos svirnas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Mažųjų Mostaičių k., Rietavo kel. 15	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
12.3	28249	Mažųjų Mostaičių etnoarchitektūrinės sodybos tvartas su daržine	Plungės rajono sav., Kulių sen., Mažųjų Mostaičių k., Rietavo kel. 15	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
13	23969	Lekemės piliakalnis su gyvenviete	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Lekemės k.	Kompleksas	Paminklas	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 2000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 316000.00 kv. m
13.1	5485	Piliakalnis vad. Lapinskio kapu	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Lekemės k.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	-	-
13.2	23970	Lekemės piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Lekemės k.	I kompleksą įeinantis	Paminklas	-	-
14	1545	Beržoro Šv. Stanislovo bažnyčios pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	Kompleksas	Valstybės saugomas	-	-
14.1	26954	Šv. Stanislovo bažnyčia	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-
14.2	26955	Varpinė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-
14.3	26956	Koplyčia	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
15	28088	Šateikių Šv. evangelisto Morkaus bažnyčios statinių kompleksas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Kompleksas	Valstybės saugomas	-	-
15.1	16046	Šv. evangelisto Morkaus bažnyčia	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-
15.2	28089	Šventoriaus tvora su vartais	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	-	-
16	39366	Medsėdžių piliakalnis su priešpiliu	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių k.	Kompleksas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
16.1	39367	Medsėdžių piliakalnio su priešpiliu piliakalnis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių k.	I kompleksą įeinantis	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
16.2	39368	Medsėdžių piliakalnio su priešpiliu priešpilis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių k.	I kompleksą įeinantis	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
17	44572	Paburgės kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizano Edvardo Balsio-Maršalo kapo kompleksas	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Paburgės k.	Kompleksas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
17.1	44573	Paburgės kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizano Edvardo Balsio-Maršalo kapo komplekso Paburgės kaimo senosios kapinės	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Paburgės k.	I kompleksą įeinantis	Registrinis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
17.2	44574	Paburgės kaimo senųjų kapinių ir Lietuvos partizano Edvardo Balsio-Maršalo kapo komplekso Lietuvos partizano Edvardo Balsio-Maršalo kapas	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Paburgės k.	I kompleksą įeinantis	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
18	28290	Pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., J. Tumo-Vaižganto g. 2	Kompleksas	Pradėta valstybės saugomo statuso panaikinimo procedūra	-	-
19	34590	Gelindėnų piliakalnis su gyvenvieta	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Gelindėnų k.	Kompleksas	Registritinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	-
19.1	33882	Gelindėnų piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Gelindėnų k.	Į kompleksą įeinantis	Registritinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	-
19.2	34591	Gelindėnų piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Gelindėnų k.	Į kompleksą įeinantis	Registritinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
20	988	Plungės dvaro sodyba	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g.	Kompleksas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą unikalus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)	Vizualinės apsaugos pozonis: 204500.00 kv. m
20.1	448	Plungės dvaro sodybos Mykolo Oginskio rūmai	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 3A	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas)	-
20.2	24770	Plungės dvaro sodybos vakarų oficina	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 3B	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
20.3	24771	Plungės dvaro sodybos rytų oficina	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
20.4	24772	Plungės dvaro sodybos žirgyno pastatas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 5	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
20.5	24773	Plungės dvaro sodybos parko vartai	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 27	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Dailės (lemiantis reikšmingumą retas)	-
20.6	24774	Plungės dvaro sodybos skalbykla	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 25	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
20.7	24775	Plungės dvaro sodybos laikrodinės-oranžerijos pastatas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 7	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
20.8	24776	Plungės dvaro sodybos sargo namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 27	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
20.9	24777	Plungės dvaro sodybos advokatų namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Laisvės al. 17	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
20.10	24778	Plungės dvaro sodybos prižiūrėtojo namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Parko g. 1	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
20.11	24779	Plungės dvaro sodybos parkas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą retas); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą retas)	-
21	23973	Šarnelės piliakalnis su gyvenviete	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Kompleksas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 8000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 327000.00 kv. m
21.1	5499	Šarnelės piliakalnio su gyvenviete piliakalnis, vad. Švedų piliakalniui	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
21.2	23974	Šarnelės piliakalnio su gyvenviete gyvenvietė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Į kompleksą įeinantis	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
22	36699	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų kompleksas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Platelių g. / Plungės rajono sav., Rėžgalių g.	Kompleksas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
22.1	1534	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso Šv. evangelisto Mato bažnyčia	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
22.2	36700	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso varpinė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Platelių g.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
22.3	36701	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso šventoriaus tvora su vartais	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Platelių g. / Plungės rajono sav., Rėžgalių g.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
22.4	442	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso klebonija	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Rėžgalių g.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
22.5	36702	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso klėtis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Rėžgalių g.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
22.6	36704	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso kumetynas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Platelių g.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
22.7	36705	Gintališkės Šv. evangelisto Mato bažnyčios ir dvaro pastatų komplekso parkas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Platelių g. / Plungės rajono sav., Rėžgalių g.	Į kompleksą įeinantis	Registrinis	Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
23	447	Platelių dvaro sodyba	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl.	Kompleksas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
23.1	24798	Platelių dvaro sodybos kluonas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 21	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
23.2	24799	Platelių dvaro sodybos rūšys	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 19	Į kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
23.3	24800	Platelių dvaro sodybos svirnas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 22a	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
23.4	24801	Platelių dvaro sodybos arklidė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 10	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
23.5	24802	Platelių dvaro sodybos oficina	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl., Didžioji g. 22	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
23.6	24803	Platelių dvaro sodybos parkas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl.	I kompleksą įeinantis	Valstybės saugomas	Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

3 lentelė. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje esančios kultūros vertybės pagal sandarą: Pavieniai objektai

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
1	16602	Poeto Vytauto Mačernio sodybos vieta	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
2	2790	Paminklas Lietuvos krikšto 600 m. jubiliejui	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
3	21126	Visvainių kalnas, vad. Alkos kalnu	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
4	15102	Mažųjų Mostaičių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Kulių sen., Mažųjų Mostaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
5	31853	Dovainių kalnas, vad. Gaidpile	Plungės rajono sav., Platelių sen., Dovainių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
6	16284	Viešтовėnų piliakalnis	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Viešтовėnų k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
7	5481	Akmuo vad. Velnio akmeniui	Plungės rajono sav., Platelių sen.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
8	13220	Gintališkės kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k., Šateikių g. 10	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
9	33528	Alsėdžių žydų žudynių vieta ir kapas	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
10	13276	Kadaičių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Kadaičių k., Blendžiaivos g. 3	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
11	40469	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
12	5462	Surblių, Jodėnų piliakalnis, vad. Pilimi	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Surblių k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 12000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 364000.00 kv. m
13	27518	Plungės žydų senųjų kapinių dalis	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Minijos g.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
14	32390	Pakerų senosios kapinės	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Pakerų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Mitologinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
15	6655	Senkapis II	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Vieštovėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
16	2791	Paminklas 1940-1953 m. kankinių atminimui	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
17	13232	Dovainių kaimo antras koplytstulpis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Dovainių k., Vingio g. 24	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
18	15097	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Žemaičių g. 1	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
19	6653	Prūsalių kapinynas	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Prūsalių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	Vizualinės apsaugos pozonis: 222200.00 kv. M

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
20	21076	1918 m. vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signataro Stanislovo Narutavičiaus kapas	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Paminklas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
21	2498	Kepurėnų piliakalnis, vad. Pile, Pilale	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Kepurėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
22	20260	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Jovaišišės k., Beržų g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
23	30344	Plungės kapinynas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
24	13312	Visvainių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k., Lankų g. 24	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
25	2753	1861-1862 m. Telšių apskrities valstiečių pasipriešinimo vado Antano Vaišvilos gimtosios sodybos atmintina vieta	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Juodeikių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
26	30345	Žemaičių Kalvarijos kapinynas II	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
27	43427	Medsėdžių kaimo senosios kapinės, vad. Pikelio kapais	Plungės rajono sav., Platelių sen., Medsėdžių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
28	13241	Paežerės Rūdaičių kaimo antras koplytstulpis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Paežerės Rūdaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
29	13231	Dovainių kaimo pirmas koplytstulpis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Dovainių k., Vingio g. 44	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
30	16189	Šateikių kapinynas	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Šateikių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
31	4927	Varkalių kaimo antras koplytstulpis	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
32	6644	Surblių kapinynas vad. Varių kalva	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Surblių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
33	6646	Senkapis II	Plungės rajono sav., Kulių sen., Mažųjų Mostaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
34	13309	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 6	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
35	13310	Koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
36	5458	Babrungėnų kapinynas	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Babrungėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
37	33526	Plungės žydų žudynių vieta ir kapas	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Milašaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
38	30343	Babrungo dvarvietė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
39	4926	Varkalių kaimo pirmas koplytstulpis	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k., Ramunių g. 52	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
40	1536	Kulių kapinių koplyčia	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių k., Alanto g. 18	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą retas); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
41	13244	Mačiūkių kaimo koplytėlė II	Plungės rajono sav., Platelių sen., Mačiūkių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą retas)	-
42	13166	Getaučių kaimo pirmas koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Getaučių k., Paežerės g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
43	5457	Vilkų alkakalnis, vad. Alkos kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Vilkų k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
44	13234	Dovainių kaimo pirmą koplytėlė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Dovainių k., Vingio g. 44	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
45	4504	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Pakerų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
46	13282	Vydeikių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Vydeikių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
47	13172	Uogučių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Uogučių k., Lankų g. 8	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
48	17180	Gegrėnų piliakalnis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Jazdauskiškių k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
49	16308	Babrungėnų kapinynas II	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Babrungėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
50	1550	Svirnas	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Luknėnų k., Klevų g. 4	Pavienis objektas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
51	5456	Uogučių, Paežerės, Rūdaičių kapinynas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Paežerės Rūdaičių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
52	5469	Gandingos kalnas, vad. Apieros kalnu	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
53	5470	Gandingos kapinynas	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
54	36124	Gandingos piliakalnis II, vad. Ožkupriu	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
55	2488	Vaištarų pilkapis	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Vaištarų k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
56	13307	Koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šašaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
57	5473	Nausodžio, Mardosų kapinynas, vad. Kapkalniu, Kapukalniu	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Nausodžio k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
58	13320	Koplytėlė	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Purvaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
59	10535	Senoji klebonija	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Vytauto g. 26	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
60	13317	Abokų kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Abokų k., Paežerio g. 3	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
61	15116	Dargaičių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Dargaičių k., Žernių g. 1	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
62	2735	Plungės Šv. Florijono paminklas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Laisvės al.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
63	15727	Knygnešio Vincento Juškos paminklas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Gluosnių al. 1	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
64	5474	Stanelių piliakalnis, vad. Sempiliu	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Stanelių k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	-
65	31106	Grumblių kapinynas	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Grumblių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
66	1533	Vandens malūno pastatas	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Babrungėnų k., Malūno g. 14	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 6289.24 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 22764.38 kv. m
67	16188	Pakerų kapinynas	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Pakerų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
68	36491	Jogaudų, Lankos lauko kapinynas	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Jogaudų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
69	30346	Žemaičių Kalvarijos vienuolyno vieta	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
70	13243	Mačiūkių kaimo koplytėlė I	Plungės rajono sav., Platelių sen., Mačiūkių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą retas)	-
71	13164	Koplytstulpis su ornamentuotu kryželiu, Šv. Pranciškaus ir Šv. Domininko skulptūromis	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
72	6641	Grigaičių piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Grigaičių k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 6000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 739000.00 kv. m
73	13316	Visvainių kaimo pirmoji koplytėlė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k., Lankų g. 28B	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
74	13319	Kapsūdžių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Kapsūdžių k., Prancūzų Kelio g. 4	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
75	38525	Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataro Bronislovo Lubio kapas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Telšių g.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
76	13167	Getaučių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Getaučių k., Paežerės g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
77	1786	Plungės kapinių Šv. Jono Krikštytojo koplyčia	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g. 24	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kultūrinės raiškos (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
78	4132	Lurdas su Švč. M. Marijos skulptūra	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
79	15103	Reiskių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Reiskių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
80	13171	Skurvydų kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Skurvydų k., Paplatelės g. 16	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
81	5494	Piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Jazdauskiškių k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
82	5451	Plungės piliakalnis, vad. Pabrėžos pilale	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 4376.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 68852.00 kv. m
83	1543	Svirnas	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Viešтовėnų k., Viešтовės g. 3	Pavienis objektas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
84	5493	Gegrėnų piliakalnis II, vad. Pelekalniu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Gegrėnų k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
85	26980	Geležinkelio tiltas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	-
86	13174	Virkšų kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Virkšų k., Paežerės g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
87	33577	Platelių žydų žudynių vieta ir kapai	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
88	23134	1918 m. vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Jono Smilgevičiaus gimtosios sodybos vieta	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Šonių k., Pievų g. 6	Pavienis objektas	Paminklas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Vizualinės apsaugos pozonis: 30373.00 kv. m
89	33107	Pastatas	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl., Draugystės g. 6A	Pavienis objektas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
90	15722	Vaištarų kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Vaištarų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
91	16311	Jazdauskiškių, Girkantės, Užmedžių kapinynas, vad. Karalienės, Šermukšnių kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Jazdauskiškių k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	-
92	11090	Poeto Vytauto Mačernio kapas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Pavienis objektas	Paminklas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
93	6640	Akmuo su "Karvės pėda"	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
94	5486	Stalgėnų piliakalnis	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Stalgėnų k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 6701.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 109656.00 kv. m
95	37193	Gandingos dvarvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
96	4503	Knygnešių Juozo ir Ievos Grušių kapas	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Alanto g. 18	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
97	4502	Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmečio paminklas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Laisvės al.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
98	5496	Piliakalnis II, vad. Pilies kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Pūčkorių k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
99	13308	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 12	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
100	2492	Mačiūkių kapinynas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Mačiūkių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
101	2792	Paminklas-stogastulpis su Jono Krikštytojo skulptūriniu kompozicija	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
102	15096	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Didžiųjų Mostaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
103	11081	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Uošnos g.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
104	34585	Gandingos senovės gyvenvietė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Gandingos k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
105	13296	Degučių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Degučių k., Alyvų g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
106	15104	Šiemulių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Kulių sen., Šiemulių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
107	11089	Salantų žydų žudynių vieta ir kapas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Šateikių Rūdaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
108	13303	Pūčkorių kaimo antra koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Pūčkorių k., Liepkalnio g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
109	15091	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
110	20783	Plungės miesto ir aplinkinių žydų žudynių vieta ir kapas	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Pakerų k., Skalsos g.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 106.00 kv. m
111	16310	Gegrėnų kapinynas II	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Gegrėnų k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
112	5454	Pakutuvėnų piliakalnis, vad. Pilalė	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Pakutuvėnų k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	Vizualinės apsaugos pozonis: 487000.00 kv. m
113	20261	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Lieplaukalės k., Technikos g. 1	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
114	13156	Plungės kapinių antra koplytėlė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g. 24A	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
115	5484	Užpelkių piliakalnis, vad. Pilalė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Užpelkių k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
116	5461	Nugarių piliakalnis, vad. Pilalė	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Nugarių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
117	5495	Pūčkorių piliakalnis, vad. Pile	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Pūčkorių k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
118	5501	Žemaičių Kalvarijos kapinynas, vad. Žvizdro kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
119	13250	Paežerės Rūdaičių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Paežerės Rūdaičių k., Žemaičių Kalvarijos g. 69	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
120	13170	Skirpsčių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Skirpsčių k., Platelių g. 46A	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
121	5455	Alsėdžių kapinynas, vad. Dokšo rėžiu	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	Vizualinės apsaugos pozonis: 13920.00 kv. m
122	5480	Kalnas vad. Alkos kalnu	Plungės rajono sav., Platelių sen., Mikytų k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
123	16307	Alsėdžių piliakalnis, vad. Žvėrinỹčia	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	Vizualinės apsaugos pozonis: 47171.00 kv. m
124	33598	Žernių piliakalnis	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žernių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
125	27101	Platelių senovės tiltas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Povandeninis (lemiantis reikšmingumą nenurodytas)	-
126	15123	Paežerės Rūdaičių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Paežerės Rūdaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
127	31754	Eivydu kalnas, vad. Alkos kalnu	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Eivydu k.	Pavienis objektas	Registrinis	Kraštovaizdžio; Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
128	13188	Koplytėlė	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Aušros g. 20	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
129	15121	Rotinėnų kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Rotinėnų k., Girkantės g. 6	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	-
130	11084	Plungės žydų žudynių vieta ir kapai	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Kaušėnų k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipiškas); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
131	13233	Dovainių kaimo antra koplytėlė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Dovainių k., Vingio g. 24	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
132	42414	Gegrėnų pilkapynas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Jazdauskiškių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
133	15092	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl., Draugystės g. 18	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
134	13183	Koplytėlė	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Alanto g. 18	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
135	13187	Kulių kaimo stogastulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių k., Plungės g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
136	17016	Namas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 23	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
137	16190	Pūčkorių kapinynas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Pūčkorių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
138	13266	Koplytstulpis su ornamentuotu kryželiu ir Marijos Maloningosios skulptūra	Plungės rajono sav., Stalgėnų sen., Luknėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
139	17181	Gegrėnų kapinynas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Gegrėnų k.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
140	2561	Gegrėnų senovės gyvenvietė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Gegrėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
141	15095	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Didžiųjų Mostaičių k., Žvelsos g. 2	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
142	5497	Piliakalnis III, vad. Piles	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Pūčkorių k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
143	21124	Kalnas vad. Alkos, kitaip Aukos kalnu	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Vydeikių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
144	21313	Truikių kaimo senosios kapinės	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Truikių k., Šiaulių g.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 635.00 kv. m
145	4946	Visvainių kaimo antrasis koplytstulpis	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k., Lankų g. 23	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
146	15721	Stanelių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Paukštakių sen., Stanelių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
147	1546	Svirnas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Mėdsėdžių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
148	38478	Knygnešės, daraktorės Magdalenos Bankaitės (Bonkutės) kapas	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g.	Pavienis objektas	Registrinis	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
149	16745	Tautodailininko Stanislovo Riaubos kapas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 10.00 kv. m
150	6676	Akmuo, vad. Dievo stalu	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Šašaičių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
151	20259	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Didvyčių k., Klevų g. 9	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
152	5477	Kalnas vad. Alkos, kitaip Aukos kalnu	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gilaičių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
153	1556	Namas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Šateikių Rūdaičių k., Ramioji g. 23	Pavienis objektas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
154	15101	Kumžaičių kaimo koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kumžaičių k., Girininkijos g. 4	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
155	5483	Platelių piliavietė, vad. Pilies sala	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
156	13321	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Purvaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
157	13302	Pūckorių kaimo pirma koplytėlė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Pūckorių k., Liepkalnio g. 17	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
158	15105	Mardosų kaimo stogastulpis	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Mardosų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
159	5472	Nausodžio, Varkalių piliakalnis II, vad. Pilalė	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Varkalių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio;Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
160	16187	Babrungėnų kapinynas III, vad. Milžinkapiu	Plungės rajono sav., Babruno sen., Babrungėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Kraštovaizdžio	-
161	13322	Purvaičių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Purvaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
162	13155	Plungės kapinių pirma koplytėlė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Birutės g. 24A	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
163	5459	Didvyčių, Jazdaičių kapinynas	Plungės rajono sav., Babruno sen., Didvyčių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 895.00 kv. m
164	15093	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Žvirblaičių k., Telšių g. 45	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
165	11082	Plungės žydų žudynių vieta, kapas ir paminklas fašizmo aukoms	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Telšių g.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
166	5479	Gintališkės kapinynas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	-
167	2499	Senkapiai	Plungės rajono sav., Babruno sen., Žvirblaičių k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
168	1553	Bukantės koplyčia	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Vydeikių k., Tėviškės g. 2	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio;Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Vizualinės apsaugos pozonis: 31903.99 kv. m
169	44739	Lietuvos partizanų Antano Dvariono-Dėdės ir Juozo Karbonskio-Paparčio kapai	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
170	13185	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Alanto g. 18	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
171	37973	Platelių žydų žudynių vieta ir kapas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
172	5476	Dovainių, Dvarviečių, Užpelkių kapinynas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Dovainių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
173	16208	Platelių dvarvietė, vad. Dvaro kalva, Šventorkalniu	Plungės rajono sav., Platelių sen., Platelių mstl.	Pavienis objektas	Paminklas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio	-
174	13315	Visvainių kaimo antroji koplytėlė	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką)	-
175	15098	Koplytstulpis	Plungės rajono sav., Kulių sen., Kulių mstl., Žemaičių g. 4	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
176	5478	Gintališkės piliakalnis, vad. Pile	Plungės rajono sav., Platelių sen., Gintališkės k.	Pavienis objektas	Paminklas	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 15000.00 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 15000.00 kv. m
177	26981	Geležinkelio tiltas	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Kaspariškės k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);Kraštovaizdžio	-
178	39492	Plungės Švč. Mergelės Marijos Maloningosios koplytėlė	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m., Dariaus ir Girėno g. 28	Pavienis objektas	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką);Dailės (lemiantis reikšmingumą tipišką);Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
179	13157	Mamių kaimo koplytėlė	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Mamių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
180	10536	Rašytojos, pedagogės, lietuvių tautinio sąjūdžio veikėjos Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos gimtosios sodybos vieta	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Medingėnų k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	Vizualinės apsaugos pozonis: 18047.00 kv. m
181	42949	Abokų piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Žlibinų sen., Abokų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
182	33724	Glaudžių kapinynas	Plungės rajono sav., Babrungo sen., Glaudžių k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	-
183	6670	Žemaičių Kalvarijos piliakalnis, vad. Šv. Jono kalnu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalus)	-
184	11085	Kulių žydų žudynių vieta ir kapas	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Viešтовėnų k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
185	2736	Poeto Vytauto Mačernio žūties vietos kryžius	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl., Barstyčių g. 6	Pavienis objektas	Registrinis	Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus); Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
186	16746	Knygnešio Vincento Juškos kapas	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
187	2497	Senkapiai II	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Jazdauskiškių k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
188	5498	Šarnelės senovės gyvenvietė	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Šarnelės k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	-
189	33599	Rotinėnų piliakalnis, vad. Pilale, Juodkalniu	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Rotinėnų k.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-
190	5502	Kalnas vad. Alkokalniu, kitaip Alkvos kalnu	Plungės rajono sav., Nausodžio sen., Viešтовėnų k.	Pavienis objektas	Valstybės	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
							pozonis: 7939.04 kv. m
191	6660	Godelių kapinynas, vad. Milžinkapiu	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Godelių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą)	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 13673.00 kv. m
192	5460	Piliakalnis, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Babruno sen., Lieplaukalės k.	Pavienis objektas	Registrinis	-	-
193	21125	Kalnas vad. Čerauninkalniu	Plungės rajono sav., Šateikių sen., Vydeikių k.	Pavienis objektas	Valstybės saugomas	-	Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis: 6252.13 kv. m Vizualinės apsaugos pozonis: 409194.34 kv. m
194	5452	Plungės piliakalnis II, vad. Pilale	Plungės rajono sav., Plungės miesto sen., Plungės m.	Pavienis objektas	Registrinis	Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Kraštovaizdžio	-

4 lentelė. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje esančios kultūros vertybės pagal sandarą: Vietovės

Nr.	Unikalus KVR objekto kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Vertybė pagal sandarą	Statusas	Vertingųjų savybių pobūdis	Nustatytos apsaugos zonos
1	17070	Alsėdžių miestelio istorinė dalis	Plungės rajono sav., Alsėdžių sen., Alsėdžių mstl.	Vietovė	Registrinis	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-
2	21323	Visvainių etnoarchitektūrinis kaimas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Visvainių k., Lankų g.	Vietovė	Registrinis	Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Kraštovaizdžio	-
3	17119	Žemaičių Kalvarija	Plungės rajono sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Žemaičių Kalvarijos mstl.	Vietovė	Registrinis	-	-
4	21324	Beržoro etnoarchitektūrinis kaimas	Plungės rajono sav., Platelių sen., Beržoro k.	Vietovė	Valstybės saugomas	Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipišką); Etnokultūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Sakralinis (lemiantis reikšmingumą unikalų); Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus)	-

GRAFINĖ DALIS

1. Bendrųjų sprendinių formavimas. I alternatyva. SPAV apimties nustatymo dokumentas M 1:50 000 (brėžinys Nr. 1).
2. Bendrųjų sprendinių formavimas. II alternatyva. SPAV apimties nustatymo dokumentas. M 1:50 000 (brėžinys Nr. 2).
3. Kurortinės teritorijos ribų schema. I alternatyva.
4. Kurortinės teritorijos ribų schema. II alternatyva.
5. Esamos būklės įvertinimas. Žemės naudojimo brėžinys. M 1:50000